

PLA LOCAL:

**ABORDATGE DE L'EXCLUSIÓ RESIDENCIAL
SEVERA A SANT CUGAT DEL VALLÈS 2026-2028**

Equip de coordinació:

Sònia Castro. Coordinadora de l'equip d'intervenció socioeducativa. Suara Cooperativa. (servei extern)

Antonia Albert. Cap de Secció d'Emergència habitacional i drets energètics. Ajuntament de Sant Cugat del Vallès

Maria Ferrer. Cap de servei de Drets socials. Ajuntament de Sant Cugat del Vallès.

Gemma Aristoy. Regidora de Drets Socials, Igualtat, Feminismes i Cooperació. Ajuntament de Sant Cugat del Vallès.

Contingut

1.	Presentació institucional	5
2.	Introducció.....	7
3.	Marc conceptual.....	8
4.	Marc normatiu i de planificació aplicable	11
4.1.	Marc internacional i europeu	11
4.2.	Marc normatiu estatal	11
4.2.1.	Habitatge	11
4.2.2.	Competència municipal i padró	12
4.3.	Marc normatiu català	12
4.3.1.	Sistema Català de Serveis Socials	12
4.3.2.	Normativa catalana d'habitatge i emergència residencial.....	12
4.3.3.	Marc competencial municipal	13
4.4.	Protecció de dades i tractament d'informació.....	13
5.	Contextualització.....	15
5.1.	Context socio-residencial del municipi	15
5.2.	Recursos del municipi	19
6.	De l'atenció a les persones sense llar a la lluita contra l'exclusió residencial severa	23
6.1.	Evolució del model d'atenció al sensellarisme.....	23
6.2.	El canvi de paradigma: de "sense sostre" a exclusió residencial	24
6.3.	Les dones en situació d'exclusió residencial severa.....	25
6.3.1.	Invisibilització del sensellarisme femení.....	25
6.3.2.	L'augment de la problemàtica i la feminització de la pobresa.....	26
6.3.3.	L'impacte de la violència masclista	28
7.	Principis rectors.....	29
8.	Procés metodològic.....	30
9.	Diagnosi de la situació	33
9.1.	Consideracions prèvies a l'anàlisi de dades	33
9.2.	Cartografiant l'exclusió residencial severa	35
9.2.1.	Situació global del municipi	35
9.2.2.	Situació per territoris del municipi	37
9.3.	Subcategories: tipus d'allotjament.....	41

9.4.	El gènere i l'edat.....	44
9.5.	Nacionalitat i país d'origen	46
9.6.	Situació administrativa i vinculació al territori.....	48
9.7.	Famílies amb menors a càrrec.....	49
9.8.	Situació prèvia a l'exclusió residencial.....	50
9.9.	Situació econòmica	51
9.10.	Formació i idioma	52
9.11.	Persones sense sostre: trajectòria i vivències	53
9.12.	Xarxa, relacions i comunitat	54
9.13.	Dimensions de la salut	55
9.14.	Característiques dels habitatges insegurs i inadequats.....	59
9.15.	Les dones en situació d'exclusió residencial	60
9.15.1.	On es troben?.....	60
9.15.2.	Trajectòries de violència.....	61
9.15.3.	Les dones migrades	63
10.	Pla d'actuació.....	65
EIX 1.	Reconeixement dels drets i protecció de les persones en situació d'exclusió residencial severa	65
	Objectiu 1.1. Garantir la seguretat de les persones en situació de carrer	65
	Objectiu 1.2. Assegurar la cobertura de necessitats bàsiques.....	66
	Objectiu 1.3. Millorar el procediment administratiu d'empadronament sense domicili.....	68
	Objectiu 1.4. Garantir el dret a la informació de les persones en situació d'exclusió residencial severa	68
EIX 2.	Prevenició del sensellarisme en processos de desinstitucionalització.	70
	Objectiu 2.1. Evitar que persones extutelades de la DGAIA quedin en situació de carrer .	70
	Objectiu 2.2. Evitar que persones amb altes hospitalàries quedin en situació de carrer	71
	Objectiu 2.3. Evitar que les persones que finalitzen processos penitenciaris quedin en situació de carrer.....	71
EIX 3.	Salut i accés al sistema sanitari.....	72

Objectiu 3.1. Garantir l'accés i el seguiment al sistema sanitari de les persones sense domicili	72
Objectiu 3.2. Garantir l'accés a una atenció sanitària adequada en l'àmbit de la salut mental i el consum problemàtic de drogues	73
EIX 4. Prevenir i reduir el nombre de persones en situacions d'exclusió residencial severa .	75
Objectiu 4.1. Atenuar de manera primerenca les situacions de risc de sensellarisme	75
Objectiu 4.2. Reduir la taxa de recaiguda de persones que han superat situacions d'exclusió residencial severa	76
EIX 5. Minimització de la durada de la situació de carrer (prevenció del sensellarisme de llarga durada).....	78
Objectiu 5.1. Reduir la durada del sensellarisme i minimitzar el temps que les persones sense sostre passen en situació de carrer	78
EIX 6. Model d'allotjament i d'accés a l'habitatge	80
Objectiu 6.1. Adequar la cartera de serveis a les necessitats de les persones, millorant la seva qualitat de vida i prevenint l'exclusió social.....	80
EIX 7. Reduir el risc de sensellarisme vinculat a l'exclusió administrativa de les persones migrades	83
Objectiu 7.1. Coordinar els esforços d'entitats i administració municipal perquè ningú no sigui exclòs de l'atenció social pel seu origen o nacionalitat	83
Objectiu 7.2. Desenvolupar itineraris específics per a la regularització de persones sense llar en situació administrativa irregular	83
EIX 8. Generar coneixement per a la millora de les polítiques i i la transformació de la percepció social del sensellarisme.....	85
Objectiu 8.1. Combatre l'estigma social associat a les persones sense sostre i sense llar	85
Objectiu 8.2. Ampliar el coneixement sobre la situació d'exclusió residencial severa al municipi.....	86
EIX 9. Corresponsabilitat i treball en xarxa	88
Objectiu 9.1. Establir mecanismes de coordinació i de treball col·laboratiu.....	88
Objectiu 9.2. Vetllar pel benestar de les professionals i persones voluntàries.....	89
EIX 10. Incorporar la perspectiva de gènere en totes les accions per a l'abordatge de l'exclusió residencial severa.....	91

Objectiu 10.1. Adequar l'organització i característiques dels serveis a la perspectiva de gènere i a la diversitat sexual	91
Objectiu 10.2. Generar estratègies per garantir la seguretat de les dones, persones trans i de gènere no binari	92
Objectiu 10.3. Capacitar als professionals en l'atenció a persones en situació d'exclusió residencial des de la perspectiva de gènere.....	93
10.1. Cronograma.....	95
11. Seguiment del pla local	100
11.1. Òrgans de seguiment.....	100
11.1.1. Comissió tècnica de seguiment.....	100
11.1.2. Comitè Polític Tècnic (Òrgan polític de validació).....	100
11.1.3. Taula de participació en exclusió residencial severa	101
11.1.4. Consell Assessor.....	101
11.2. Calendari i procediment d'actes	102
11.3. Informe anual de seguiment.....	102
11.4. Avaluació intermèdia i final.....	102
11.5. Mecanisme de revisió del catàleg d'accions	103
12. Bibliografia.....	103
13. Agents participants en el Pla Local.....	105

Taules

Taula 1. Classificació ETHOS	10
Taula 2. Dades d'interès d'habitatge al municipi	15
Taula 3. Evolució del preu del lloguer	17
Taula 4. Recursos del municipi adreçats a tota la població (2024)	20
Taula 5. Recursos del municipi específics destinats a exclusió residencial (2024)	20
Taula 6. Principis rectors del pla	29
Taula 7. Ethos al municipi	34

1. Presentació institucional

Sant Cugat és sovint reconeguda com una ciutat amb una elevada renda per càpita i una alta qualitat de vida. Tanmateix, aquesta imatge no pot eclipsar una realitat més complexa: també convivim amb desigualtats profundes i amb situacions de vulnerabilitat que afecten una part significativa de la nostra ciutadania. Així ho constaten el Baròmetre Inclusiu i altres estudis recents, que evidencien que l'accés a l'habitatge s'ha convertit en un dels principals factors de desigualtat al nostre municipi.

El sensellarisme és una de les expressions més extremes d'aquesta desigualtat i de l'exclusió social, i constitueix una vulneració flagrant dels drets humans. Malgrat els esforços impulsats des dels àmbits públics i comunitaris, encara avui hi ha persones que viuen sense llar o en situacions residencials molt precàries. El nostre municipi no és aliè a aquesta realitat.

Disposar d'un habitatge digne, estable i assequible no és només una necessitat material: és un dret fonamental i la condició imprescindible per garantir una vida digna. Tenir una llar és el primer pas per construir un projecte vital amb seguretat, autonomia i oportunitats reals. Ningú no hauria de viure al carrer ni en condicions que posin en risc la seva salut, seguretat o integritat.

Amb una població de prop de 100.000 habitants, Sant Cugat compta amb un teixit social actiu, una xarxa de serveis consolidada i un ferm compromís amb les polítiques socials. Tot i així, som conscients que cal fer un pas més enllà. Per això impulem aquest **Pla local d'abordatge a les situacions d'exclusió residencial severa**, una eina estratègica que vol donar una resposta integral, coordinada i proactiva a les diverses formes de sensellarisme presents al municipi.

Aquest Pla és fruit d'un procés rigorós de diagnosi, escolta i treball col·laboratiu amb els diferents agents implicats: serveis socials, entitats del tercer sector, professionals del territori, persones amb experiència viscuda i la ciutadania en general. Parteix d'un enfocament basat en els drets, la dignitat i la comunitat, i aposta per un model d'intervenció centrat en la persona, amb acompanyament continuat, treball en xarxa i una mirada decidida cap a la prevenció.

L'objectiu és clar: garantir el dret a l'habitatge i avançar cap a una ciutat on ningú quedi enrere. Volem que Sant Cugat sigui també referent en la manera com atén, protegeix i cuida els seus veïns i veïnes, especialment aquells que es troben en situacions més fràgils.

Agraïm la implicació de totes les persones i entitats que han fet possible l'elaboració d'aquest Pla. No és només un document tècnic: és un compromís polític, ètic i social amb la justícia, la cohesió i el futur del nostre municipi.

Des del govern municipal ens comprometem a desplegar-lo amb determinació, avaluar-ne els resultats de manera constant i adaptar-lo a les necessitats canviants de la realitat social.

Treballem perquè Sant Cugat sigui una ciutat on tothom tingui l'oportunitat de reconstruir el seu projecte de vida amb dignitat, seguretat i esperança.

Gemma Aristoy i Pujol

Regidora de Drets, Igualtat, Feminismes i Cooperació

2. Introducció

En el context de la pandèmia de la COVID-19, les situacions d'emergència en l'àmbit de l'habitatge preexistents es van veure agreujades de manera exponencial, alhora que es van incrementar les dificultats generalitzades de la població per afrontar les despeses relacionades amb l'habitatge. Aquesta conjuntura va impactar especialment en persones i famílies que van experimentar una disminució substancial dels seus ingressos, afectant de manera particular els col·lectius en situació de major vulnerabilitat, com les persones sense llar, les dones supervivents de violència masclista, les persones en situació administrativa irregular o les persones amb dependència, entre d'altres.

En aquest marc, la persistència de la crisi d'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la detecció d'un augment significatiu de casos d'exclusió residencial severa al municipi de Sant Cugat del Vallès, van evidenciar la necessitat de disposar d'una anàlisi rigorosa de la realitat social de les persones afectades. Aquesta anàlisi té com a finalitat la millora de la intervenció pública i el disseny d'accions específiques orientades a donar una resposta eficient i ajustada a les necessitats detectades.

Amb l'objectiu de donar resposta a aquesta necessitat, l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès va impulsar la creació d'un dispositiu específic per analitzar i caracteritzar la situació de les persones en situació d'exclusió residencial severa. Aquesta actuació ha permès elaborar una aproximació diagnòstica que constitueix el fonament per establir les bases i justificar la necessitat d'impulsar un Pla Local per a l'abordatge de l'exclusió residencial severa per al període 2026–2028, amb la definició d'objectius i accions concretes.

L'estructura del present document s'articula en tres grans blocs:

Primera part: Justificació de la necessitat d'elaboració del Pla Local mitjançant un marc teòric i normatiu de referència, així com descripció de la metodologia emprada per a la realització de la diagnosi.

Segona part: Recull i anàlisi de les dades territorials disponibles.

Tercera part: Definició del Pla d'Actuació com a resposta estratègica als resultats obtinguts.

3. Marc conceptual

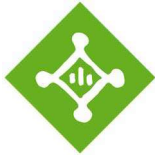
El sensellarisme és un fenomen complex i multifacètic, i la seva definició pot variar significativament entre els estats membres de la Unió Europea. Aquesta diversitat de perspectives respon, en part, a diferències en la manera com es delimita el fenomen: mentre que alguns països l'associen principalment amb la seva manifestació més visible —les persones que viuen i dormen al carrer—, aquesta aproximació pot resultar limitada. Una visió més àmplia inclou formes menys evidents però igualment greus, com les persones allotjades en refugis, habitatges temporals o inadequats, o aquelles que viuen amb una forta inseguretad residencial a causa de la precarietat laboral o la inestabilitat econòmica.

Amb l'objectiu d'apropar aquest Pla local a una definició més àmplia i reconeguda, s'adopta com a referència la proposta la **Federació Europea d'Organitzacions Nacionals** que treballen amb Persones Sense Llar (FEANTSA per les seves sigles en anglès) la qual, tal com indica Matulic (2013), va aportar la primera definició del terme en l'àmbit Europeu, establint que;

Una persona sense llar és tota aquella que no pot accedir o conservar un allotjament adequat, adaptat a la seva situació personal, permanent i que proporioni un marc estable de convivència, bé sigui per falta de recursos econòmics, sigui per raons econòmiques o per tenir dificultats personals o socials per portar una vida autònoma. (Avramov, 1995, citat per Matulic, 2013, p. 10).

D'aquesta definició se'n deriva, l'any 2005, la creació per part de FEANTSA de la tipologia ETHOS (European Typology on Homelessness and Housing Exclusion), desenvolupada a través de l'Observatori Europeu del Sensellarisme. Aquesta classificació estableix quatre grans categories que defineixen situacions de pèrdua o manca d'habitatge en funció de la situació residencial de la persona (FEANTSA, 2008, P.5) diferenciant el fet de no tenir una llar: sense sostre, sense llar, i el fet de patir exclusió residencial: habitatge insegur i habitatge inadequat. Aquesta mirada tipològica suposa un avenç significatiu en la conceptualització del fenomen, ja que reconeix la seva complexitat i les múltiples formes d'exclusió residencial, posant en relleu situacions especialment rellevants per a col·lectius com les dones, tradicionalment invisibilitzades.

Per tant, és fonamental entendre el sensellarisme com un fenomen multidimensional que va més enllà del concepte en el seu sentit més patrimonial o físic, de manca d'un sostre. Disposar d'un

habitatge implica tenir un espai digne, segur i adequat, que permeti desenvolupar una vida plena en totes les seves dimensions: física, emocional, social i comunitària.

Aquest enfocament ampli també es veu reflectit en el marc normatiu vigent. compte l'article 3.m de la Llei 18/2007¹, de 28 de desembre, del dret a l'habitatge, defineix una persona sense llar sota una visió coincident amb la definició anterior, assenyalant que es tracta d'una persona o unitat de convivència amb:

Mancança manifesta d'un habitatge digne i adequat, ja que no disposa d'un domicili, viu al carrer o viu en un espai no apte com a habitatge, d'acord amb el que estableix aquesta llei, i pateix l'exclusió social efectiva a causa de barreres socials o de dificultats personals per a viure de manera autònoma. També tenen la condició de sense llar les persones que han estat objecte d'un procés de desnonament motivat per la impossibilitat acreditada de satisfer el lloguer.

En la mateixa línia, l'article 3.l de la Llei estatal 12/2023², de 24 de maig, pel dret a l'habitatge, defineix el sensellarisme des d'una òptica coincident amb el descrit, assenyalant que es tracta d'una:

Circumstància vital que afecta a una persona, família o unitat de convivència que no pot accedir de manera sostinguda a un habitatge digne i adequat en un entorn comunitari i evoca a les persones, famílies o unitats de convivència que ho pateixen a residir a la via pública o altres espais públics inadequats, o fer ús d'alternatives d'allotjament col·lectiu institucionalitzat de les diferents administracions públiques o d'entitats sense ànim de lucre, o de residir en un habitatge inadequat, temporal o no, inapropiat o massificat, en un habitatge insegur, sense títol legal, o amb notificació d'abandonament de la mateixa, o vivint sota amenaça de violència. (BOE, 2023)

En aquest sentit, el present document pretén, a través de la detecció i comptabilització establerta a la diagnosi, generar un Pla Local per a l'abordatge de l'exclusió residencial severa, considerant el fenomen en el seu sentit ampli i alineat amb les definicions descrites. Així doncs, tenint en compte les particularitats del municipi de Sant Cugat del Vallès, el Pla aborda totes aquelles categories ETHOS tenint en compte la seva severitat i posant el focus en aquelles persones amb impossibilitat de sostenir períodes d'estabilitat residencial.

¹ Font: Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya. (2007)

² Font: Boletín Oficial del Estado (2023)

Taula 1. Classificació ETHOS³

Situació	Categoria conceptual	Categoria operativa	Tipus d'allotjament
Sensellar	Sense sostre	1. Persones que viuen al ras	1.1. Espai públic o exterior
		2. Persones que passen la nit en albergs per a persones sense llar	2.1. Refugi nocturn
	Sense habitatge	3. Persones que viuen en equipaments per persones sense llar	3.1. Llars i albergs per a persones sense llar 3.2. Allotjaments alternatius / Centres d'estada limitada 3.3. Allotjaments amb suport per a moments de transició
		4. Persones que viuen en refugis per a dones	4.1. Refugis per a dones
		5. Persones que viuen en equipaments residencials per a immigrants	5.1. Centres de recepció o d'allotjament temporal 5.2. Allotjaments per a treballadors/es immigrants
		6. Persones en procés de sortida d'institucions	6.1. Centres penitenciaris 6.2. Institucions de tractament mèdic 6.3. Cases d'acollida per a infants i joves
		7. Persones que reben suport de llarga durada (per haver estat sense llar)	7.1. Residències per a persones grans que han passat per situació de sense llar 7.2. Centres residencials amb suport per a persones que han passat per situació de sense llar
Exclusió de l'habitatge	Habitatge insegur	8. Persones que viuen en un allotjament insegur	8.1. Amb amics o familiars 8.2. Relloguer 8.3. Ocupació il·legal d'immobles
		9. Persones que viuen sota amenaça de desnonament	9.1. En procés de desallotjament per impagament del lloguer 9.2. En procés d'execució hipotecària
		10. Persones que viuen sota amenaça de violència	10.1. Llars amb antecedents de violència domèstica o amb denúncies interposades a la policia
	Habitatge inadequat	11. Persones que viuen en estructures no convencionals i temporals	11.1. Habitatges mòbils, caravanes 11.2. Edificació no convencional 11.3. Estructures temporals
		12. Persones que viuen en habitatges insalubres	12.1. Habitatges no adequats per a la vida quotidiana
		13. Persones que viuen en habitatges massificat	13.1. Habitatges ocupats dins a condicions d'amuntegament.

³Font: FEANTSA (2017)

4. Marc normatiu i de planificació aplicable

4.1. Marc internacional i europeu

El dret a l'habitatge adequat es reconeix com a dret humà fonamental a:

- Article 25.1 de la Declaració Universal de Drets Humans
- Article 11 del Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals

Aquests instruments estableixen l'obligació dels poders públics d'adoptar mesures per garantir un nivell de vida adequat, incloent-hi l'habitatge.

En coherència amb aquesta perspectiva, les directrius impulsades pel sistema de Nacions Unides l'any 2020 insten els Estats i governs locals a erradicar el sensellarisme en el menor termini possible, garantir alternatives habitacionals davant desnonaments, evitar la criminalització de les persones sense llar i desenvolupar polítiques basades en drets humans.

El Pla també s'alinea amb l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (especialment l'ODS 11).

En l'àmbit europeu, el Pilar Europeu de Drets Socials estableix principis relatius a l'accés a habitatge social o ajudes a l'habitatge, la protecció davant desallotjaments i l'allotjament i serveis adequats per a la inclusió social.

També cal considerar la Declaració de Lisboa sobre la Plataforma Europea per Combatre el Sensellarisme (del 21 de juny del 2021), com a marc polític de cooperació. Es va adoptar durant la Presidència portuguesa del Consell de la UE i va marcar l'inici formal de la Plataforma Europea per Combatre el Sensellarisme, amb l'objectiu d'avançar cap a l'erradicació del sensellarisme a la Unió Europea l'any 2030.

4.2. Marc normatiu estatal

4.2.1. Habitatge

La Ley 12/2023, de 24 de mayo, por el derecho a la vivienda estableix les condicions bàsiques per garantir l'accés a un habitatge digne, adequat i assequible, incorpora la definició de sinhogarismo i reforça els instruments de planificació del parc públic.

Així mateix, cal referenciar el Real Decreto 42/2022, que regula el Pla Estatal per a l'Accés a l'Habitatge 2022–2025 i el Bono Alquiler Joven.

4.2.2. Competència municipal i padró

L'actuació municipal es fonamenta en:

- Ley 7/1985, de Bases del Régimen Local, que atribueix als municipis competències en atenció immediata a persones en situació o risc d'exclusió social.
- Reial Decret 1690/1986, relatiu al Reglament de població i demarcació territorial, així com les modificacions recents introduïdes pel Reial Decret 141/2024 i les instruccions tècniques de l'INE (2020), que regulen l'empadronament de persones sense domicili fix i casos especials com infraviviendes, caravanes o allotjaments temporals.

Aquest marc actualitzat garanteix cobertura formal a les actuacions municipals en matèria d'empadronament social, permet l'accés a drets bàsics i assegura l'atenció immediata a persones en situació de vulnerabilitat, adaptant-se a les necessitats contemporànies de la població.

4.3. Marc normatiu català

4.3.1. Sistema Català de Serveis Socials

El Pla s'inscriu dins el Sistema Català de Serveis Socials, regulat per:

- Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials, que defineix drets subjectius, funcions dels Serveis Socials Bàsics, principis d'intervenció, coordinació i derivació.
- Decret 142/2010, d'11 d'octubre, pel qual s'aprova la Cartera de serveis socials, que delimita prestacions garantides, tipologies de servei i requisits d'accés.

Qualsevol adequació o ampliació de serveis prevista al Pla haurà de ser coherent amb aquesta Cartera.

4.3.2. Normativa catalana d'habitatge i emergència residencial

El marc normatiu autonòmic inclou:

- Llei 18/2007, de 28 de desembre, del dret a l'habitatge
- Llei 24/2015, de 29 de juliol, de mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica
- Llei 4/2016, de 23 de desembre, de protecció del dret a l'habitatge de les persones en risc d'exclusió residencial

Aquestes normes regulen la prevenció de desnonaments, el lloguer social obligatori en determinats supòsits, el reallotjament obligatori, el parc social d'habitatge, la pobresa energètica i les mesures d'expropiació temporal d'ús.

El Pla s'alineja amb el Marc d'acció per a l'abordatge del sensellarisme a Catalunya 2022-2025 (Acord GOV/59/2022) i la Pròrroga fins 2026 (Acord GOV/296/2025)

Aquest instrument estableix un model integral d'abordatge basat en la perspectiva de drets, la coordinació interadministrativa, el model d'atenció centrat en la persona, l'anàlisi segons les categories ETHOS i la millora del coneixement i sistematització de dades.

4.3.3. Marc competencial municipal

El Pla Local incorpora explícitament el marc competencial de l'administració municipal en matèria de serveis socials i habitatge:

- Competències en serveis socials i atenció immediata: segons la Llei 12/2007 de serveis socials i la Ley 7/1985, de Bases del Règim Local, els municipis són responsables de garantir l'atenció immediata a persones en situació o risc d'exclusió social, així com de desenvolupar accions preventives i de protecció social.
- Cooperació amb Generalitat i Estat: el municipi coordina les seves actuacions amb els serveis socials de la Generalitat i amb els programes i estratègies estatals, com el Pla Estatal per a l'Accés a l'Habitatge 2022-2025 i l'Estratègia Nacional contra el Sensellarisme 2023–2030, així com amb mesures autonòmiques d'emergència residencial i protecció del dret a l'habitatge regulades a les Llei 24/2015 i Llei 4/2016, garantint coherència normativa, gestió integral i derivació adequada dels casos.
- Empadronament i registre de persones sense domicili fix: d'acord amb el Reial Decret 1690/1986 i la seva modificació pel Reial Decret 141/2024, així com amb les instruccions tècniques de l'INE de 2020, el municipi assegura l'empadronament de totes les persones que resideixen habitualment al territori, incloses situacions d'infrahabitatge o allotjament temporal, garantint l'accés a drets bàsics i serveis socials.

Aquest subapartat consolida la responsabilitat municipal dins l'estratègia integral de lluita contra l'exclusió residencial i assegura que les actuacions locals siguin coherents amb els marcs autonòmic i estatal.

4.4. Protecció de dades i tractament d'informació

Les actuacions previstes al Pla que impliquin registre de persones ateses, bases de dades compartides o intercanvi d'informació entre administracions hauran de complir el Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE (RGPD) i la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD) i la resta de l'ordenament jurídic que sigui d'aplicació.

Les dades personals tractades seran incorporades a un tractament responsabilitat de l'Ajuntament de Sant de Cugat de Vallès per a portar a terme les actuacions indicades. Les dades seran conservades com a part dels procediments administratius de l'Ajuntament i no seran cedides a tercers excepte que sigui necessari per portar a terme les actuacions indicades,

sempre d'acord amb la legislació vigent. Així mateix es poden exercir els drets d'accés, rectificació, supressió, oposició, portabilitat i limitació de les dades mitjançant la remissió d'un escrit dirigit a Ajuntament de Sant Cugat del Vallès, Atenció Ciutadana, Plaça de la Vila, 1, 08172 Sant Cugat del Vallès, indicant "Ref. Protecció de dades" o bé exercint el dret a través de la Seu Electrònica. Per la informació sobre el tractament i la seva gestió, es pot consultar: <https://www.santcugat.cat/web/proteccio-de-dades>

La informació sobre la finalitat, l'accés, el model de dades, el tipus de tractament, les cessions de dades, les transferències, la licitud del tractament i la seva conservació i seguretat, estaran indicades públicament en el Registre d'Activitats de Tractaments, publicat a la web municipal i al Portal de Transparència <https://www.seu-e.cat/ca/web/santcugatdelvalles/govern-obert-i-transparencia/informacio-institucional-i-organitzativa/proteccio-de-dades-personals/registre-de-les-activitats-de-tractament-de-dades-personals>.

Així mateix, les persones afectades podran exercir els seus drets d'accés, rectificació, supressió, oposició, portabilitat i limitació de les dades mitjançant la remissió d'un escrit dirigit a Ajuntament de Sant Cugat del Vallès, Atenció Ciutadana, Plaça de la Vila, 1, 08172 Sant Cugat del Vallès, indicant "Ref. Protecció de dades" o bé exercir el seu dret a través de la Seu Electrònica.

La documentació aportada i les dades obtingudes, durant el temps que es conservi per part de l'Ajuntament, caldrà que segueixin les directrius de gestió de la informació establertes per l'Ajuntament a raó del que marca la normativa d'arxius, així com les mesures de custòdia segura que marca l'Esquema Nacional de Seguretat (ENS) i el propi RGPD.

En cas que el tractament es dugi a terme per part de terceres parts, com a encarregats de tractament, d'acord amb allò previst al RGPD, aquestes parts hauran d'acreditar les garanties de compliment (mitjançant certificacions, segells o auditories de privacitat) i formalitzar les seves obligacions per tal de garantir el compliment de la norma esmentada amb la signatura del Doc. 276 Clàusules d'encarregat de tractament.

La documentació i les dades, tant sigui digital com físicament, hauran de ser destruïdes seguint un sistema de destrucció confidencial certificat, seguint les instruccions i directrius de gestió documental de l'Ajuntament.

5. Contextualització

5.1. Context socio-residencial del municipi

La dinàmica demogràfica de Sant Cugat del Vallès ha evidenciat un creixement intens i sostingut al llarg de les dues darreres dècades. D'acord amb les projeccions de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT), aquesta tendència es mantindrà, com a mínim, fins a l'any 2026. L'increment poblacional esdevé un factor clau en l'increment de la demanda d'habitatge, una demanda que també es veurà impulsada per l'emancipació progressiva de les noves generacions residents al municipi.

Segons dades del Cadastre corresponents a l'any 2023, el municipi disposava de 34.405 immobles destinats a ús residencial. Pel que fa a la distribució per superfícies, s'observa que únicament un 0,57 % dels habitatges tenen una superfície inferior als 45 m², mentre que el 67,49 % presenten una superfície igual o superior als 105 m², configurant un parc residencial predominantment compost per habitatges de grans dimensions.

Taula 2. Dades d'interès d'habitatge al municipi⁴

Percentatge d'habitatges en propietat (inclou en propietat amb pagaments pendents)	68,87 %
Percentatge d'habitatges principals en règim de lloguer	25,41 %
Preu mitjà de compravenda per m ² (2023)	4.648,39 €
Preu mitjà de lloguer (2023)	1.341,57 €
Esforz econòmic de compra (hipoteca)	38,38 %
Esforz econòmic del lloguer (%ingressos dedicats al pagament del lloguer)	43,22 %

Actualment, l'accés a l'habitatge a Sant Cugat del Vallès es veu condicionat principalment per dos factors: d'una banda, l'elevat nivell de preus de l'oferta residencial; de l'altra, la tipologia predominant d'aquests habitatges.

Pel que fa al primer aspecte, tant en el mercat de lloguer com en el de compravenda, Sant Cugat del Vallès es posiciona entre els municipis amb majors barreres econòmiques d'accés de tota Catalunya, amb una oferta de compravenda inferior als 200.000 euros pràcticament inexistent.

⁴ Font: Elaboració pròpia a partir de les dades extretes de l'INDI.

Pel que fa al segon factor, la presència d'habitatge unifamiliar dins del parc residencial és notablement superior a la mitjana catalana, representant aproximadament el 60 % de les operacions de compravenda i el 40 % del mercat de lloguer. Aquesta elevada proporció d'habitatge unifamiliar limita la disponibilitat d'oferta residencial més assequible, atesa la naturalesa i el preu habitualment més elevat d'aquest tipus de construcció.

Els habitatges de protecció oficial (HPO) que promou PROMUSA a Sant Cugat s'adrecen a diferents col·lectius amb necessitats residencials específiques. Aquests habitatges es classifiquen en sis grans tipologies segons el règim de tinença i el grup destinatari: habitatges de venda, habitatges de lloguer per a joves, habitatges de lloguer general, habitatges de lloguer per a gent gran, habitatges de lloguer social i habitatges gestionats a través de la Borsa de Mediació.

Fins a l'actualitat, s'han lliurat els següents habitatges:

- Habitatges de venda: 1.263
- Habitatges de lloguer per a joves: 201
- Habitatges de lloguer general: 236
- Habitatges de lloguer per a gent gran: 60
- Habitatges de lloguer social (Fons Social): 107
- Total d'habitatges en règim de lloguer: 604

És important destacar que, tot i el volum inicial d'habitatges de venda protegits, aquests han passat o passaran progressivament al mercat lliure un cop superat el període de protecció. Per contra, el parc d'habitatge en règim de lloguer protegit manté la seva condició de protecció i representa actualment una eina fonamental per garantir l'accés a l'habitatge a preus assequibles. Amb un total de 604 habitatges de lloguer HPO, això representa aproximadament un 2% del parc d'habitatges principals de la ciutat.

A més d'aquest parc, l'Ajuntament, a través de la Oficina Local d'Habitatge, gestiona la Borsa de Mediació per al Lloguer Social, que compta amb prop de 80 habitatge. Tot i que aquesta borsa no forma part del parc oficial d'HPO, sí que contribueix de manera significativa a l'oferta d'habitatge assequible a la ciutat, en col·laboració amb propietaris privats que cedeixen els seus immobles a canvi d'una gestió pública i garanties institucionals.

Actualment, Sant Cugat disposa de 1.552 habitatges amb protecció oficial vigent, però cal tenir present que la major part d'aquests corresponen a promocions en règim de compravenda. Això limita l'impacte de les polítiques públiques d'habitatge sobre els col·lectius amb més dificultats d'accés, per la qual cosa es fa evident la necessitat d'impulsar nous models i estratègies centrades en el lloguer protegit i assequible com a forma de garantir el dret a l'habitatge i l'equitat residencial al municipi.

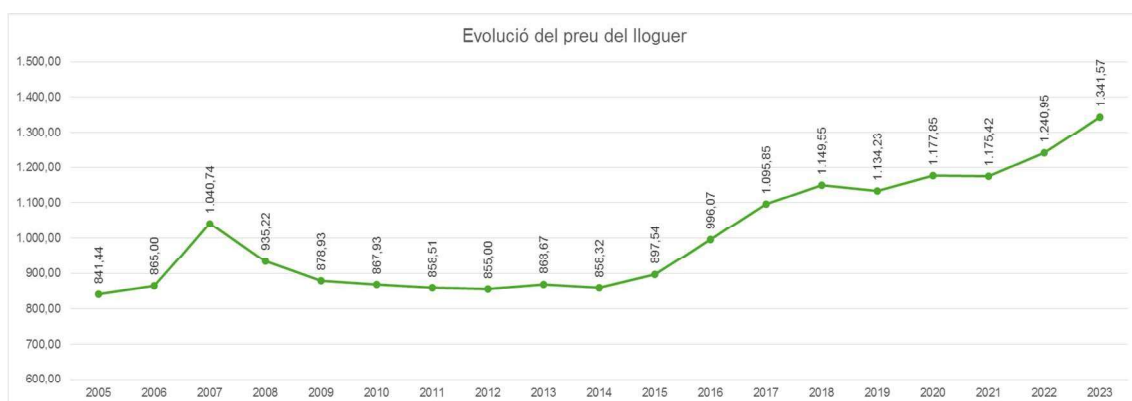
Segons dades de l'Observatori Local d'Habitatge (2023), aproximadament dos terços dels habitatges principals de Sant Cugat del Vallès són de propietat —tant lliure de càrregues com amb hipoteca en vigor—, mentre que poc més del 25 % es troben en règim de lloguer.

És important destacar que el mercat de compravenda residencial del municipi es troba entre els més cars de Catalunya. Concretament, l'any 2023, el preu mitjà de venda era de 4.648,39 euros per metre quadrat, xifra que situa Sant Cugat del Vallès entre les deu ciutats catalanes amb els valors més elevats.

Pel que fa al mercat de lloguer, el preu mitjà contractual també supera àmpliament la mitjana de Catalunya i la de l'àmbit metropolità, consolidant Sant Cugat entre els deu municipis de més de 5.000 habitants amb els lloguers anuals més elevats.

A continuació, es presenta un gràfic que il·lustra l'evolució del preu mitjà de lloguer al municipi

Taula 3. Evolució del preu del lloguer⁵

El preu mitjà del lloguer d'un habitatge a Sant Cugat del Vallès se situa en 1.419 euros mensuals, segons dades de l'Incasol corresponents al primer trimestre de 2024. Aquesta xifra representa

⁵ Elaboració pròpia amb dades del Servei d'Estudis i Documentació d'Habitatge, a partir de les fiances de lloguer dipositades a l'INCASÒL.

un increment de gairebé 145 euros mensuals respecte al quart trimestre de 2023 i de 77 euros en relació amb la mitjana anual registrada durant l'any 2023.

En aquest context, l'accés a l'habitatge es consolida com un dels principals reptes del municipi. L'informe de l'Observatori Sociològic de Sant Cugat del Vallès, publicat el juliol de 2023, indica que un 16,7 % de la ciutadania identifica l'habitatge com la principal problemàtica de la ciutat, només per darrere de la neteja i la mobilitat. Aquesta percepció respon, principalment, als elevats preus tant de lloguer com de compravenda, a la manca d'habitatge assequible i a les dificultats que afronta el jovent per emancipar-se.

D'altra banda, segons dades de l'Observatori Sociològic de gener de 2023, un 17,3 % de les persones enquestades manifestaven dificultats per fer front a les despeses relacionades amb l'habitatge. Aquesta problemàtica es veu reforçada pel Baròmetre Inclusiu de maig del 2025, on un 50 % de les persones entrevistades afirmaven tenir moltes, algunes o certes dificultats per afrontar aquestes despeses.

Pel que fa al règim de tinença, Sant Cugat del Vallès presenta un percentatge de població resident en règim de lloguer superior al conjunt de Catalunya. El 2023, el 39,3 % de les persones residents vivien de lloguer, enfront del 30 % registrat a Catalunya el 2022. Segons el Baròmetre del maig del 2025, s'apunta que durant el període 2017-2025 el lloguer no ha parat de guanyar pes, tant és així que més del 45% dels santcugatencs viuen sota aquest règim de tinença enguany (una dada més de 6 punts percentuals superior a la registrada al 2023). De totes les persones que viuen de lloguer, un 9,4% ho fa en una habitació i un 90,6% en un habitatge. Algunes dades rellevants del Baròmetre (2025) sobre les persones llogateres al municipi són les següents:

- El 34% de les dones de la ciutat viuen de lloguer
- El 64% són joves de 16 a 34 anys.
- Més del 77% de les persones són nacionals no espanyoles
- Gairebé el 60% son llars monoparentals

Quant a la despesa mensual mitjana destinada a l'habitatge, per al pagament del lloguer, de la hipoteca o de l'habitació de relloguer, les dades del Baròmetre indiquen:

- 400 € per les habitacions de relloguer
- 1.135€ per la hipoteca
- 1.430€ pel lloguer

Respecte al perfil de les persones que viuen en habitacions de relloguer, el baròmetre indica que majoritàriament es tracta de joves d'entre 16 i 34 anys, de nacionalitat estrangera, amb un nivell d'estudis baix, i que resideixen a Sant Cugat des de fa cinc anys o menys.

Finalment, el Baròmetre (2025) assenyalava que la principal problemàtica vinculada a la pobresa a Sant Cugat era la dificultat de fer front al pagament de la hipoteca o del lloguer de l'habitatge principal. Aquesta situació afecta el 8 % de la població, quan al 2017 constituïa el segon problema principal amb una afectació del 6 %.

Les situacions d'exclusió social a Sant Cugat (pobresa i/o carència material) no han parat de créixer en els darrers vuit anys (període 2017-2025). L'exclusió social s'ha incrementat gairebé 10 punts percentuals d'ençà de l'any 2017 i actualment afecta a una quarta part de la població. El ritme de creixement anual d'aquest indicador se situa al voltant dels 1,2 punts percentuals.

Aquestes dades evidencien que l'habitatge s'ha consolidat com una de les problemàtiques socials més greus del municipi, amb conseqüències significatives per a la població. Cada vegada es detecta un major nombre de persones en situacions d'exclusió residencial crònica i severa, que inclouen casos de persones sense sostre, sense habitatge, vivint en condicions d'inseguretat residencial o en habitatges inadequats.

5.2. Recursos del municipi

A més dels programes, serveis i intervencions que els Serveis Socials Bàsics (SSB) impulsen per garantir la cobertura de les necessitats socials bàsiques i millorar la qualitat de vida de la ciutadania, Sant Cugat del Vallès compta amb diversos recursos orientats a donar resposta a una àmplia varietat de necessitats dels col·lectius més vulnerables, especialment aquells inclosos en les diferents categories ETHOS.

Els serveis i recursos disponibles a la ciutat es poden classificar en dues grans tipologies:

- Recursos de titularitat pública municipal, gestionats directament per l'Ajuntament.
- Recursos d'iniciativa privada sense ànim de lucre, desenvolupats per entitats socials a través de convenis de col·laboració amb el consistori.

Taula 4. Recursos del municipi adreçats a tota la població (2024)⁶

Nom	Descripció	Classificació	Places	Titularitat
Serveis Socials bàsics	L'atenció al sensellarisme i a l'exclusió residencial severa es realitza per part de les professionals dels equips dels Serveis socials bàsics. Quan una situació no és coneguda per part de Serveis socials, la situació s'atén des de l'equip de primeres atencions. Quan la situació és coneguda s'atén des de l'equip de primeres atencions. Quan la situació és coneguda s'atén des de l'equip de seguiment de Serveis socials del territori on està empadronada la persona)	Atenció universal	No determinat	Ajuntament de Sant Cugat del Vallès
Protocol d'atenció en temperatures extremes	Protocol que es treballa conjuntament amb la Policia Local, Protecció civil i Creu Roja El protocol inclou l'atenció a persones vulnerables (gent gran i persones amb malalties cròniques ateses per SS) i persones en situació d'exclusió residencial severa.	Altres	No determinat	Ajuntament de Sant Cugat del Vallès
Garantia alimentària	A través de Targetes moneder o transferències bancàries es cobreix l'alimentació de persones en situació d'exclusió social.	Altres	No determinat	Ajuntament de Sant Cugat del Vallès
Prestacions socials	Ajuts socials per cobrir diferents necessitats segons el Reglament de prestacions socials.	Altres	No determinat	Ajuntament de Sant Cugat del Vallès
Rober	Espai de recollida de roba adreçat a tota la població en exclusió social	Altres	No determinat	Creu Roja Gilgal Solidari
Rebot	Garantia alimentària en format cistelles d'aliments per a situacions en exclusió social	Altres	No determinat	Càritas
CUESB	Conveni amb Ajuntament de Barcelona per atendre situacions d'urgència i emergència social	Atenció d'urgència	No determinat	Ajuntament de Sant Cugat del Vallès

Taula 5. Recursos del municipi específics destinats a exclusió residencial (2024)⁷

Nom	Descripció	Classificació	Places	Titularitat
Primer la Llar	Oferir a les persones sense llar, amb necessitats socials severes, un habitatge unipersonal estable des del qual poder iniciar el procés de recuperació, apoderament i autonomia personal. Recurs específic per situacions d'exclusió residencial severa (sensellarisme)	Primer la Llar (Housing First)	4	Ajuntament de Sant Cugat del Vallès

⁶ Font: Elaboració pròpia

⁷ Font: Elaboració pròpia

Suport Socio-educatiu per a persones en situació d'exclusió residencial severa	<p>Oferir un espai on es prioritza l'acompanyament i relació amb les persones ateses, el qual permeti iniciar un procés personal cap a la recuperació de l'autoestima i dels vincles relacionals.</p> <p>Recurs específic per situacions d'exclusió residencial severa.</p>	Intervenció en medi obert	23	Ajuntament de Sant Cugat del Vallès
Llar compartida de dones	<p>Projecte exclusiu per a dones d'entre 55 i 65 anys, el qual facilita l'accés a un habitatge digne i adequat, donat que els seus ingressos no els permeten accedir al mercat privat.</p> <p>Recurs específic per situacions exclusió residencial.</p>	Pisos temporals assistits	4	Ajuntament de Sant Cugat del Vallès
Pis de dones soles o monoparentals	<p>Projecte per dones soles i/o mares amb fills de curta edat a càrrec que persegueix afavorir els processos de desenvolupament personal i/o familiars, generant eines per fomentar l'autonomia i la inclusió social.</p> <p>Recurs específic per situacions exclusió residencial</p>	Pisos temporals assistits	3	Càritas Sant Cugat
Pis d'homes	<p>Habitatge compartit per a homes beneficiaris del menjador social els quals, en el seu pla de treball es valori com un aspecte a millorar l'habitatge.</p> <p>Recurs específic per situacions exclusió residencial severa.</p>	Pisos temporals assistits	3	Càritas Sant Cugat
Servei de dutxes i rober / bugaderia	<p>Servei de dutxes i rober a persones sense llar i/o amb allotjaments insegurs i amb necessitat de vinculació social.</p> <p>Recurs específic per situacions exclusió residencial severa</p>	Altres	15	Càritas Sant Cugat
Menjador social	<p>Servei d'àpats per persones amb dificultats per seguir alimentació adequada i amb necessitat de vinculació social.</p> <p>Recurs específic per situacions exclusió residencial severa.</p>	Altres	20	Càritas Sant Cugat
Unitats d'Emergència Social	<p>Equip mòbil que es desplaça fins les ubicacions de les persones sensellar per oferir informació, orientació i kits de suport social.</p> <p>Recurs específic per situacions exclusió residencial severa.</p>	Altres	Segons necessitat	Creu Roja
Kits de suport socials	<p>Ajuda material puntual que s'ofereix a les persones de manera temporal fins que puguin entrar dins del circuit habitual d'ajudes socials o fins que les famílies afectades surtin de la seva situació precària.</p>	Altres	Segons necessitat	Creu Roja

	Recurs específic per situacions exclusió residencial severa.			
Gilgal Solidari	Entitat privada sense ànim de lucre té per finalitat promoure programes i serveis socioeducatius encarats a prevenir o minvar el risc d'exclusió social de les persones amb les distintes vulnerabilitats que pugui patir. Ofereixen Servei d'esmorzar, Ciber sala (espai de suport informàtic) i Suport relacional emocional.	Altres	Segons necessitat	Gilgal Solidari
Refugis climàtics per a persones en situació d'alta vulnerabilitat	Espais interiors d'entitats socials per acollir en situacions de temperatures extremes a persones en situació d'exclusió residencial severa. Amb suport professional i/o voluntari.	Altres	No determina t	Entitats sociañs
Protocol d'actuació entre Serveis Socials i Policia Local	Circuit regulat d'atenció i detecció a les persones sense llar del municipi.	Altres	No determina t	Ajuntament de Sant Cugat del Vallès

6. De l'atenció a les persones sense llar a la lluita contra l'exclusió residencial severa

6.1. Evolució del model d'atenció al sensellarisme

La classificació ETHOS representa una de les evidències del canvi de paradigma en la comprensió de les realitats que viuen les persones en situació de sense llar i exclusió residencial. Tradicionalment, l'atenció a les persones en situació de sense llar s'havia centrat en la part més visible de la problemàtica, aquelles persones que viuen al ras. Aquesta mirada, sovint estigmatitzadora, vinculava el sensellarisme a "estils de vida no adaptats", al consum problemàtic de substàncies o fins i tot a una suposada patologia social.

En el context català, fins a la dècada dels vuitanta, els recursos destinats a l'atenció a persones en situació de sense llar es limitaven a alguns albergs, generalment en condicions precàries. No obstant, a partir d'aquesta dècada, i en paral·lel a la descentralització política i la constitució dels primers ajuntaments democràtics, comença a augmentar el nombre d'entitats socials, especialment a Barcelona. Aquest nou escenari impulsa la creació de serveis i equipaments socials, alhora que s'estableixen els serveis socials d'atenció primària (actuals Serveis socials bàsics) com a primer nivell assistencial. Aquest canvi configura una nova mirada, superant l'assistencialisme predominant fins al moment i apostant per nous plantejaments dirigits a itineraris d'inserció social (Matulic et al., 2016).

Durant la dècada dels noranta, es consoliden i desenvolupen programes específics, incrementant el nombre de serveis i establint circuits de coordinació. A inicis del segle XXI, aquest impuls es tradueix en un canvi de model d'intervenció en el medi obert, amb equips que treballen des de la proximitat i en clau comunitària. Aquest enfocament permet elaborar mapes i informes sobre la situació de l'exclusió residencial i millora la detecció a través de la coordinació amb agents territorials. Paral·lelament, es consoliden models de cooperació entre el sistema públic i la iniciativa social, amb estratègies compartides per treballar conjuntament. (Matulic et al., 2016).

6.2. El canvi de paradigma: de “sense sostre” a exclusió residencial

Aquest avenç es produeix en un context d'increment de les situacions de sensellarisme, tant al nostre entorn com a la majoria de ciutats europees. Progressivament es qüestiona la visió tradicional i es comença a entendre l'exclusió residencial com una de les formes més extremes de pobresa i com un continu de situacions de precarietat en l'accés a l'habitatge.

Per facilitar-ne l'anàlisi, **FEANTSA** proposa la classificació ETHOS (European Typology on Homelessness and Housing Exclusion), que amplia la mirada més enllà de la vida al carrer i permet redefinir l'enfocament de la intervenció pública.

En aquest context, cal destacar una de les innovacions més rellevants en el disseny de polítiques d'atenció a persones en situació de sensellarisme dels darrers trenta anys: la implementació del model Housing First (Habitatge Primer). Aquest model sorgeix com a resposta crítica al model tradicional conegut com a “model en escala” o staircase model, segons el qual la persona havia de superar una sèrie d'etapes de rehabilitació social progressiva —com l'allotjament temporal, la desintoxicació, la inserció laboral o l'adquisició d'hàbits— abans d'accedir a un habitatge permanent, que es considerava la fita final del procés.

L'anàlisi dels resultats d'aquest enfocament tradicional va posar de manifest la seva escassa eficàcia, especialment en casos de sensellarisme cronificat. Sovint, les persones es veien encallades entre fases o reincidien, cosa que perpetuava la seva situació de vulnerabilitat i precarietat residencial. A més, es va evidenciar que aquest model resultava poc flexible, excessivament paternalista i, en molts casos, ineficaç per reduir el sensellarisme estructural.

El model Housing First capgira aquest enfocament: estableix l'accés immediat a un habitatge permanent, digne i adequat com a punt de partida del procés d'inclusió social i no com a recompensa final. Un cop garantida l'estabilitat residencial, es proporciona a la persona el suport necessari —de manera voluntària, flexible i adaptada— per abordar altres aspectes com la salut mental, les addiccions o la reinserció laboral, sempre respectant la seva autonomia.

Aquest model utilitza l'habitatge com a "punt de partida" i no com a objectiu final del procés. Es fonamenta en vuit principis clau, els quals es dissenyen per oferir oportunitat d'accés a tractament i suport per la participació dins la comunitat (Pleace, 2026)⁸,

- L'habitatge és un dret humà
- L'elecció i control de les persones usuàries
- Separació de l'habitatge i el tractament
- L'orientació a la recuperació
- La reducció del dany
- El compromís actiu sense coacció
- La planificació centrada en la persona
- El suport flexible durant el temps necessari

D'aquest model, entès des d'un enfocament més ampli, se'n desprèn l'òptica actual de l'atenció a les persones en situació de sense llar. Entenent que els programes de Housing First no aporten una solució única a tots els problemes derivats del sensellarisme, així com tenint en compte al limitació de recursos habitacionals existents, es planteja la combinació de programes amb aproximacions metodològiques al model Housing First (Generalitat de Catalunya, 2022)⁹

6.3. Les dones en situació d'exclusió residencial severa

6.3.1. Invisibilització del sensellarisme femení

Tot i que l'exclusió residencial severa i el sensellarisme són fenòmens difícils de definir per les múltiples formes que poden adoptar, en el cas de les dones aquesta realitat resulta doblement invisible a nivell conceptual. Actualment, no es disposa d'eines suficients per analitzar el sensellarisme femení de manera específica. Els estudis i les investigacions habitualment

⁸ Housing First Guide Europe (2016)

⁹ Marc d'acció per a l'abordatge del sensellarisme a Catalunya (2022 – 2025)

invisibilitzen aquestes formes, ja que sovint només contemplen situacions de pernoctació a la intempèrie o en recursos especialitzats, ignorant altres formes de sensellarisme més presents entre les dones (Matulic, 2016; Mayock et al., 2015).

Fernández-Rasines i Gámez-Ramos (2013) assenyalen l'existència d'un cert androcentrisme en la literatura sobre el fenomen, que majoritàriament considera que el sensellarisme afecta més els homes, sense aplicar-hi una anàlisi crítica de gènere. Això resulta paradoxal, ja que, si bé es reconeix una major vulnerabilitat estructural de les dones, els estudis acostumen a limitar-se a constatar l'increment de la pobresa femenina i la gravetat de l'experiència del carrer, sense problematitzar el model ni les categories utilitzades per quantificar aquestes realitats. Com assenyalen els autors, no es troben estudis que permetin una representació més justa de l'experiència femenina d'exclusió residencial (p. 43).

A nivell internacional, també es reconeix aquest buit teòric. Walsh et al. (2010) destaquen la creixent feminització de la pobresa al Canadà, i reclamen la millora dels serveis per a dones sense llar. De manera similar, Wolf i Edgar (2007) emfatitzen la necessitat d'aprofundir en la comprensió del fenomen per oferir una atenció integral.

Aquest buit teòric té greus repercussions. Segons Matulic (2016) i Fernández-Rasines i Gámez-Ramos (2013), el predomini d'un paradigma androcèntric en les investigacions sobre sensellarisme condiona negativament les polítiques d'intervenció. Afortunadament, com assenyalen aquests autors, comencen a emergir estudis amb perspectiva de gènere que podrien contribuir a la creació de models d'intervenció més inclusius i igualitaris ja que un millor coneixement de la realitat femenina justificaria canvis en les polítiques públiques.

6.3.2. L'augment de la problemàtica i la feminització de la pobresa

En els darrers anys, el fenomen del sensellarisme ha experimentat un creixement sostingut, intensificat pels efectes de les successives crisis econòmiques. Aquestes han agreujat les situacions de desigualtat i exclusió social, especialment entre les persones amb menys recursos i, molt especialment, entre les dones. Les polítiques d'austeritat aplicades a Europa han tingut un impacte profund en els sistemes de protecció social, afectant de manera desproporcionada àmbits clau com les cures, la dependència, la infància i l'atenció sanitària (Bettio et al., 2012; Gálvez, 2013; citats per Rosetti, 2017).

Aquest context genera una pressió afegida sobre les dones, que sovint han d'assumir responsabilitats productives en condicions laborals precàries, sense el suport institucional necessari. Tal com assenyala Gálvez (citats per Rosetti, 2017), el gènere i l'exclusió social es

troben profundament entrelaçats, especialment per la posició subordinada que ocupen moltes dones dins l'economia formal, informal i de cures. Aquestes dinàmiques reforcen rols de gènere tradicionals i exposen les dones a majors riscos d'exclusió, així com a situacions de violència masclista (Ezquerria, 2011; citada per Rosetti, 2017).

Les dades indiquen una creixent feminització de la pobresa i del sensellarisme. A nivell europeu, diversos estudis apunten a un augment significatiu del nombre de dones sense llar: un 22% a França (2015–2016) i un 28% a Irlanda (2016–2017) segons Sales i Guijarro (2017). No obstant això, el sistema estadístic espanyol presenta limitacions importants. Tal com destaca De la Fuente (2017), les eines de mesura existents no incorporen la perspectiva de gènere i invisibilitzen la realitat específica de les dones, que sovint queden fora de les estadístiques oficials de sensellarisme.

És essencial, doncs, incorporar una anàlisi interseccional i de gènere per entendre els itineraris diferenciats que homes i dones recorren cap a l'exclusió residencial. Les dones, per motius socials i culturals, tendeixen a activar més sovint xarxes relacionals i de suport. Aquest fet pot suposar, d'una banda, un factor de protecció, però d'altra banda, també pot exposar-les a situacions d'explotació, dependència o precarietat extrema. Tal com assenyalen Baptista (2010) i Mayock i Sheridan (2012), citats per Sales i Guijarro (2017), aquesta precarietat té conseqüències directes en la salut mental, el benestar i les possibilitats de construcció d'un projecte de vida digne.

En aquest sentit, cal prestar especial atenció a les formes invisibles de sensellarisme, que afecten principalment a dones. Segons l'estudi de Matulic et al. (2019), les estratègies d'allotjament més habituals entre les dones en situació de sensellarisme són l'acolliment per part de familiars o amiguets, l'allotjament temporal en hostals o pensions, l'ocupació d'habitatges buits, el subarrendament d'habitacions, l'estada en centres de primera acollida, i l'habitatge inadequat o insegur.

Aquestes situacions, tot i no ser percebudes com a "vivència del carrer" de forma clàssica, constitueixen una forma clara de sensellarisme encobert, amb greus conseqüències per a la seguretat, estabilitat i dignitat de les persones afectades.

Davant aquesta realitat, el Pla Local ha d'incorporar una mirada específica cap a les formes invisibles d'exclusió residencial, amb especial atenció a la perspectiva de gènere. Calen eines de diagnòstic que captin aquesta complexitat, així com recursos adaptats que ofereixin respostes diferenciades segons les trajectòries, necessitats i riscos associats als diversos col·lectius.

6.3.3. L'impacte de la violència masclista

És fonamental tenir en compte la relació entre les situacions de violència masclista i les estratègies d'allotjament precari que sovint adopten les dones en risc d'exclusió residencial. Diversos estudis alerten que, en contextos de gran vulnerabilitat, algunes dones poden mantenir relacions sexoafectives no desitjades o acceptar feines domèstiques o sexuals amb l'única finalitat d'obtenir allotjament o ingressos mínims (Fernández-Rasines i Gomez-Ramos, 2013; Reeve et al., 2006).

Aquestes situacions de violència i dependència, així com la por a compartir espais amb homes en recursos mixtos, són factors clau que expliquen per què moltes dones eviten els serveis convencionals per a persones sense llar. Això les porta a optar per estratègies invisibles, com l'ocupació temporal d'habitatges, el subarrendament informal o l'acollida en entorns insegurs.

Aquesta realitat és especialment greu en el cas de les dones amb menors a càrrec. La por a perdre'n la custòdia sovint actua com una barrera per demanar ajuda, fet que incrementa el seu aïllament i dificultat d'accés a recursos.

A més, les dones en situació de sensellarisme pateixen un doble estigma: el que recau sobre qualsevol persona en situació de pobresa extrema i el que es deriva de l'abandonament dels rols tradicionals de gènere, especialment el de cuidadora. Aquest judici social s'intensifica si són mares, ja que sovint es posa en qüestió la seva idoneïtat com a progenitores (Matulic, 2016; Díaz-Farré, 2014).

La combinació de violència masclista i aporofòbia genera una doble vulnerabilitat. Estudis de diversos països (Sahlin, 2004; Mayock et al., 2012; Herrero, 2003) mostren que una gran part de les dones sense llar han patit violència física o sexual, sovint des de la infància. A Barcelona, el 71% de les dones sense llar han viscut situacions de violència, i en el 68% dels casos aquesta era de caràcter masclista (Matulic et al., 2019).

Finalment, cal destacar que, per a moltes dones, escapar de la violència implica trencar amb les seves xarxes de suport, cosa que complica encara més trobar alternatives habitacionals informals i les aboca a situacions d'extrema vulnerabilitat.

7. Principis rectors

Taula 6. Principis rectors del pla

Principi	Descripció
Garantia de drets de la ciutadania	Inclusió de l'enfocament basat en els drets humans a les polítiques públiques, i disseny i desplegament d'accions i projectes que tinguin per objectiu fer efectiva la promoció i garantia dels drets humans, sota els principis d'igualtat i no-discriminació, la lluita contra els discursos d'odi, i el treball per la plena ciutadania.
Interseccionalitat	Existeixen diferents eixos de desigualtat com el gènere, la raça, la classe social, l'orientació sexual, la diversitat funcional o l'edat, entre d'altres, que estan relacionats entre si i configuren formes concretes de discriminació i desigualtat que cal tenir en compte per l'abordatge de les situacions d'exclusió social i residencial des d'una perspectiva interseccional. La complexitat del món actual requereix de l'aplicació de la mirada interseccional com una nova forma d'intervenció i planificació que permet donar respostes més integrals i adequades a la complexitat de la realitat i de les persones, ja que seran accions i projectes que tindran en compte la interrelació entre diferents eixos de desigualtat.
Transdisciplinar i treball en xarxa	El treball transdisciplinar és un instrument organitzatiu per donar resposta a la necessitat de tractar un tema que és reflex de la realitat social actual, més complexa i diversa, i cal la implicació de departaments i entitats. Així, el treball transversal i en xarxa implica noves estructures organitzatives, de vegades temporals, per la consecució dels objectius i aporta una visió polièdrica i multidisciplinària que construeix valors i noves mirades, importants per donar respostes integrals i efectives.
Atenció liderada per la persona	L'atenció liderada per la persona parteix de l'elecció i control d'aquesta, garantint la seva autodeterminació a través d'una planificació liderada per ella, on es personalitzen els suports oferts en la comunitat amb l'objectiu de desenvolupar un projecte de vida adequat i digne.
Perspectiva comunitària	Els suports s'han d'oferir en la comunitat, permetent acompanyar a la persona des d'aquesta per crear les seves pròpies relacions. L'enfortiment d'aquestes connexions socials i l'impuls de la participació en comunitat són aspectes clau per a una transició d'èxit cap a l'autonomia i cap una vida independent.

8. Procés metodològic

El procés d'elaboració del Pla s'ha desenvolupat en diverses fases, que han inclòs la detecció de necessitats, la diagnosi del municipi mitjançant un procés d'investigació i recopilació de dades, així com la redacció del Pla Local, configurat a partir d'espais de participació, elaboració i consens.

1) Detecció de necessitats

Tal com s'ha indicat a la contextualització d'aquest document, en els darrers anys s'ha registrat un increment del percentatge de pobresa. D'entre les diverses dificultats que afronten les persones en situació de vulnerabilitat, l'habitatge emergeix com el principal problema: un 49,7% de la població manifesta dificultats per afrontar-ne les despeses. Aquesta realitat situa l'habitatge com el principal factor de pobresa a Sant Cugat del Vallès, i evidencia un augment exponencial dels casos d'exclusió residencial crònica i severa, detectat pels diferents serveis d'atenció. Com ja s'ha assenyalat, es registren casos de persones sense sostre, sense habitatge, en habitatge insegur o inadequat.

Dades concretes de 2023:

- 242 persones ateses per motius d'exclusió residencial severa.
- 48 persones detectades en situació de sensellarisme.
- 75 persones requeriren allotjaments residencials d'urgència.
- 17 persones necessitaren l'activació d'actuacions d'urgència a través del CUESB (Centre d'Urgències i Emergències Socials de Barcelona).

2) Diagnosi de la situació

Donada la complexitat de la situació, es va dur a terme una primera aproximació diagnòstica entre febrer i maig de 2024. El procés va ser realitzat per un equip format per dues educadores socials i una treballadora social especialitzades en sensellarisme i exclusió residencial, integrades al servei "Suport Socioeducatiu a l'Exclusió Residencial Severa".

L'aproximació diagnòstica es va portar a terme a través de diferents fonts d'informació:

- Llistat de 124 persones en situació d'exclusió residencial severa, proporcionat per Serveis Socials Bàsics (d'ara en endavant SSB)
- 108 entrevistes de cas realitzades a professionals dels SSB:

- 35 entrevistes amb treballadores socials i educadores socials referents de cas.
- 73 entrevistes amb la treballadora social de l'àmbit d'exclusió residencial.
- Qüestionaris i entrevistes a entitats que fan atenció a persones en situació d'exclusió residencial severa.
 - "Google Forms" adreçat a Càritas Sant Cugat, Gilgal i Creu Roja
 - 4 entrevistes de validació de la informació obtinguda

A més, es van emprar d'instruments d'anàlisi quantitativ i qualitativ:

- Eina de diagnòs i grau de vulnerabilitat: recull d'informació individual per identificar necessitats socials existents.
- Eina d'anàlisi qualitativ: recopilació de dades sobre diferents àrees de la vida de les persones afectades, que permet captar aspectes menys visibles en l'anàlisi quantitativa

Un cop completada aquesta primera fase, entre maig i setembre de 2024 es va observar un increment continuat de casos, fet que va motivar una actualització i ampliació de la diagnòs, incorporant nous casos detectats, els resultats de la qual es presenten més endavant.

3) Pla local per a l'abordatge de l'exclusió residencial severa

Davant la situació observada i a instàncies del Departament de Drets Socials de la Generalitat de Catalunya, en el marc del desplegament del Marc d'Acció per a l'Abordatge del Sensellarisme a Catalunya 2022–2025, des dels Serveis Socials Bàsics es va impulsar l'elaboració del Pla Local per a l'abordatge de l'exclusió residencial severa

El desenvolupament del Pla es va realitzar mitjançant la deliberació entre els diferents equips municipals, a través de reunions sectorials específiques i l'elaboració d'informes per part de cada servei. El procés va començar el setembre de 2024 i es va tancar l'octubre del mateix any. Hi van participar set equips municipals, en les sessions següents:

- 1a sessió (23 de setembre): 3 professionals d'entitats socials (Càritas Sant Cugat, Gilgal Solidari i Creu Roja Sant Cugat).
- 2a sessió (24 de setembre): 4 representants d'entitats d'acompanyament a joves migrants (La Floresta Contra Fronteres, Vallès Sense Fronteres, Centre Islàmic del Vallès).
- 3a sessió (14 d'octubre): 37 professionals dels equips tècnics de Serveis Socials.

- 4a sessió (16 d'octubre): 7 professionals de l'àmbit sanitari (CAP, CSMA, CAS, Hospital Universitari Mútua de Terrassa, referent de salut mental de l'àrea de Ciutadania).
- 5a sessió (23 d'octubre): 2 professionals de la Secció d'Igualtat, Feminismes i LGTBI.
- 6a sessió (30 d'octubre): Mossos d'Esquadra
- 7a sessió (13 de novembre): 5 professionals de la Secció de Ciutadania (Migració i Convivència).
- 8a sessió (8 de gener 2025): Policia Local
- 9a sessió (23 de gener 2025): Treballadora social i directora del CAP de salut La Mina de Sant Cugat

A cada grup de treball hi van ser presents la Cap de Servei de SSB i altres membres de la coordinació tècnica del Pla. Les reunions es van estructurar en dos blocs:

- 1r bloc de presentació de l'aproximació diagnòstica: on s'han exposat els resultats de l'aproximació diagnòstica.
- 2a bloc de treball envers els eixos estratègics: on s'ha compartit un document elaborat per les membres de la coordinació tècnica, amb propostes base sobre eixos estratègics a desenvolupar, i s'ha treballat envers els mateixos, així com amb noves propostes elaborades pels grups de treballs. Derivat dels eixos estratègics s'han proposat també objectius específics acompanyats per actuacions i mesures a dur a terme per aconseguir-los.

Posteriorment, els grups de treball han pogut seguir reflexionant sobre els eixos desenvolupats i han realitzat propostes posteriors a les reunions. Paral·lelament, la coordinació tècnica del Pla ha desenvolupat la fase de redacció del mateix i retornat el document a tots els equips municipals participants.

9. Diagnosi de la situació

9.1. Consideracions prèvies a l'anàlisi de dades

Abans de presentar l'anàlisi de dades concret, es considera necessari fer unes primeres consideracions sobre el procés analític. Tal com s'ha exposat anteriorment, la diagnosi que es presenta a continuació parteix de l'aproximació diagnòstica realitzada entre els mesos de febrer i maig de 2024. Es tracta, per tant, d'una actualització i ampliació de les dades recollides en aquell període, vinculades a la realitat de les persones en situació d'exclusió residencial severa al municipi de Sant Cugat del Vallès.

Inicialment, la investigació va recollir informació sobre un total de 124 persones. No obstant això, aquest nombre es va reduir, ja que es van excloure les persones menors d'edat a càrrec de progenitors que ja constaven al llistat i les persones la situació de les quals havia canviat prèviament a la recollida de dades. Així doncs, el punt de partida real va ser de 107 persones.

Durant els mesos de maig a setembre es va constatar un augment exponencial de les situacions d'exclusió residencial severa, fet que va evidenciar la necessitat d'una actualització i ampliació constant de les dades. En aquest sentit, les dades que es presenten a continuació es basen en un nou llistat proporcionat pels Serveis Socials Bàsics (SSB), que inclou persones ateses pels serveis i que es troben en situació d'exclusió residencial severa.

Paral·lelament, a fi de recollir informació sobre els nous casos detectats i d'actualitzar els ja analitzats, es van dur a terme noves entrevistes amb els referents de cas i amb la treballadora social especialitzada en exclusió residencial. Gràcies a aquestes entrevistes, ha estat possible actualitzar la informació disponible i elaborar de nou les taules de dades que es presenten tot seguit.

Finalment, és important remarcar que el nombre de persones incloses en la categoria ETHOS 8.2 —que fa referència a aquelles que viuen en habitacions de relloguer— no representa la totalitat de situacions de relloguer existents al municipi. Aquesta categoria únicament inclou aquelles persones que reben seguiment per part dels SSB i que presenten una situació de severitat, caracteritzada per la impossibilitat de sostenir l'habitatge, canvis reiterats d'habitació en períodes curts de temps i, en alguns casos, episodis d'alternança amb la pernocta a l'espai públic.

Categories ETHOS

Taula 7. Ethos al municipi

Situació	Categoria conceptual	Categoria operativa	Tipus d'allotjament	
Persones en situació de sensellarisme	Sense sostre 37	1. Persones que viuen al ras	1.1. Espai públic o exterior	37
		2. Persones que passen la nit en albergs per a persones sense llar	2.1. Refugi nocturn	0
	Sense habitatge 25	3. Persones que viuen en equipaments per persones sense llar	3.1. Llars i albergs per a persones sense llar 3.2. Allotjaments alternatius / Centres d'estada limitada 3.3. Allotjaments amb suport per a moments de transició	11
		4. Persones que viuen en refugis per a dones	4.1. Refugis per a dones	0
		5. Persones que viuen en equipaments residencials per a immigrants	5.1. Centres de recepció o d'allotjament temporal 5.2. Allotjaments per a treballadors/es immigrants	1
		6. Persones en procés de sortida d'institucions	6.1. Centres penitenciaris 6.2. Institucions de tractament mèdic 6.3. Cases d'acollida per a infants i joves	2
		7. Persones que reben suport de llarga durada (per haver estat sense llar)	7.1. Residències per a persones grans que han passat per situació de sense llar 7.2. Centres residencials amb suport per a persones que han passat per situació de sense llar	12
Persones en situació d'exclusió residencial	Habitatge insegur 63	8. Persones que viuen en un allotjament insegur	8.1. Amb amics o familiars 8.2. Relloguer 8.3. Ocupació il·legal d'immobles	62
		9. Persones que viuen sota amenaça de desnonament	9.1. En procés de desallotjament per impagament del lloguer 9.2. En procés d'execució hipotecària	0
		10. Persones que viuen sota amenaça de violència	10.1. Llars amb antecedents de violència domèstica o amb denúncies interposades a la policia	0
	Habitatge inadequat 15	11. Persones que viuen en estructures no convencionals i temporals	11.1. Habitatges mòbils, caravanes 11.2. Edificació no convencional 11.3. Estructures temporals	12
		12. Persones que viuen en habitatges insalubres	12.1. Habitatges no adequats per a la vida quotidiana	2
		13. Persones que viuen en habitatges massificat	13.1. Habitatges ocupats dins a condicions d'amuntegament.	1

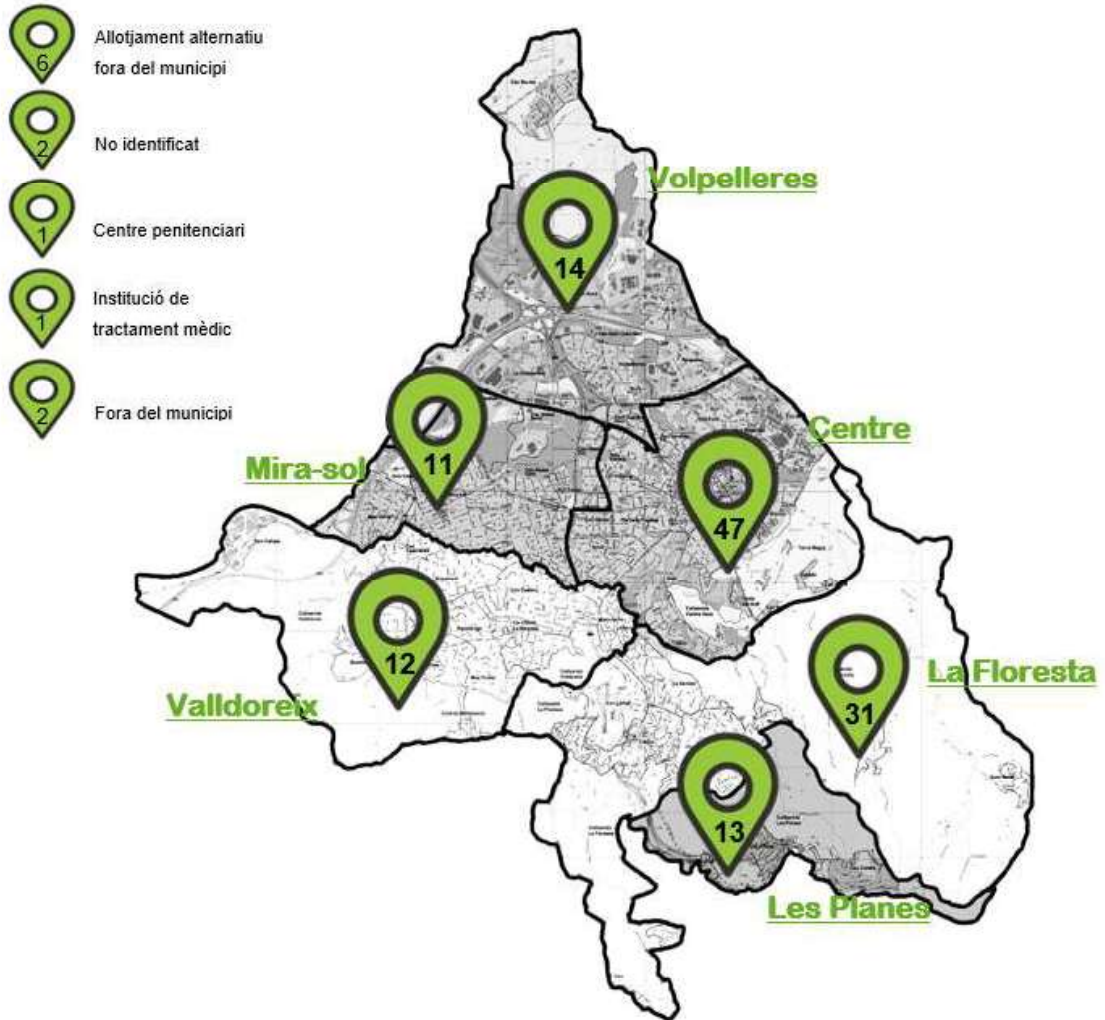

Algunes categories ETHOS no han estat quantificades degut a diversos motius, com ara la inexistència d'equipaments específics al municipi, la disponibilitat només d'estimacions no exactes, com és el cas de persones que viuen sota amenaça de desnonament (lloguer i hipoteques) o bé perquè els casos han estat identificats en altres tipologies però es detallaran en apartat 8.15 del document.

9.2. Cartografiant l'exclusió residencial severa

9.2.1. Situació global del municipi

El mapa següent permet visualitzar la distribució territorial de les 140 persones registrades segons el lloc de pernocta dins del municipi de Sant Cugat del Vallès. Cal assenyalar l'existència de persones vinculades als Serveis Socials Bàsics (SSB) que, en el moment de l'anàlisi, no es trobaven ubicades al municipi per diverses raons: persones que havien fet ingrés a centres penitenciaris i a institucions de tractament mèdic, persones que havien canviat de municipi però mantenien el seu expedient a SSB, persones amb impossibilitat d'identificar la ubicació concreta en el moment de l'anàlisi i, per últim, persones allotjades hostals o hotels situats fora del municipi, mitjançant suport dels SSB, atès que Sant Cugat del Vallès no disposa actualment d'aquest tipus de recurs dins del propi municipi.

9.2.2. Situació per territoris del municipi

Centre (47 persones)

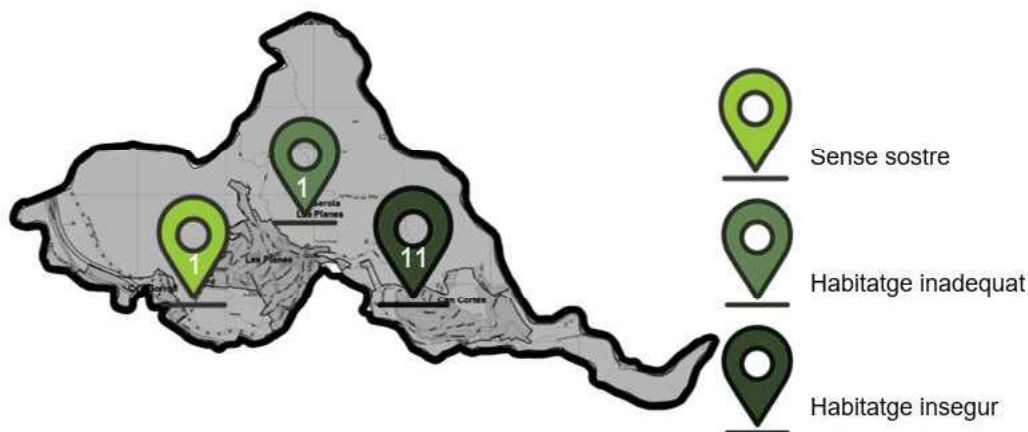
El Centre és l'àrea del municipi que concentra el nombre més elevat de persones en situació d'exclusió residencial, amb un total de 47 casos identificats.

A començaments de l'any 2024 es van detectar 6 persones sense sostre pernoctant a l'espai públic. Actualment, aquesta xifra ha experimentat un increment significatiu, arribant a 23 persones en aquesta situació.

D'altra banda, també es registra una elevada incidència de persones allotjades en habitatges insegurs, principalment en règim de relloguer d'habitacions, amb canvis freqüents d'ubicació. Aquesta inestabilitat habitacional obliga moltes d'aquestes persones a traslladar-se repetidament i, en alguns casos, a dormir al ras de manera intermitent.

Pel que fa a les persones en situació de sense habitatge, s'inclouen aquelles allotjades en recursos residencials alternatius finançats pels Serveis socials bàsics (SSB), així com les persones que son usuàries dels habitatges en el programa "Primer la Llar".

Les Planes (13 persones)

Les Planes és un dels territoris del municipi on la variació en el nombre de persones en situació d'exclusió residencial ha estat menys significativa al llarg del temps. No obstant això, aquest territori, conjuntament amb La Floresta, concentra el volum més elevat de situacions d'habitatge insegur, amb un total de 11 casos registrats.

És rellevant assenyalar que la totalitat d'aquests casos corresponen a situacions d'ocupació no regularitzada d'immobles.

La Floresta (31 persones)

El barri de La Floresta conforma l'àmbit territorial del municipi amb una major incidència de situacions d'exclusió residencial, amb un total de 31 casos detectats, fet que representa un increment respecte a les dades recollides l'any 2024.

Tal com s'observa també a Les Planes, la majoria d'aquestes situacions estan vinculades a ocupacions no regularitzades d'immobles. Addicionalment, La Floresta destaca com la zona amb un nombre més elevat de persones residint en espais no convencionals, inadequats i/o en condicions insalubres.

Així mateix, s'hi han identificat modalitats d'ocupació amb un alt grau de conflictivitat interna, d'acord amb la informació recollida durant les reunions de coordinació amb les professionals de referència que fan el seguiment dels casos.

Mira-sol (11 persones)

Tal com ja es va constatar l'any 2024, el barri de Mira-sol no presenta una incidència especialment elevada de situacions d'exclusió residencial. La dada més rellevant en aquest territori és la presència de cinc persones allotjades en pisos d'inclusió amb suport socioeducatiu o professional.

Tanmateix, cal assenyalar la detecció d'un nou cas de situació de sense sostre, corresponent a una persona que pernocta a l'espai públic.

Valldoreix (12 persones)

A Valldoreix predominen les situacions d'habitatge insegur, principalment relacionades amb l'ocupació no autoritzada d'immobles. Amb tot, el volum de casos és lleugerament inferior al registrat als barris del Centre, La Floresta i Les Planes.

Volpelleres (14 persones)

A Volpelleres, l'any 2024 es constata que la problemàtica d'exclusió residencial severa era pràcticament inexistente, atenent a les característiques de la zona, amb la major part de les edificacions de nova promoció i ocupades a partir de 2007. En aquell moment, únicament es va identificar una persona en situació de sense sostre. Tanmateix, durant l'últim any s'ha produït un

increment significatiu, amb la detecció de 6 nous casos de persones en situació de sensellarisme, totes elles pernoctant a l'espai públic.

D'altra banda, es destaca la presència de dos pisos d'inclusió amb suport professional que acullen un total de 9 persones, entre les quals es troben 3 mares monomarentals amb un fill/a a càrrec cadascuna. Aquestes unitats familiars no han estat incloses en el còmput general, atès que seran analitzades específicament en l'apartat corresponent a Famílies amb menors a càrrec.

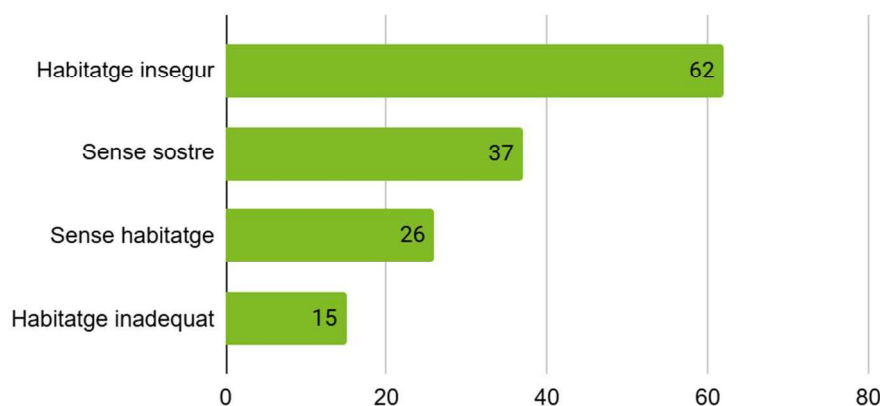
Finalment, cal assenyalar la detecció de dues persones que resideixen en condicions d'habitatge inadequat, concretament en "mobile homes".

9.3. Subcategories: tipus d'allotjament

La major part de les persones detectades (62) es troben en situació d'habitatge insegur, xifra que representa un increment respecte a les 55 identificades en l'anterior diagnosi. Així mateix, s'han registrat 26 casos de persones en situació de sense habitatge, davant les 23 comptabilitzades en el període anterior.

Pel que fa a les situacions d'habitatge inadequat, s'observa una lleugera disminució: de 20 casos el 2024 s'ha passat als 15 actuals. Malgrat aquesta reducció puntual, la tendència general és clarament ascendent.

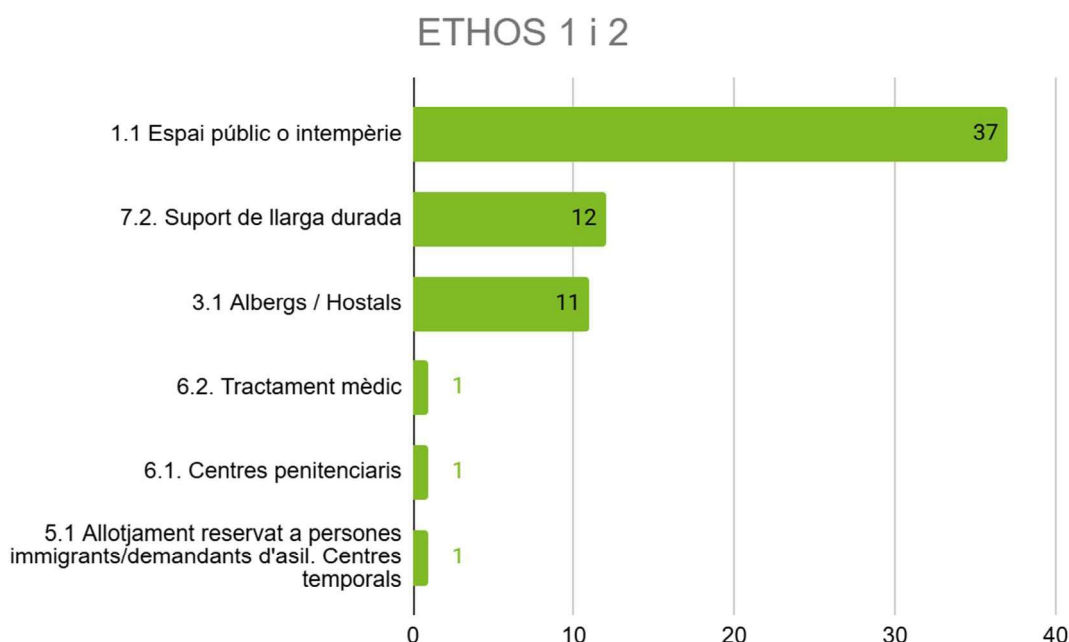
Aquest augment global es reflecteix de manera especialment significativa en el nombre de persones que pernocten a la via pública. Actualment, s'han identificat 37 persones en situació de pernoctació al ras, en contrast amb les 9 que es van registrar en l'anterior exercici.

Dins la categoria 1, corresponent a persones sense sostre, totes les situacions identificades fan referència a pernoctacions a l'espai públic o a la intempèrie. Aquesta realitat es deu al fet que el municipi de Sant Cugat no disposa actualment de recursos residencials específics —com ara albergs o centres d'acollida— destinats a persones sense llar.

Aquesta absència de dispositius fa que no es pugui registrar cap cas corresponent a la categoria 2, que inclou les persones que passen la nit en albergs o recursos temporals per a persones sense llar.

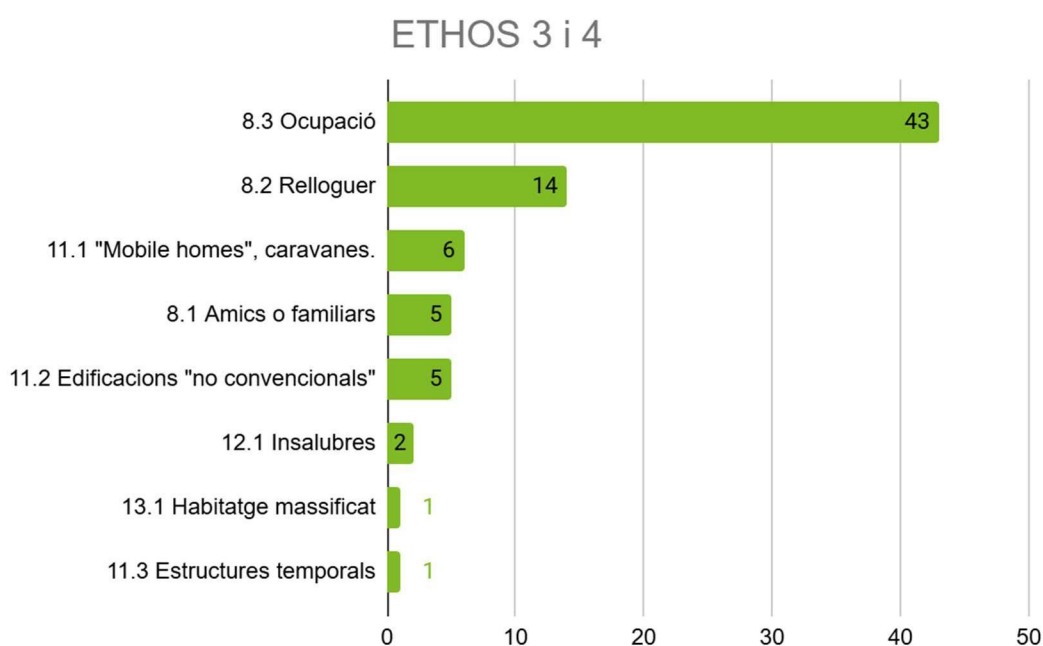

Pel que fa a les persones classificades dins la categoria 2, sense habitatge, i en relació amb les observacions recollides durant l'anàlisi cartogràfica, es poden distingir diverses situacions específiques:

- Una persona es troba en situació de privació de llibertat, complint condemna en un centre penitenciari.
- Una altra persona resideix actualment en una institució de tractament mèdic, concretament en una Comunitat Terapèutica.
- Una persona ha estat acollida en un recurs específic destinat a persones migrades.

- Dotze persones es troben allotjades en dispositius amb suport de llarga durada, entre els quals s'inclouen els programes Primer la Llar, el pis per a dones monomarentals, el pis per a homes gestionat per Càritas i la Llar Compartida per a dones majors de 55 anys.
- Onze persones resideixen en albergs o hostals, amb el suport dels Serveis Socials Bàsics.

Del total de persones classificades dins la categoria 3, habitatge insegur, la majoria resideix en habitatges ocupats de manera no autoritzada (43 casos), seguits per aquelles que habiten en règim de relloguer (14 casos) i les que resideixen a casa d'amistats i/o familiars (5 casos). Cal destacar que en aquesta categoria només s'inclouen les situacions corresponents a persones vinculades als Serveis Socials Bàsics (SSB) i que presenten un risc d'exclusió residencial severa.

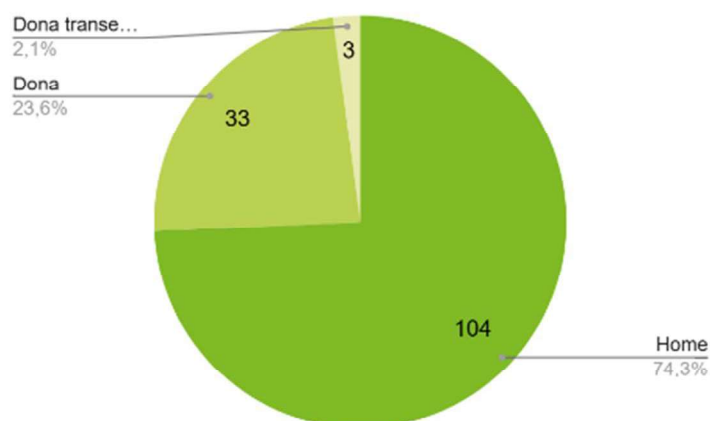
Pel que fa a la categoria 4, habitatge inadequat, la majoria de casos corresponen a persones que viuen en "mobile homes" (6 casos), seguits per aquelles que resideixen en edificacions no convencionals (5 casos), així com en habitatges en condicions insalubres, amb sobreocupació o en estructures temporals.

9.4. El gènere i l'edat

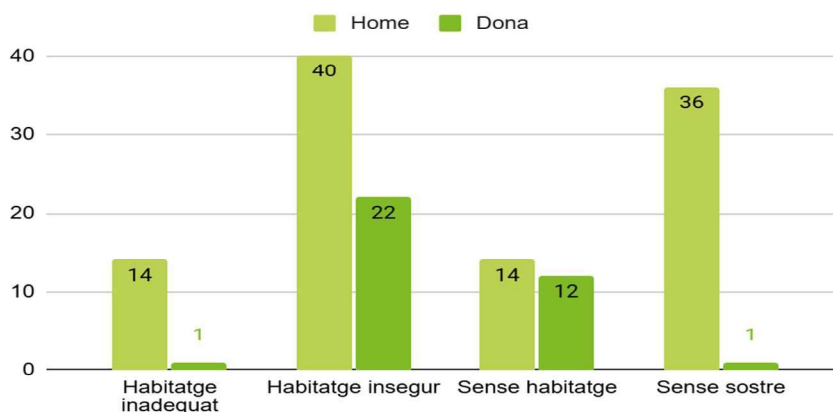
El col·lectiu d'homes representa una proporció majoritària, amb 104 casos registrats, en comparació amb les 33 dones detectades. En seccions posteriors s'analitzaran les possibles causes d'aquesta sobrerrepresentació masculina.

Atès l'interès en comprendre les diverses identitats de gènere presents, cal destacar que s'han identificat tres persones que s'autodefineixen com a dones transsexuals (d'ara endavant considerades dins la categoria de dones). Aquesta xifra ha augmentat respecte al 2024, quan només se'n detectava una. No obstant això, cal tenir en compte que aquesta dada podria no reflectir completament la realitat, a causa de les particularitats pròpies dels processos de sensellarisme entre persones que formen part del col·lectiu LGTBIQ+.

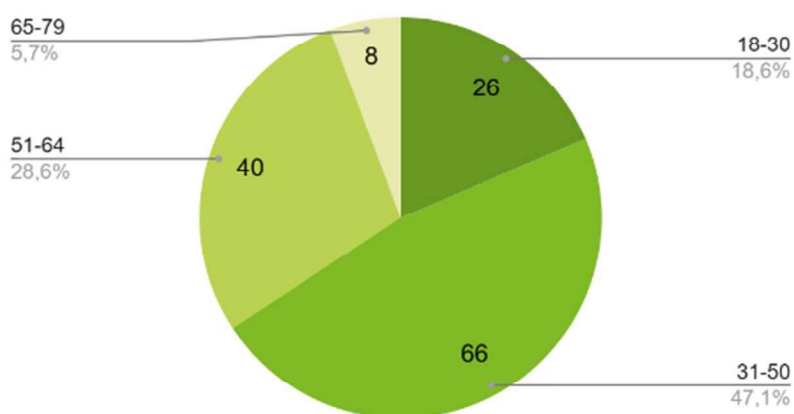
Finalment, no s'han detectat persones amb identitat de gènere no binària o no especificada.

El present gràfic, ens permet observar en quines tipologies ETHOS es situen les persones en situació d'exclusió residencial en relació al gènere. D'aquesta manera, podem identificar el següent:

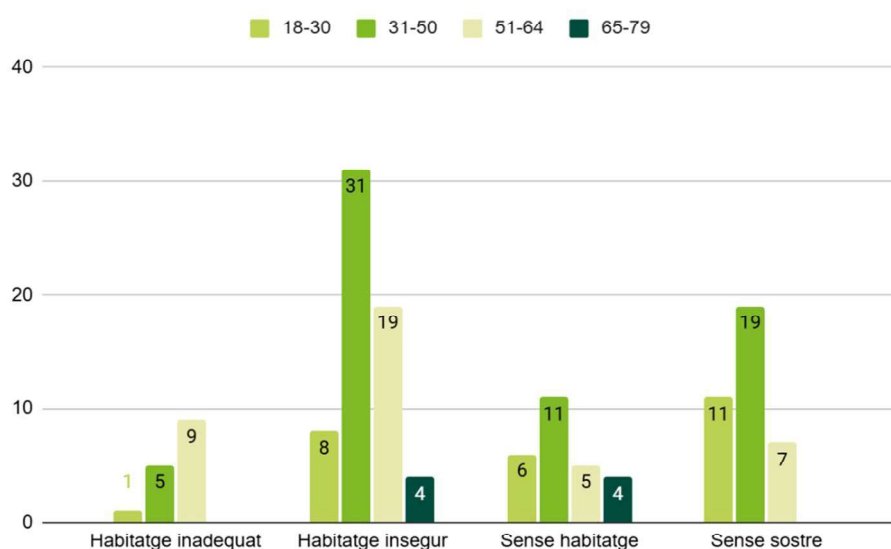
- L'existència d'una sobrerrepresentació generalitzada del gènere masculí en totes les categories definides per l'ETHOS.
- El gènere masculí és gairebé exclusiu entre les persones en situació de sense sostre, amb l'excepció d'un únic cas identificat.
- La categoria d'habitatge insegur és on es registra una major representació relativa de dones.
- En la categoria de sense habitatge, que inclou persones acollides en recursos residencials de diverses tipologies, s'observa una distribució gairebé equitativa entre homes i dones.

S'ha identificat que la franja d'edat més representada dins el total de persones en situació d'exclusió residencial correspon als individus entre 31 i 50 anys, la majoria dels quals resideixen en habitatges insegurs.

Pel que fa a la categoria de sense sostre, s'observa un augment significatiu en la presència de persones joves. Concretament, mentre que l'any 2024 es detectaven només 2 casos en la franja d'edat entre 18 i 30 anys, l'actualitat registra 11 persones en aquesta situació.

De manera similar, es constata un increment en la presència de persones de 51 a 64 anys dormint al carrer; si l'any anterior no es registraven casos en aquest grup d'edat, actualment se n'han identificat 7.

9.5. Nacionalitat i país d'origen

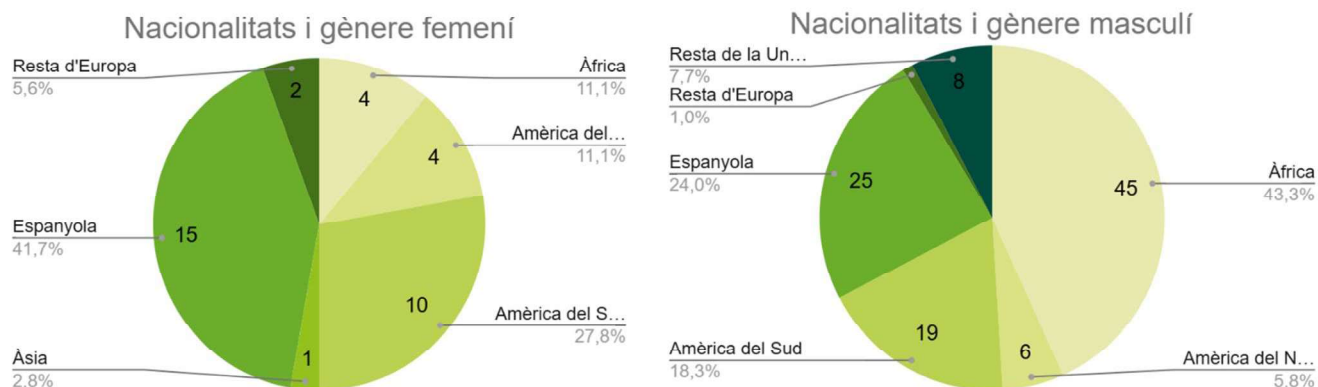
Les nacionalitats representades al mapa adjunt corresponen, en la majoria de casos, al país d'origen de les persones identificades. No obstant això, es registren sis persones amb doble nacionalitat: quatre amb nacionalitat italiana i argentina, una amb nacionalitat equatoriana i espanyola, i una amb nacionalitat italiana i uruguaiana. Addicionalment, s'ha detectat una persona nascuda a Palestina que posseeix la nacionalitat hondurenya.

D'altra banda, cal destacar que la major proporció de persones en situació d'exclusió residencial i sensellarisme són nascudes a territori espanyol, representant el 28,57% del total. Entre les persones estrangeres en aquesta situació, la majoria són d'origen marroquí, seguits per individus d'origen argentí.

NACIONALITAT	Nº DE PERSONES	%
Àfrica	49	35%
Amèrica del Nord i Central	10	7,14%
Amèrica del Sud	29	20,71%
Àsia	1	0,71%
Espanyola	40	28,57%
Resta d'Europa	3	2,14%
Resta de la Unió Europea	8	5,71%

Si fixem la mirada en la diversitat de nacionalitat en relació al gènere, veiem algunes diferències destacables:

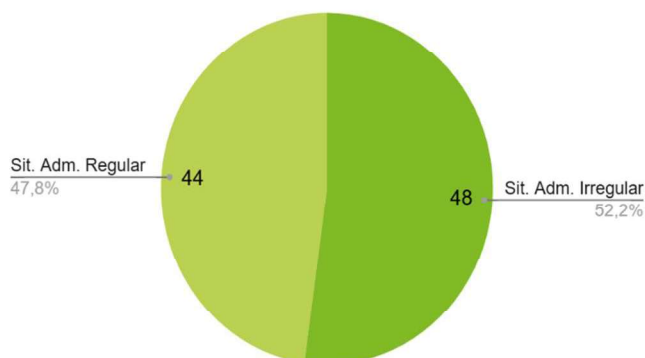

- Es registra un percentatge considerablement superior d'homes de procedència africana (43,3%), amb una majoria significativa originària del Marroc, en contrast amb el 11,1% que representen les dones d'aquesta procedència.
- En termes relatius, es constata un predomini de dones amb nacionalitat espanyola en el conjunt de persones en situació d'exclusió residencial. En canvi, entre els homes, la nacionalitat predominant és la africana.

9.6. Situació administrativa i vinculació al territori

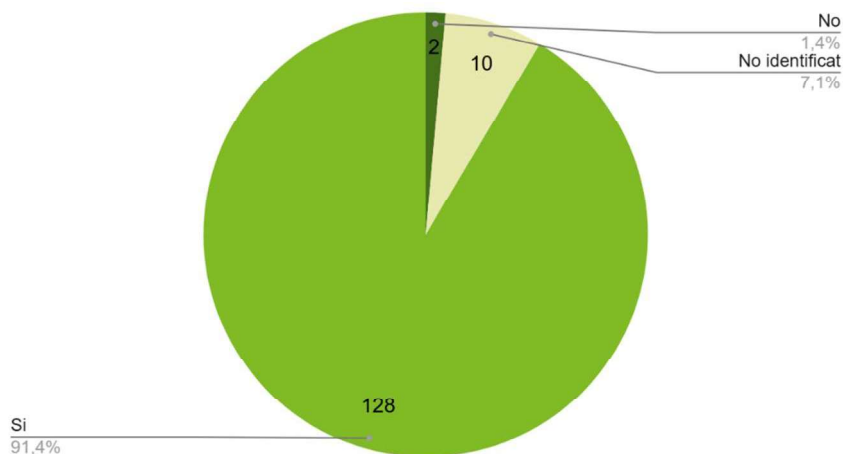
El nombre total de persones ateses de nacionalitat estrangera és de 100, incloent tant aquelles originàries de països comunitaris com extracomunitaris. D'aquest total, 92 corresponen a persones de nacionalitat extracomunitària.

Dins d'aquest grup, s'ha detectat que el 47,8% han aconseguit regularitzar la seva situació administrativa, mentre que el 52,2% es troben actualment en situació administrativa irregular.

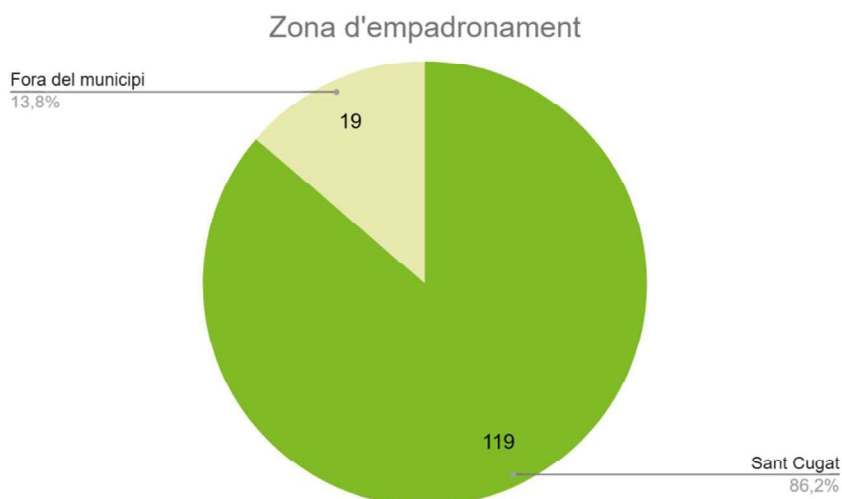

Pel que fa a la situació d'empadronament, la gran majoria de les persones detectades es troben registrades als padrons municipals, representant un 91,4% del total. En canvi, un 1,4% no està empadronat, i en el 7,1% dels casos no ha estat possible determinar l'estat d'empadronament.

Pel que fa a la zona d'empadronament, s'ha detectat que el 86,2% de les persones estan registrades al municipi de Sant Cugat del Vallès, mentre que el 13,8% restant estan empadronades en altres municipis.

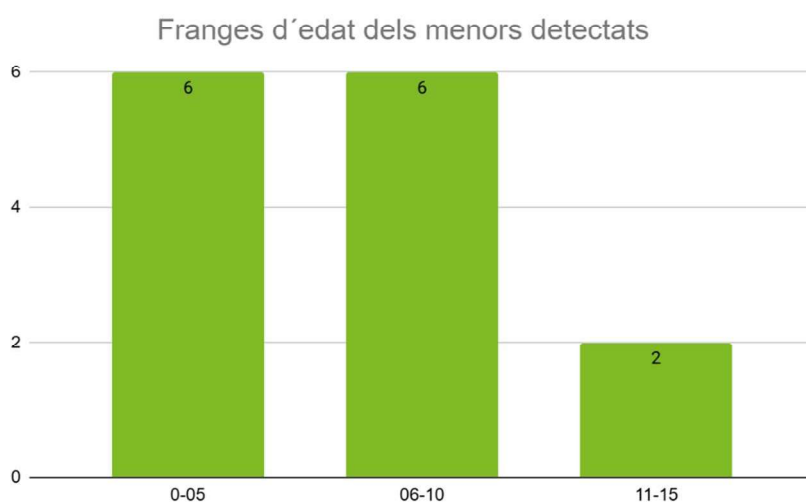

9.7. Famílies amb menors a càrrec

Tal com s'ha indicat a l'inici de l'anàlisi, aquest apartat se centra en l'estudi de les famílies, infants i joves en situació d'exclusió residencial. S'han identificat un total de 10 unitats familiars, de les

quals 4 corresponen a famílies monomarentals i 1 a una família monoparental. Pel que fa als infants i joves menors d'edat, se n'han detectat 14, amb edats compreses entre els 3 i els 15 anys.

En relació amb la classificació segons les categories ETHOS, cal destacar que un 71% de les unitats familiars es troben allotjades en recursos residencials alternatius amb suport de llarga durada.

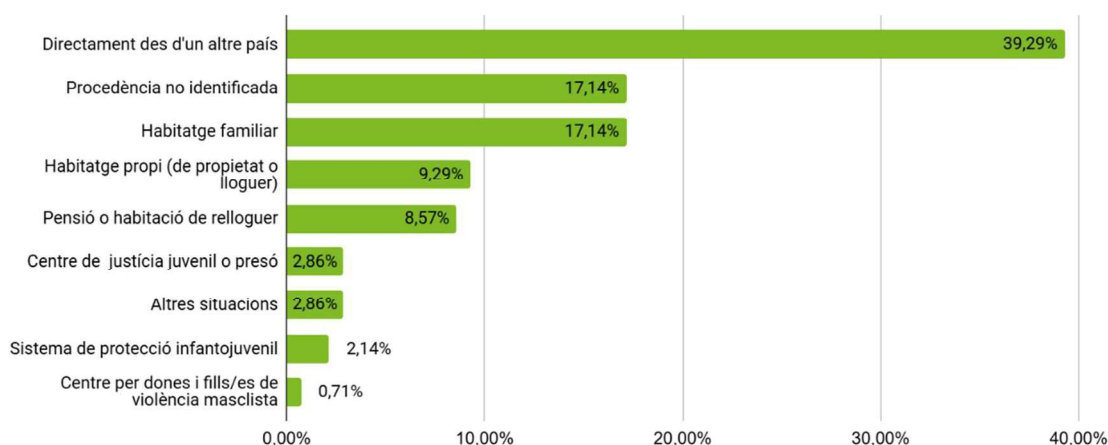

9.8. Situació prèvia a l'exclusió residencial

El gràfic permet analitzar la situació prèvia a l'exclusió residencial o al sensellarisme de les persones identificades. Cal destacar la manca de dades suficients que permetin determinar una procedència específica en 24 casos, fet que s'explica principalment per trajectòries prolongades d'exclusió residencial que dificulten la identificació clara del moment d'inici del procés.

D'altra banda, s'observa que 55 persones procedeixen directament de l'estranger, situació que pot vincular-se a les barreres estructurals en l'accés a l'habitatge que afecten de manera més intensa les persones de nacionalitat estrangera.

Pel que fa a la variable de gènere, no s'identifiquen diferències estadísticament significatives en la distribució de la mostra.

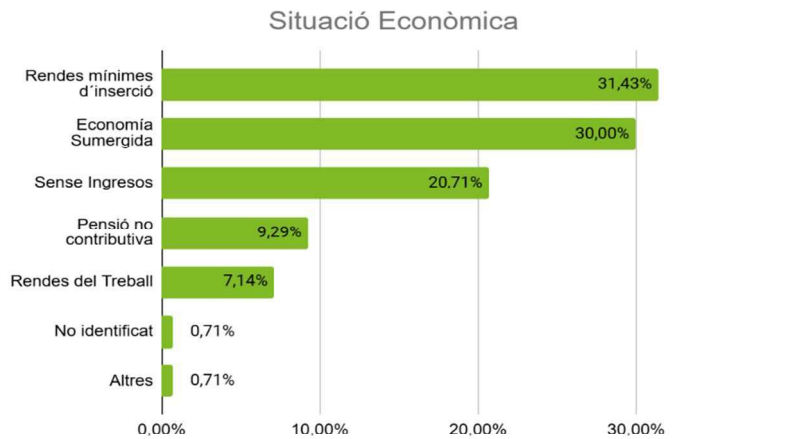

9.9. Situació econòmica

S'ha identificat la presència d'un col·lectiu reduït de persones (10) amb ingressos derivats de rendes laborals. No obstant això, aquestes persones es troben en situació d'exclusió residencial, fet que posa de manifest la insuficiència dels ingressos percebuts per assolir unes condicions de vida adequades segons els estàndards mínims de dignitat social.

Paral·lelament, s'ha constatat un nombre rellevant de persones (40) que desenvolupen la seva activitat en l'àmbit de l'economia submergida. Aquesta circumstància implica l'absència de contractació formal i, per tant, la manca de cobertura legal i protecció dels drets laborals, situant aquests individus en una situació de vulnerabilitat estructural i eventual irregularitat administrativa.

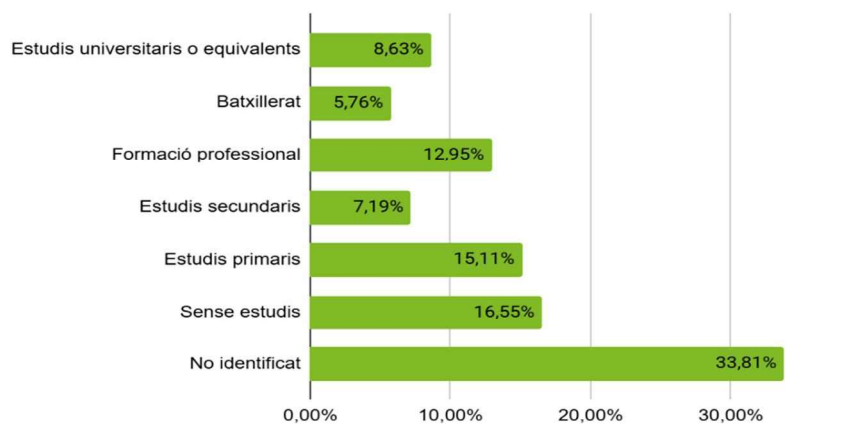
Finalment, es destaca l'existència d'un contingent significatiu de persones (29) que no disposen de cap tipus d'ingrés, fet que les col·loca en una situació d'extrema precarietat i exclusió socioeconòmica.

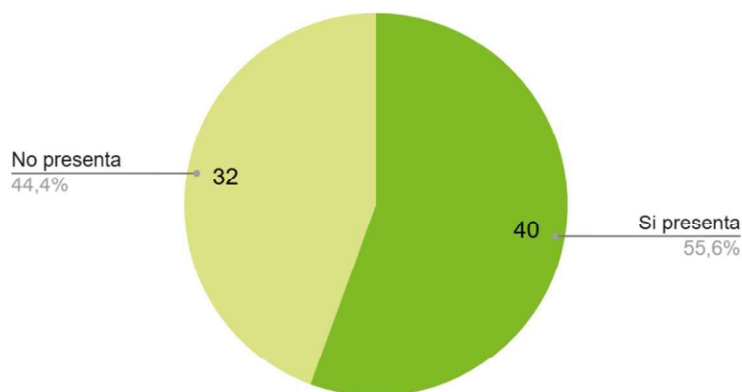
9.10. Formació i idioma

Tot i que es va considerar pertinent avaluar el nivell d'estudis de les persones identificades, no ha estat possible extreure'n dades estadísticament rellevants a causa del volum elevat de casos amb informació educativa no disponible o desconeguda. Malgrat aquesta limitació, s'ha mantingut l'anàlisi atesa la rellevància qualitativa dels resultats obtinguts: s'ha observat que un 33% de les persones en situació d'exclusió residencial disposen de formació postobligatòria, de la qual prop del 50% ha estat cursada al país d'origen.

Aquesta realitat comporta dificultats afegides en els processos de reconeixement i homologació de les titulacions, fet que pot limitar l'accés a oportunitats formatives i laborals en el context d'acollida.

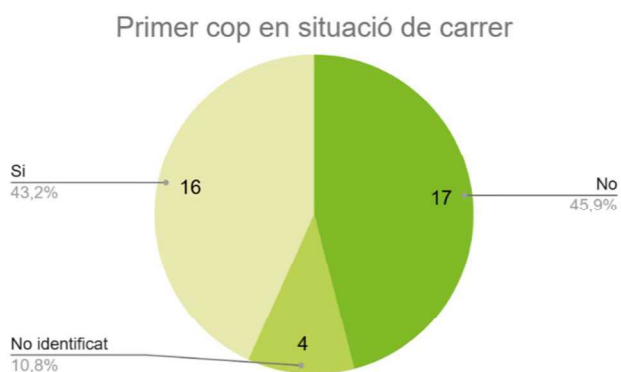
Del total de persones estrangeres identificades (100), 72 provenen de països de parla no hispana. Dins d'aquest subgrup, en un 55,6% dels casos es constata l'existència de barreres idiomàtiques que dificulten de manera rellevant l'accés a recursos bàsics com el mercat laboral, l'habitatge i els serveis d'atenció social, entre d'altres àmbits essencials per a la inclusió social..

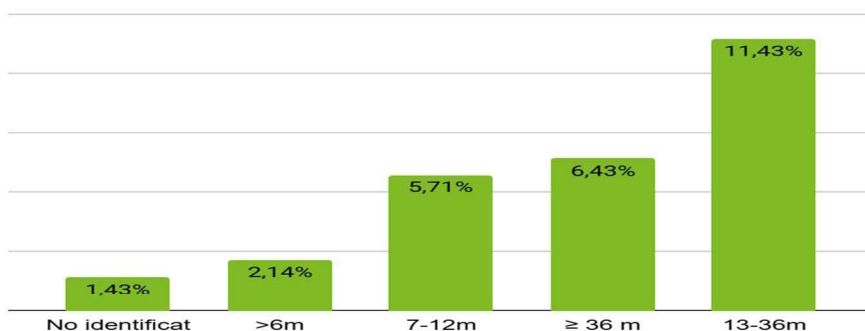
9.11. Persones sense sostre: trajectòria i vivències

Atesa la creixent incidència de situacions de sensellarisme registrades al municipi, s'ha considerat oportú aprofundir en l'anàlisi de les trajectòries i experiències associades a aquesta realitat, especialment en el cas de les persones incloses dins la **categoria ETHOS 1**, corresponent a aquells individus que pernocten a l'espai públic o en llocs no aptes per a l'habitatge humà, segons la classificació establerta per la **tipologia europea ETHOS** (European Typology on Homelessness and Housing Exclusion).

Del total de 37 persones identificades en aquesta situació, 16 ja havien experimentat amb anterioritat episodis de vida al ras, mentre que 17 s'hi trobaven per primera vegada. En 4 casos, no ha estat possible recollir informació relativa a la seva trajectòria prèvia de sensellarisme.

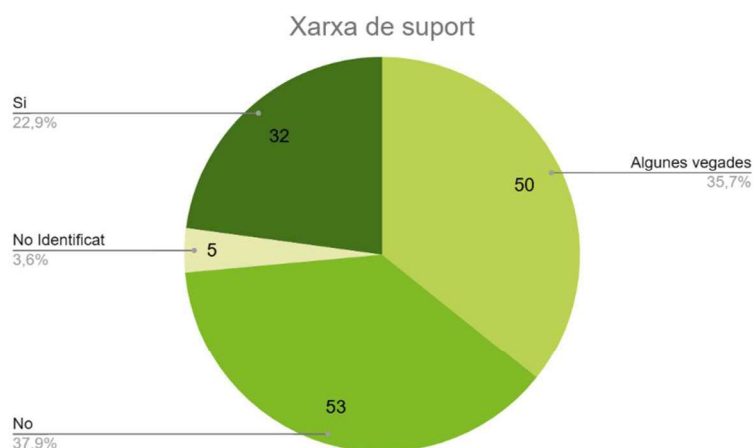

Quant a la durada de la permanència en situació de carrer, l'anàlisi mostra un predomini de casos amb **cronicitat**, entesa com l'estada continuada en situació de sensellarisme durant períodes prolongats i/o recurrents, sovint associada a dificultats d'accés a recursos d'allotjament i suports socials. En aquest sentit, 9 persones es troben en aquesta situació des de fa més de 36 mesos, i 16 presenten una permanència compresa entre 13 i 36 mesos. D'altra banda, 8 persones acumulen entre 7 i 12 mesos vivint al ras, mentre que només en 3 casos es pot confirmar una durada inferior als 6 mesos. En un cas addicional, no ha estat possible determinar amb precisió el període de pernoctació a l'espai públic.

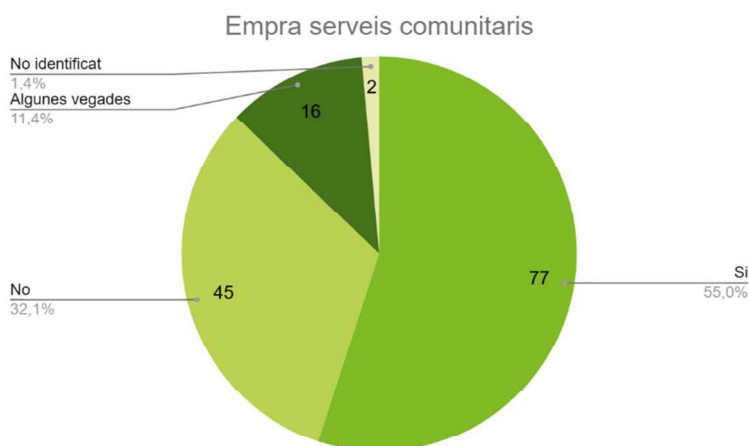

9.12. Xarxa, relacions i comunitat

En el marc del procés de recopilació de dades, s'ha prioritzat l'anàlisi de la situació relacional i de la xarxa de suport familiar, comunitari i social de les persones identificades. D'acord amb la informació proporcionada pels equips professionals dels Serveis Socials Bàsics (SSB), s'estima que en un 35,7% dels casos el suport existent és de caràcter intermitent, mancament de continuïtat i estabilitat. Paral·lelament, en un 37,9% dels casos es constata l'absència total de xarxa de suport, tant a nivell familiar com social, fet que incrementa notablement el risc d'exclusió i aïllament. Només un 22,9% de les persones manifesten disposar d'una xarxa de suport estable i funcional.

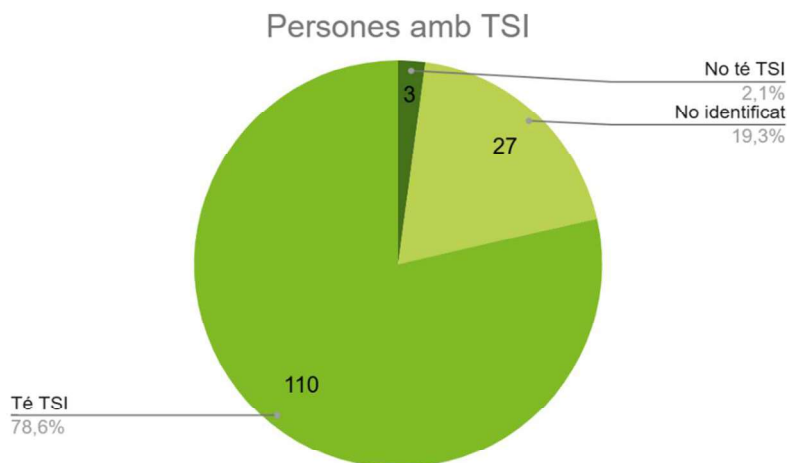
Pel que fa a la vinculació amb serveis i recursos comunitaris **de** caràcter municipal (centres cívics, biblioteques, entitats del tercer sector com Gilgal Solidari, Càritas, entre altres), es registra que 77 persones fan ús habitual d'aquests recursos com a part del seu entorn de suport. Malgrat això, és rellevant assenyalar **que** 45 persones no hi tenen cap vinculació activa, i 16 els utilitzen de manera esporàdica o discontinua.

9.13. Dimensions de la salut

En l'àmbit de la salut, s'ha constatat que 110 de les 140 persones identificades disposen de Targeta Sanitària Individual (TSI), mentre que 3 persones no en disposen, totes elles integrades en el 51,6% de la població estrangera extracomunitària en situació administrativa irregular. En

27 casos no ha estat possible recollir aquesta informació.

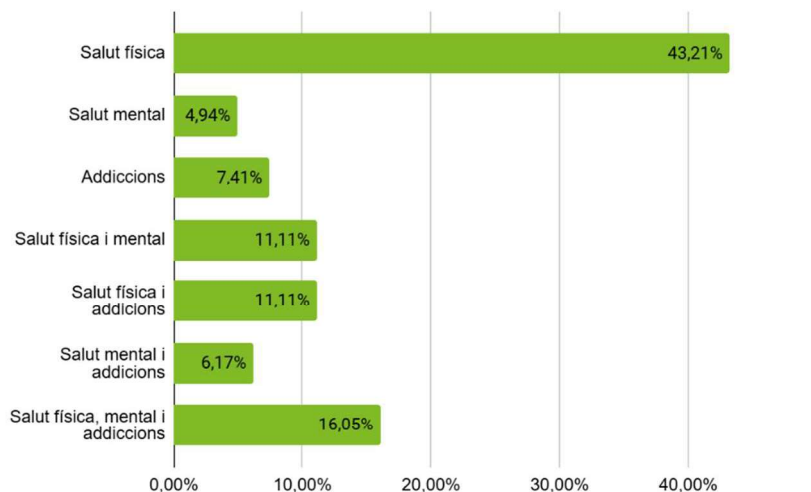
Un total de 8 persones identificades compten amb reconeixement oficial d'algun grau de discapacitat. No obstant això, cal destacar que s'han detectat 19 persones que, bé per estar en fase inicial dels tràmits administratius o bé per dificultats en la gestió del procés, encara no disposen de la valoració ni del reconeixement formal del grau de discapacitat, situació que impacta directament en l'exercici i reconeixement dels seus drets.

Durant el procés de recopilació de dades, s'ha analitzat també l'estat de la salut física i mental, així com la presència de consum problemàtic de substàncies. És rellevant subratllar la interseccionalitat d'aquestes tres dimensions, motiu pel qual les dades que es presenten a continuació reflecteixen tant els percentatges de persones que manifesten problemàtiques en cadascuna de les àrees per separat, com aquelles que presenten afectacions simultànies en dues o les tres dimensions.

S'entén per problemàtica la presència d'algun dels següents factors: diagnòstic reconegut de trastorn de salut mental, consum problemàtic de drogues diagnosticat o patologies de salut física que dificulten les activitats de la vida quotidiana.

En aquest context, destaca un percentatge significatiu de persones amb problemàtica de salut física (43,21%), mentre que la combinació de les tres problemàtiques —salut física, salut mental

i consum de drogues— afecta un 16,05% de la mostra analitzada.

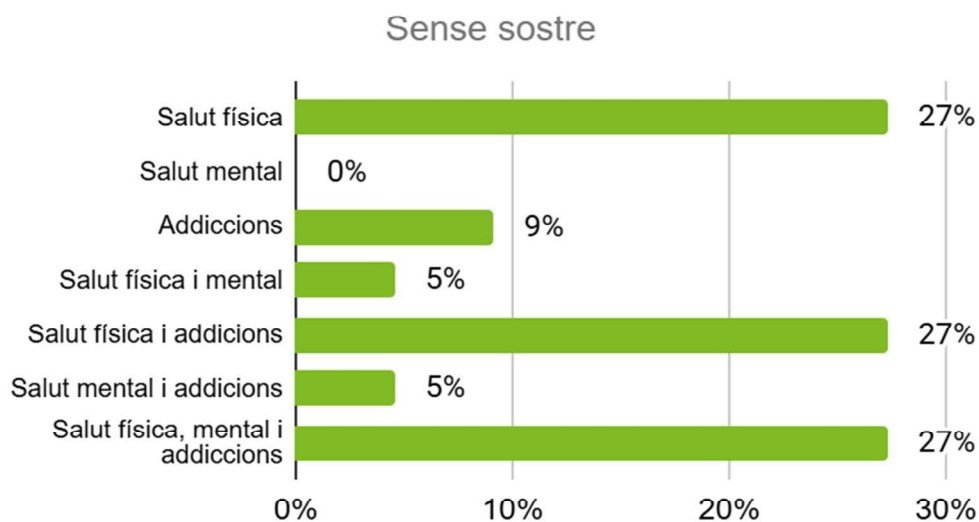
És rellevant considerar que, en coordinació amb les professionals referents dels Serveis Socials Bàsics del municipi, s'estima que un percentatge elevat de les persones ateses (28%) podria presentar simptomatologia compatible amb trastorns de salut mental. Tanmateix, aquestes persones no disposen de cap diagnòstic clínic formal ni d'un seguiment mèdic actiu en aquesta àrea, fet que en dificulta la identificació i l'atenció especialitzada.

Pel que fa al consum problemàtic de substàncies, les professionals referents han identificat indicis de consum no reconegut ni tractat en 27 persones, el que representa un 19% del total. Aquesta manca de reconeixement institucional i mèdic del consum incrementa la vulnerabilitat d'aquestes persones i limita la possibilitat d'intervencions preventives o terapèutiques efectives.

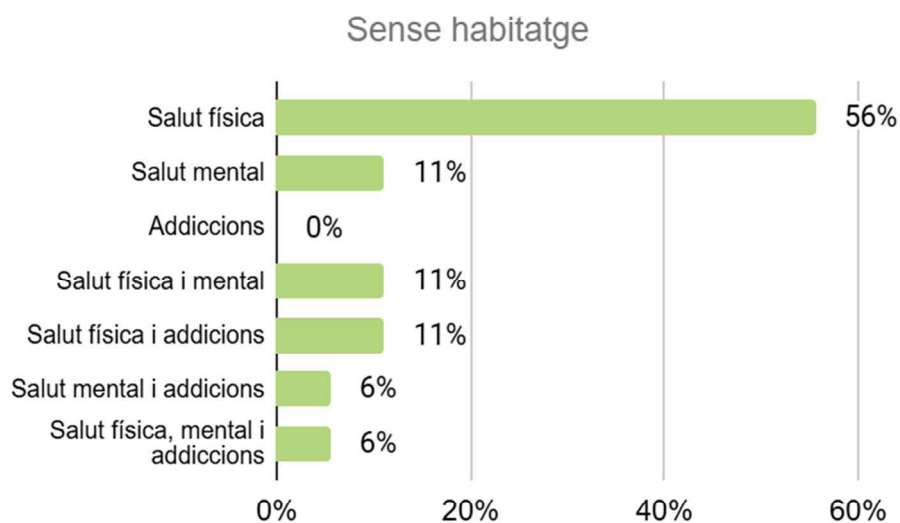
De manera complementària, s'ha considerat pertinent analitzar la interrelació entre les tipologies residencials segons la classificació ETHOS i l'estat de salut de les persones. En aquest sentit, entre les persones que actualment pernocten al carrer (ETHOS 1), s'observa que prop del 30% presenta una afectació simultània en les tres dimensions analitzades: salut mental, consum de drogues i salut física. Aquesta triple afectació posa de manifest situacions de màxima complexitat

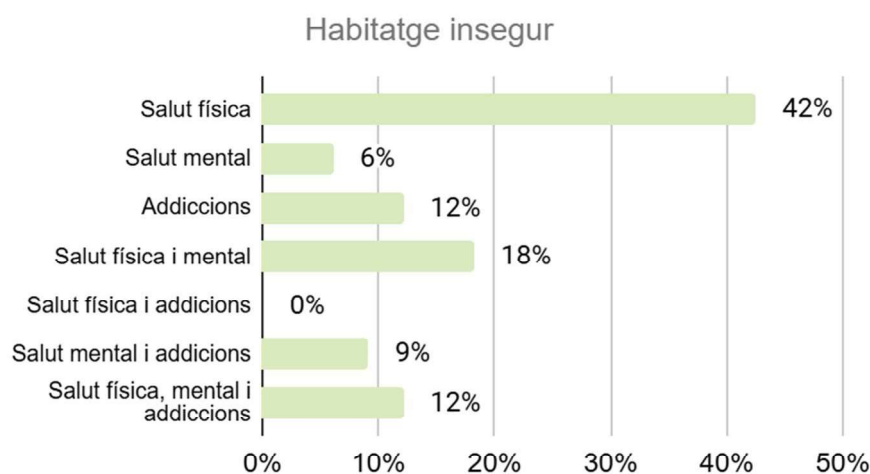
i cronicitat, i requereix una intervenció interdisciplinària i intensiva.

Tot i que en les situacions de carrer (ETHOS 1) la problemàtica de les persones es presenta habitualment de manera multifactorial —amb afectació en l'àmbit de la salut física, la salut mental i el consum problemàtic de substàncies—, l'anàlisi del col·lectiu que es troba actualment en situació de "sense habitatge" (ETHOS 2), acollit en recursos especialitzats, evidencia un perfil diferenciat. En aquest cas, s'identifica que la problemàtica de salut física pren una rellevància predominant, amb un 55% de les persones per a les quals aquesta condició té un impacte directe i significatiu en el desenvolupament de les activitats de la vida diària.

En el cas de les persones que es troben en habitatges insegurs (tipologia ETHOS 3), s'observa que la principal problemàtica identificada està relacionada amb la salut física, amb una prevalença del 45,2%. No obstant això, cal destacar que un 18% d'aquestes persones presenta, de manera concomitant, problemàtica de salut mental. A més, un 12% es troba en una situació de comorbiditat múltiple, és a dir, amb afectació simultània en les tres dimensions analitzades: salut física, salut mental i consum problemàtic de substàncies.

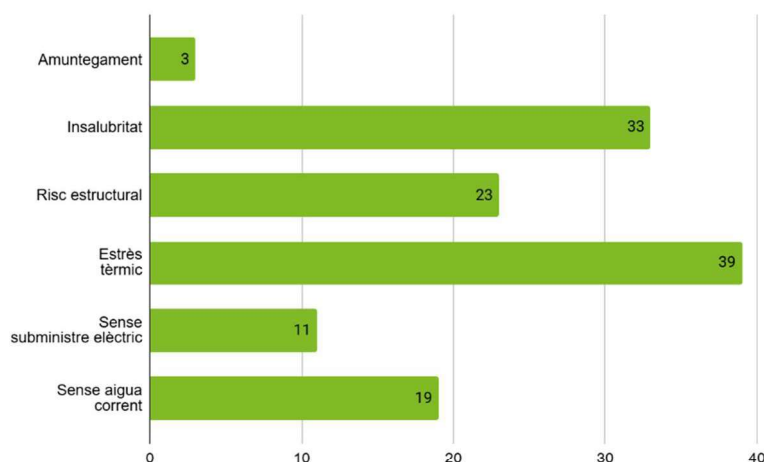
Finalment, pel que fa a les persones que viuen en habitatges inadequats (tipologia ETHOS 4), es constata una elevada presència de problemàtiques de salut, especialment en termes d'interseccionalitat. Un 25% presenta afectació simultània en les tres dimensions analitzades (salut física, salut mental i consum problemàtic de substàncies). No obstant això, la problemàtica predominant continua sent la de salut física, amb una incidència del 62%, dada rellevant si es tenen en compte les condicions estructurals habituals d'aquests tipus d'habitatge —com ara barraques, habitatges en ruïnes o construccions precàries com les "mobile homes"—, que poden incidir negativament en la salut de les persones que hi resideixen.

9.14. Característiques dels habitatges insegurs i inadequats

Pel que fa a les condicions dels habitatges on viuen les 77 persones que resideixen en immobles categoritzats com a insegurs o inadequats (segons la tipologia ETHOS), es constata la presència de múltiples deficiències que incideixen directament en la seva salut i qualitat de vida. En primer lloc, es detecta que 39 persones es troben en situació d'estrès tèrmic, és a dir, no poden garantir una temperatura adequada i segura dins del domicili, ja sigui per escalfar-lo a l'hivern o per refrigerar-lo durant els mesos de calor.

D'altra banda, 19 persones viuen sense accés a aigua corrent, la qual cosa les obliga a utilitzar fonts públiques per cobrir necessitats bàsiques d'higiene o a ser derivades a serveis específics com el recurs de dutxes i bugaderia de Càritas. A nivell de salubritat, s'identifica que 33 persones habiten en entorns insalubres —amb presència de deixalles acumulades, ferralla, plagues de paràsits o rosegadors. Addicionalment, 23 persones resideixen en habitatges amb risc estructural, on es constaten desperfectes greus que poden comportar perill d'esfondrament. Pel que fa a la sobreocupació, es detecta que 3 persones viuen en condicions d'amuntegament greu, superant el líndar establert de 3 persones per metre quadrat.

Quant a l'accés als subministraments elèctrics, 35 persones obtenen l'electricitat de manera irregular (connexions fraudulentes), mentre que 11 no en disposen. Aquest conjunt de vulneracions dels drets residencials posa de manifest la necessitat d'intervencions urgents en matèria d'habitatge digne, salubre i segur.

9.15. Les dones en situació d'exclusió residencial

9.15.1. On es troben?

Tenint en compte allò exposat prèviament en el punt 5, referent a les estratègies i alternatives utilitzades per les dones en situació d'exclusió residencial severa, i centrant l'anàlisi en el municipi de Sant Cugat del Vallès, es poden observar diversos matisos que exemplifiquen les dinàmiques esmentades:

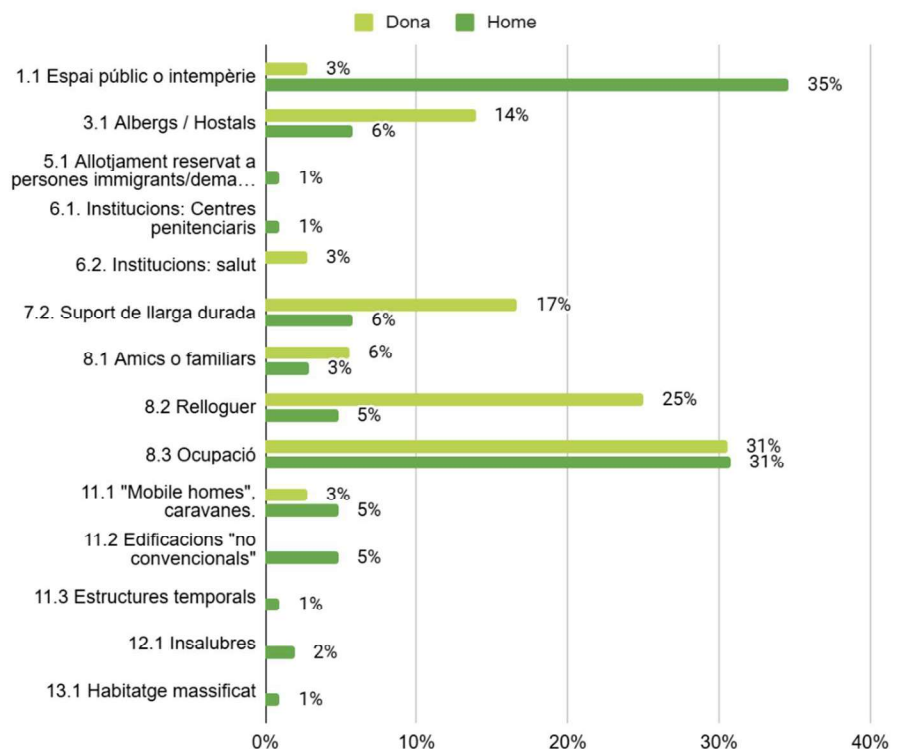
- En primer lloc, destaca la detecció d'una única dona residint a l'espai públic o pernoctant a la intempèrie. Aquest fet es pot explicar a partir de les estratègies específiques de supervivència desenvolupades per moltes dones, les quals

tendeixen a buscar recursos alternatius abans d'arribar a una situació de carrer manifesta. Aquest comportament s'emmarca dins del que la literatura especialitzada defineix com a "homelessness ocult", caracteritzat per formes d'exclusió residencial menys visibles.

- Tal com apunten Matulic et al. (2019), una de les alternatives més freqüents per part de les dones en aquestes situacions és l'accés a habitacions de lloguer o subarrendament informal. Aquesta tendència també es confirma a nivell local: un 25% de les dones en situació d'exclusió residencial severa fan ús d'aquesta fórmula habitacional, en contrast amb el 5% dels homes. Aquesta dada posa de manifest una clara diferència de gènere en l'abordatge de la situació residencial, que cal tenir molt present en el disseny de polítiques públiques i intervencions específiques.

Categories ETHOS per gènere

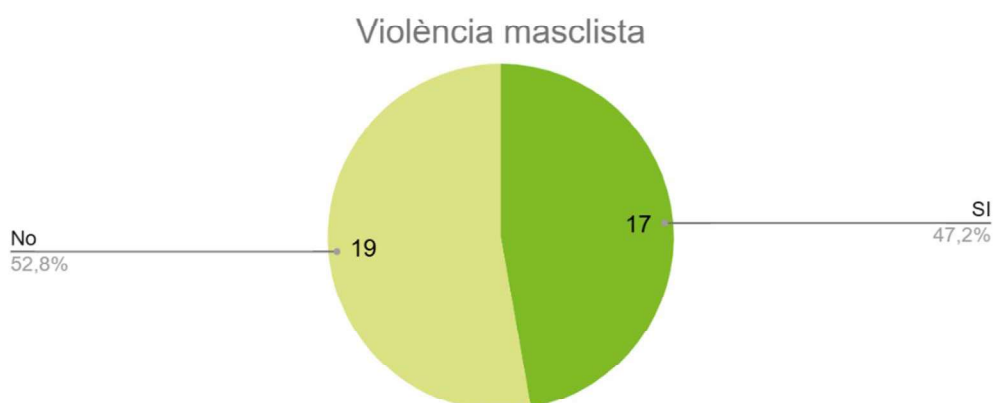

9.15.2. Trajectòries de violència

Del total de dones identificades en el registre (36), s'ha constatat que un 47,2% ha patit algun tipus de violència masclista al llarg de la seva trajectòria vital.

Pel que fa a la situació actual de risc, s'ha considerat com a dones sota amenaça de violència masclista aquelles que, tot i no conviure actualment amb l'agressor, es troben en contextos que impliquen una potencial revictimització. Aquesta classificació inclou, entre d'altres, casos en què les dones han estat allotjades en recursos alternatius específics per motius de seguretat, disposen d'antecedents d'assetjament per part de l'agressor, o presenten indicadors de risc valorats pels serveis socials o especialitzats.

D'acord amb aquesta definició, s'ha determinat que, del conjunt de dones que han patit violència masclista (47,2%), un 11% es troba actualment en situació de risc. Aquesta dada posa de manifest la necessitat de mantenir una atenció especialitzada i continuada, així com l'activació de protocols específics de prevenció i protecció.

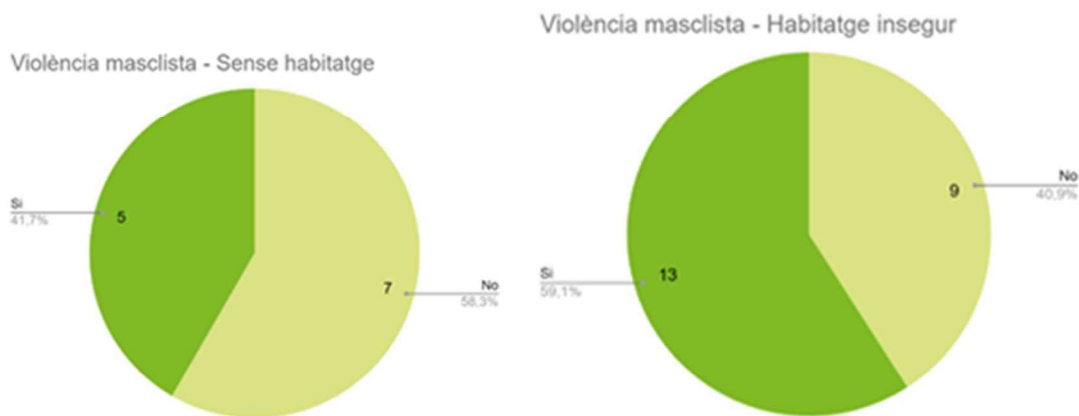

Tenint en compte les tipologies d'exclusió residencial severa definides per la classificació ETHOS, s'observa una tendència similar pel que fa a la prevalença de situacions de violència masclista entre les dones que es troben en les categories de "sense habitatge" i "habitatge insegur".

En el cas de les dones en situació de "sense habitatge" —és a dir, allotjades en recursos temporals o d'emergència—, un 41% presenta antecedents de violència masclista. De manera paral·lela, en el cas de les dones que resideixen en "habitatges insegurs", aquest percentatge se situa al voltant del 40%.

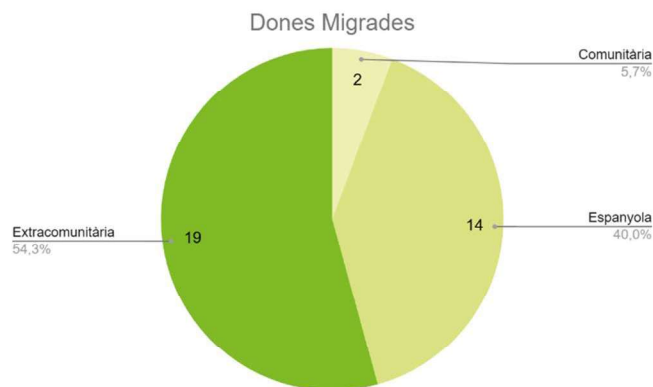

Aquestes dades posen de manifest la forta correlació entre la violència masclista i les situacions d'exclusió residencial, evidenciant la necessitat d'incorporar una perspectiva de gènere transversal en la intervenció social i en les polítiques d'habitatge.

9.15.3. Les dones migrades

Tal com s'indica a l'apartat 8.5 sobre les nacionalitats de les persones detectades, s'observa que un 58% de les dones en situació d'exclusió residencial severa són migrades. D'aquestes, el 54% provenen de països extracomunitaris, mentre que només un 5,7% són originàries de països membres de la Unió Europea.

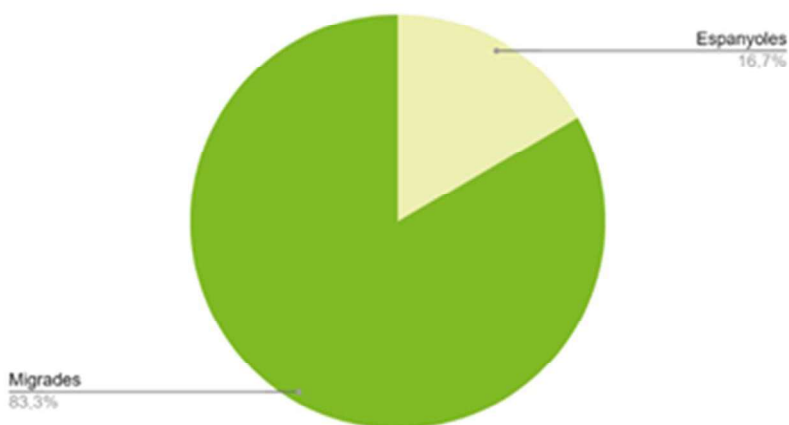
La situació administrativa irregular i la precarietat econòmica i laboral generen un escenari altament procliu a dinàmiques d'explotació laboral, especialment per a les persones migrades.

En aquest context, les dones migrades constitueixen un dels col·lectius més vulnerables, degut a la necessitat de generar ingressos per subsistència, el desconeixement dels drets laborals i la manca de recursos jurídics i socials per exercir-los.

Aquesta realitat evidencia la presència de relacions de poder desiguals que situen les dones migrades en posicions de subordinació dins el mercat laboral, exposant-les a condicions laborals abusives o degradants. Des d'una perspectiva interseccional, aquests processos s'explicarien per la interacció de diversos eixos d'opressió —com el gènere, l'origen ètnic i la classe social— que releguen aquestes dones als estrats més baixos de l'estructura ocupacional (Associació d'Ajuda Mútua d'Immigrants de Catalunya, 2010).

En coherència amb aquesta anàlisi, les dades del municipi mostren que un 32% de les dones detectades es troben treballant dins l'economia submergida. D'aquest grup, un 83% són dones migrades, fet que reafirma l'impacte que tenen la situació administrativa i els factors estructurals de desigualtat en l'accés a ocupacions regularitzades i amb drets.

Dones treballant en economia submergida

10. Pla d'actuació

El Pla que es presenta a continuació neix com a resposta a una necessitat compartida per totes les persones, grups de treball i equips municipals que han participat en la seva elaboració: millorar l'abordatge de l'exclusió residencial severa al municipi de Sant Cugat del Vallès.

En aquest sentit, cal destacar que els eixos estratègics aquí exposats són el resultat directe de les aportacions, propostes, queixes i reflexions recollides durant les diverses sessions participatives. Totes aquestes mirades convergeixen en un objectiu comú: avançar cap a la millora de les condicions de vida de les persones que es troben en situació d'exclusió residencial severa.

EIX 1. Reconeixement dels drets i protecció de les persones en situació d'exclusió residencial severa

Objectiu 1.1. Garantir la seguretat de les persones en situació de carrer

Diversos informes evidencien un increment en els delictes motivats per aporofòbia envers les persones sense llar, així com la persistència de la seva invisibilització social. L'Observatori HATento¹⁰ indica que el 47% de les persones entrevistades ha experimentat algun incident o delicte d'odi relacionat amb l'aporofòbia, i d'aquestes, un 81,3% ha viscut aquesta situació de manera reiterada. En consonància, l'Enquesta a les persones sense llar (2022)¹¹ reporta que el 50,3% d'aquest col·lectiu ha estat víctima d'algun delicte o agressió. A més, cal destacar que durant l'any 2023 es van registrar a Barcelona un total de 865 casos de discriminació, dels quals 98 van ser identificats específicament com a actes d'aporofòbia (Observatori de les Discriminacions a Barcelona, 2023)¹²

Garantir la seguretat de les persones en situació de carrer	
Acció 1	Impulsar mesures de prevenció dels delictes d'odi i d'aporofòbia envers les persones sense sostre
Descripció	Es proposa la implementació de protocols específics per a la prevenció i l'atenció a les víctimes d'aquests delictes, així com la creació d'espais de diàleg i coordinació entre les forces i cossos de seguretat i els agents socials implicats.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Servei de Mediació i convivència
Programa, recurs o	

¹⁰ Font: RAIS Fundació (2015)

¹¹ Font: Institut Nacional d'Estadística (2022)

¹² Font: Ajuntament de Barcelona (2023)

servei ja existent	
---------------------------	--

Garantir la seguretat de les persones en situació de carrer	
Acció 2	Sensibilitzar i formar la xarxa de protecció integral sobre la realitat, necessitats i drets de les persones en situació de carrer
Descripció	Amb l'objectiu d'assegurar una atenció adequada i un abordatge integral i específic, es proposa dur a terme sessions de formació i capacitació dirigides a tots els agents de la xarxa de protecció integral, per tal d'aprofundir en la comprensió de la realitat, les necessitats i els drets de les persones en situació de carrer.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Departament de Drets Socials de la Generalitat.
Programa, recurs o servei ja existent	

Objectiu 1.2. Assegurar la cobertura de necessitats bàsiques

Tal com s'ha evidenciat a la contextualització d'aquest document, el municipi de Sant Cugat del Vallès disposa d'alguns recursos i suports per garantir la cobertura de les necessitats bàsiques de les persones en situació d'exclusió residencial severa. No obstant això, es considera que aquests recursos són insuficients per respondre a l'escala actual del fenomen, així com millorable en termes d'adequació i eficiència.

Adicionalment, s'identifica que els serveis de cobertura de necessitats bàsiques sovint constitueixen la porta d'entrada per a una primera atenció social i/o per a la detecció de situacions de vulnerabilitat. En aquest sentit, es valora la necessitat d'optimitzar el treball en xarxa per evitar que les persones usuàries hagin de repetir la seva situació a diversos professionals, millorant així la continuïtat i la qualitat de l'acompanyament social, i facilitant la generació de vincles de confiança.

Cal destacar, també, que les persones sense llar i aquelles que passen llargues estones a l'espai públic són les més afectades per l'absència de serveis sanitaris públics i gratuïts (WC) a Sant Cugat del Vallès, fet que els exposa a situacions d'incomoditat i risc de sancions administratives. Per tot això, es proposen les següents accions:

Garantir la cobertura de les necessitats bàsiques de les persones sense domicili	
Acció 3	Garantir i adequar l'accés als serveis de menjador per a les persones sense domicili
Descripció	Amb la finalitat d'assegurar l'atenció alimentària de totes les persones en situació de sense sostre amb necessitats detectades, es proposa ampliar el nombre de places i torns disponibles als menjadors socials, així com garantir la continuïtat i adequació de les prestacions socials destinades a l'alimentació.

	Per optimitzar l'atenció, es planteja establir un sistema de coordinació i treball en xarxa estreta entre els diferents recursos i entitats que intervenen en l'atenció a aquest col·lectiu.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Càritas, Creu Roja i Gilgal
Programa, recurs o servei ja existent	Prestacions socials per alimentació Targetes Moneder Menjador Social Càritas Esmorzars Gilgal Centre d'atenció diürna Creu Roja

Garantir la cobertura de les necessitats bàsiques de les persones sense domicili

Acció 4	Garantir i adequar l'accés als serveis d'higiene per a les persones sense domicili
Descripció	Per garantir una cobertura adequada en matèria d'higiene, es proposa ampliar el nombre de places i torns dels serveis de dutxa, bugaderia i rober disponibles. També es planteja crear un sistema de coordinació i treball en xarxa estreta entre els diferents recursos que intervenen amb les persones ateses per millorar la qualitat i accessibilitat del servei.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Càritas, Creu Roja i Gilgal
Programa, recurs o servei ja existent	Servei de dutxa i bugaderia de Càritas Rober Creu Roja Centre d'Atenció diürna Creu Roja Rober Gilgal (tancat temporalment)

Garantir la cobertura de les necessitats bàsiques de les persones sense domicili

Acció 5	Impulsar la instal·lació de WC públics a l'espai públic
Descripció	Proposta per a la creació i ubicació de WC públics a diferents punts de la ciutat, incloent contenidors específics per a residus d'higiene femenina, com compreses i tamps, garantint així l'accessibilitat i la dignitat de les persones usuàries.
Servei responsable	Serveis Urbans
Col·laboradors	Serveis Socials
Programa, recurs o servei ja existent	

Garantir la cobertura de les necessitats bàsiques de les persones sense domicili

Acció 6	Crear serveis de consigna per a la custòdia de pertinences personals
Descripció	Es proposa establir serveis de consigna en diversos punts estratègics del municipi, per permetre a les persones sense domicili guardar les seves pertinences mentre fan ús dels serveis, així com per conservar-les mentre no estan al municipi.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Entitats socials (Creu Roja, Gilgal, Càritas)
Programa, recurs o servei ja existent	

Objectiu 1.3. Millorar el procediment administratiu d'empadronament sense domicili

L'empadronament sense domicili constitueix un dret fonamental que permet accedir a l'atenció social de l'administració municipal i és un requisit previ per garantir l'exercici d'altres drets ciutadans. En conseqüència, cal identificar i avaluar les possibles millores en els procediments administratius per facilitar l'empadronament a les persones que no disposen de domicili fix.

Millorar el procediment administratiu d'empadronament sense domicili	
Acció 7	Agilitzar els processos administratius d'empadronament
Descripció	Es desenvoluparà una guia d'actuació interna per a l'empadronament de persones sense domicili fix, amb l'objectiu d'optimitzar i agilitzar la gestió administrativa. Aquesta guia inclourà, criteris d'empadronament, circuit intern de gestió, canals de derivació i acreditació i registre i revisió de denegacions. Aquest protocol intern permetrà millorar la coherència i eficiència de les actuacions municipals, reduint obstacles administratius i reforçant la protecció social de les persones en situació d'alta vulnerabilitat.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Servei de Migració i Refugi
Programa, recurs o servei ja existent	

Objectiu 1.4. Garantir el dret a la informació de les persones en situació d'exclusió residencial severa

Per tal de millorar l'accés de les persones en situació d'exclusió residencial severa als serveis socials bàsics (SSB) i a la resta de recursos municipals rellevants, es proposa la implementació d'estratègies de difusió que assegurin el dret a la informació i faciliten l'accés a les diferents alternatives disponibles per a la millora de la seva situació.

Garantir el dret a la informació de les persones en situació d'exclusió residencial	
Acció 8	Desenvolupar i implementar eines de difusió per garantir l'accés universal a la informació sobre serveis, recursos i espais d'interès
Descripció	Es dissenyarà una solució tecnològica accessible amb targeta QR per donar accés ràpid a informació sobre recursos comunitaris, serveis, tràmits i assessorament. La informació serà només informativa, amb alternativa no digital, adaptada a discapacitats i idiomes, i garantint privacitat i registre mínim. Això afavorirà la inclusió i l'autonomia de les persones en situació de vulnerabilitat.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Comunicació
Programa, recurs o servei ja existent	

- *Temporalitat*

	2026		2027		2028	
	1r sem	2n sem	1r sem	2n sem	1r sem	2n sem
Acció 1						
Acció 2						
Acció 3						
Acció 4						
Acció 5						
Acció 6						
Acció 7						
Acció 8						

- *Indicadors d'avaluació*

Objectiu	Indicadors	Resultat esperat
1.1 Garantir la seguretat de les persones en situació de carrer	% d'incidències registrades d'aporofòbia o delictes d'odi notificades vs. any anterior	Disminució 20%
	Nombre de protocols implementats per a prevenció i atenció a víctimes.	100% serveis implicats amb protocol vigent
	Nombre de sessions formatives realitzades i % d'agents de la xarxa de protecció que hi han participat .	Mínim 2 anuals ≥ 80%
	Grau de satisfacció dels professionals participants en la formació (enquestes).	≥ 4/5
1.2 Assegurar la cobertura de necessitats bàsiques	Nombre i percentatge de persones ateses que utilitzen els serveis de menjador i higiene.	≥ 90% cobertura
	Increment en la capacitat disponible de places i torns en menjadors i serveis de dutxa/roberia.	+25%
	% de serveis coordinats (registre de derivacions entre recursos).	100% registrades
	Nombre de WC públics instal·lats i grau d'ús.	+X segons diagnosi +30% ús
	% d'usuaris que utilitzen serveis de consigna per a les seves pertinences.	≥ 60%
1.3 Millorar el procediment	Temps mitjà d'espera per accedir als serveis.	↓ 30%
	Temps mitjà de tramitació de l'empadronament.	≤ 15 dies

d'empadronament sense domicili	Nombre d'empadronaments efectuats anualment.	+20% (si hi ha infradetecció)
	% d'expedients amb seguiment complet segons el protocol intern.	100%
	Nivell de satisfacció dels usuaris sobre el procés	≥ 4/5
1.4 Garantir el dret a la informació	Nombre d'eines de difusió implementades (digital i presencial).	Mínim 3 canals (digital, presencial, comunitari)
	% de persones sense domicili que han accedit a la informació.	≥ 80%
	Grau d'accessibilitat de les eines (idioma, discapacitats, privacitat).	100% criteris mínims
	Nombre de consultes realitzades a través de les eines.	+30%

EIX 2. Prevenció del sensellarisme en processos de desinstitucionalització.

Objectiu 2.1. Evitar que persones extutelades de la DGAIA quedin en situació de carrer

Tal com s'ha identificat en la diagnosi, Sant Cugat ha experimentat un augment exponencial de joves migrants en situació d'exclusió residencial severa. Aquest col·lectiu ha estat, en molts casos, atès prèviament pel sistema de protecció a la infància i l'adolescència. Per aquest motiu, es detecta la necessitat de dissenyar estratègies específiques de monitorització i seguiment dels joves allotjats en recursos del sistema de protecció, però que no disposen d'una alternativa residencial estable. Això permetrà la coordinació i el compartiment d'informació amb el sistema de Serveis Socials Bàsics (SSB) i l'activació de mecanismes d'atenció preventiva al sensellarisme.

Evitar que persones extutelades de la DGAIA quedin en situació de carrer	
Acció 9	Establir protocols de coordinació amb els centres de protecció a la infància i adolescència propers al municipi
Descripció	Formalització de convenis i protocols d'actuació amb els centres d'atenció a la infància i adolescència del territori, amb l'objectiu de detectar de manera precoç situacions de risc. A més, es garantirà la coordinació estreta amb l'Àrea de Suport als Joves tutelats i extutelats (Direcció General de Prevenció i Protecció de la Infància i Adolescència – DGPPIA-) i el Departament de Drets Socials de la Generalitat de Catalunya.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Servei de Migració i Refugi Departament de Drets Socials de la Generalitat
Programa, recurs o servei ja existent	

Objectiu 2.2. Evitar que persones amb altes hospitalàries quedin en situació de carrer

Per garantir la detecció primerenca de persones en situació d'exclusió residencial severa i assegurar la connexió efectiva entre els Serveis socials bàsics (SSB) i els serveis sanitaris, es proposen accions orientades a desenvolupar protocols d'acompanyament i derivació que garanteixin una atenció continuada des del moment previ a l'alta hospitalària.

Evitar que persones amb altes hospitalàries quedin en situació de carrer	
Acció 10	Desenvolupar un protocol específic d'actuació per a les altes hospitalàries de persones sense domicili
Descripció	Implementació d'un protocol d'actuació en la gestió d'altes hospitalàries, incloent centres sociosanitaris, per garantir la coordinació entre agents implicats i assegurar una continuïtat en l'atenció.
Servei responsable	Serveis Socials i Hospital Mútua de Terrassa
Col·laboradors	Cap's de salut del municipi
Programa, recurs o servei ja existent	

Evitar que persones amb altes hospitalàries quedin en situació de carrer	
Acció 11	Crear un protocol específic d'altres per a persones amb problemàtica de salut mental i sense domicili
Descripció	Desenvolupament d'un protocol específic que reguli les altes hospitalàries de persones amb problemàtiques de salut mental sense domicili, garantint la coordinació interinstitucional i una atenció continuada.
Servei responsable	Serveis Socilas, CSMA i Hospital Mútua de Terrassa
Col·laboradors	Cap's de salut del municipi
Programa, recurs o servei ja existent	

Objectiu 2.3. Evitar que les persones que finalitzen processos penitenciaris quedin en situació de carrer

De manera similar a les persones extutelades o amb altes hospitalàries, és necessari dissenyar estratègies específiques de seguiment i monitorització de les persones que es troben en centres penitenciaris i que no disposen d'una alternativa residencial, amb la finalitat d'activar ràpidament mecanismes que evitin la seva situació de carrer.

Evitar que persones que finalitzen processos penitenciaris quedin en situació de carrer	
Acció 12	Garantir el seguiment de les persones que ingressen a presó i que finalitzen processos penitenciaris
Descripció	Establir línies de col·laboració i canals de comunicació entre els equips d'atenció social municipals i la Direcció General d'Institucions

	Penitenciàries per al seguiment i acompanyament de les persones en procés de desinstitucionalització.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Departament de Justícia de la Generalitat
Programa, recurs o servei ja existent	

- *Temporalitat*

	2026		2027		2028	
	1r sem	2n sem	1r sem	2n sem	1r sem	2n sem
Acció 9						
Acció 10						
Acció 11						
Acció 12						

- *Indicadors d'avaluació*

Objectiu	Indicadors	Resultat esperat
2.1. Evitar que persones extutelades de la DGAIA quedin en situació de carrer 2.2. Evitar que persones amb altes hospitalàries quedin en situació de carrer 2.3. Evitar que les persones que finalitzen processos penitenciaris quedin en situació de carrer	Nombre de protocols de coordinació establerts amb centres de protecció, hospitals i presons.	Mínim 3 protocols funcionals (1 amb DGAIA, 1 amb hospitals, 1 amb presons)
	% de joves extutelats, persones amb altes hospitalàries i exreclusos derivats a recursos de protecció residencial.	≥ 90% de les persones derivades correctament
	Nombre d'incidències de persones que queden en situació de carrer després d'alta hospitalària o penitenciària..	≤ 5% de les persones ateses
	Temps mitjà de derivació des de l'alta fins a l'acollida en recursos.	≤ 48 hores (2 dies)
	Nivell de coordinació interinstitucional (enquestes qualitatives).	Grau de satisfacció ≥ 4/5 en enquestes a professionals implicats

EIX 3. Salut i accés al sistema sanitari

Objectiu 3.1. Garantir l'accés i el seguiment al sistema sanitari de les persones sense domicili

Per tal de facilitar la col·laboració entre el Servei Català de la Salut i els Serveis Socials, es considera imprescindible establir mecanismes de coordinació que permetin optimitzar els

protocols d'atenció. Alhora, l'experiència dels serveis socials pot enriquir i millorar l'atenció especialitzada adreçada a les persones en situació d'exclusió residencial severa.

Garantir l'accés i el seguiment al sistema sanitari de les persones sense domicili	
Acció 13	Recollir les incidències en l'atenció sanitària de les persones sense domicili
Descripció	Es crearà un registre sistemàtic dels obstacles detectats en els processos d'admissió i atenció sanitària a les persones sense sostre, amb l'objectiu d'analitzar conjuntament aquestes incidències i dissenyar solucions i eines que millorin l'accés i la qualitat de l'atenció.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Cap's de salut del municipi Servei de Mediació i Convivència
Programa, recurs o servei ja existent	

Garantir l'accés i el seguiment al sistema sanitari de les persones sense domicili	
Acció 14	Realitzar sessions de formació al personal sanitari dels Centres d'Atenció Primària
Descripció	Es duran a terme sessions de formació específiques sobre la realitat social i les necessitats de les persones sense domicili, adreçades al personal sanitari dels Centres d'Atenció Primària del municipi, amb l'objectiu de sensibilitzar i millorar l'atenció d'aquest col·lectiu.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Departament de Drets Socials de la Generalitat
Programa, recurs o servei ja existent	

Garantir l'accés i el seguiment al sistema sanitari de les persones sense domicili	
Acció 15	Sistematitzar la coordinació amb les treballadores socials dels Centres d'Atenció Primària
Descripció	S'implantarà un sistema estable de coordinació entre les treballadores socials dels Centres d'Atenció Primària i les tècniques dels equips de Serveis Socials Bàsics (SSB) per a garantir una atenció integrada i eficaç a les persones amb problemàtiques de salut.
Servei responsable	Serveis Socials i Treballadores Socials de la Mútua de Terrassa
Col·laboradors	Cap's de salut del municipi
Programa, recurs o servei ja existent	

Objectiu 3.2. Garantir l'accés a una atenció sanitària adequada en l'àmbit de la salut mental i el consum problemàtic de drogues

En l'atenció a persones en situació de sensellarisme o exclusió residencial severa, és necessari flexibilitzar el model d'atenció, superant la mera atenció per demanda. Les particularitats i

dificultats inherents al procés i situació vital d'aquestes persones dificulten sovint el seguiment estructurat periòdic. Per això, cal impulsar un model que afavoreixi una intervenció comunitària propera i adaptada a la realitat d'aquest col·lectiu, garantint així una atenció més efectiva i integral.

Garantir l'accés a una atenció sanitària adequada en l'àmbit de la salut mental i el consum problemàtic de drogues

Acció 16	Sistematitzar els mecanismes de coordinació amb els equips d'atenció a la salut mental i a les addiccions.
Descripció	Es consolidarà un sistema de coordinació estable entre professionals dels Centres de Salut Mental i dels serveis d'atenció a les addiccions i les tècniques dels equips dels SSB, amb l'objectiu de millorar l'atenció integral a les persones afectades, definint línies d'actuació conjuntes i plans de treball compartits..
Servei responsable	Serveis Socials, CSMA i CAS
Col·laboradors	Cap's de salut del municipi
Programa, recurs o servei ja existent	

Garantir l'accés a una atenció sanitària adequada en l'àmbit de la salut mental i el consum problemàtic de drogues

Acció 17	Vetllar per al desenvolupament i la cobertura del model d'atenció comunitària existent per a persones en situació d'exclusió residencial severa
Descripció	S'impulsaran accions centrades en la persona, basades en una valoració integral de les seves necessitats i una atenció globalitzada i integrada per part dels recursos socials, sanitaris, de salut mental, socio-sanitaris, residencials i educatius, entre altres. L'objectiu és garantir una atenció accessible, de qualitat, eficient, sostenible i equitativa que permeti no només la recuperació sinó també la inclusió comunitària efectiva.
Servei responsable	CSMA i CAS
Col·laboradors	Cap's de salut del municipi Serveis Socials
Programa, recurs o servei ja existent	

● *Temporalitat*

	2026		2027		2028	
	1r sem	2n sem	1r sem	2n sem	1r sem	2n sem
Acció 13						
Acció 14						
Acció 15						

Acció 16					
Acció 17					

• *Indicadors d'avaluació*

Objectiu	Indicadors	Resultats esperats
3.1. Garantir l'accés i el seguiment al sistema sanitari de les persones sense domicili	Nombre d'incidències registrades en atenció sanitària.	Reducció d'incidències un 20% respecte any anterior; incidències críticament resoltes en ≤ 48h
	Nombre de sessions de formació al personal sanitari i % de participants..	Mínim 2 sessions anuals amb ≥ 80% del personal clau participant
	Percentatge de casos amb coordinació efectiva entre serveis socials i sanitaris.	≥ 85% dels casos coordinats correctament segons registre
3.2. Garantir l'accés a una atenció sanitària adequada en l'àmbit de la salut mental i el consum problemàtic de drogues	Nombre de coordinacions establertes entre serveis socials, CSMA i CAS.	Mínim 4 coordinacions interinstitucionals anuals
	% de persones ateses amb pla integral que inclou salut mental i addiccions.	≥ 75% de les persones ateses amb pla integral
	Resultats de seguiment dels plans d'atenció comunitària (millora en salut, participació, reinserció social).	≥ 70% de les persones mostren millora en salut o participació comunitària segons criteris establerts en el pla

EIX 4. Prevenir i reduir el nombre de persones en situacions d'exclusió residencial severa

Objectiu 4.1. Atenuar de manera primerenca les situacions de risc de sensellarisme

Els serveis i suports dirigits a persones en situació d'exclusió residencial sovint es focalitzen en respostes a situacions d'emergència, mitjançant l'accés a recursos residencials o allotjaments alternatius. No obstant això, amb freqüència aquestes persones presenten llargues trajectòries d'exclusió residencial severa, amb episodis recurrents dins del sistema d'atenció i risc de cronificació. Per tant, és necessari desenvolupar i implementar estratègies d'atenció primerenca àgils i efectives que permetin evitar la prolongació de l'exclusió i el deteriorament personal associat.

Atenuar les situacions de risc de sensellarisme de forma primerenca	
Acció 18	Reforçar el protocol d'actuacions davant el risc de pèrdua de l'habitatge
Descripció	Establir reunions anuals de revisió i actualització del protocol d'actuació

	en situacions de risc de pèrdua d'habitatge, amb la finalitat d'optimitzar els processos i garantir una intervenció precoç i coordinada.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	
Programa, recurs o servei ja existent	Punt d'assessorament al lloguer

Atenuar les situacions de risc de sensellarisme de forma primerenca	
Acció 19	Desenvolupar projectes formatius grupals i comunitaris per a la millora de les competències d'inclusió social
Descripció	Impulsar projectes formatius i grupals orientats a ampliar les oportunitats i recursos de les persones en situació d'exclusió residencial severa, promovent la participació activa de diversos agents comunitaris per potenciar processos d'inclusió social.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Educació i entitats socials
Programa, recurs o servei ja existent	Horts (cultiva't social), escola adults, cursos català i castellà

Atenuar les situacions de risc de sensellarisme de forma primerenca	
Acció 20	Impulsar projectes per al desenvolupament de plans ocupacionals per a persones en situació de vulnerabilitat
Descripció	Revisar i adaptar les estratègies i eines existents per a la creació d'oportunitats laborals ajustades a les necessitats específiques de les persones en situació d'exclusió residencial severa.
Servei responsable	Servei d'Ocupació Municipal
Col·laboradors	Serveis Socials
Programa, recurs o servei ja existent	

Objectiu 4.2. Reduir la taxa de recaiguda de persones que han superat situacions d'exclusió residencial severa

La inversió econòmica inicial per accedir a la titularitat d'un lloguer, les dificultats d'estabilitzar els ingressos a través del mercat laboral, l'estigma i rebuig per part de les persones propietàries, són alguns dels obstacles que es troben les persones en situació d'exclusió residencial per tal de sortir d'aquesta situació. D'aquesta manera, cal generar estratègies per evitar aquestes situacions i reduir la recaiguda de persones que surten de situacions d'exclusió residencial severa.

Reduir la taxa de recaiguda de persones que han superat situacions d'exclusió residencial severa	
Acció 21	Creació de programes d'acompanyament en l'accés a l'habitatge
Descripció	Desenvolupar projectes conjunts entre Serveis Socials i l'Ajuntament

	que ofereixin suport i acompanyament en l'accés a l'habitatge, amb un sistema d'avaluació i seguiment dels resultats per garantir la seva efectivitat.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	
Programa, recurs o servei ja existent	Protocol d'abordatge de les situacions de risc d'exclusió residencial de Serveis Socials

Reduir la taxa de recaiguda de persones que han superat situacions d'exclusió residencial severa

Acció 22	Implementació d'un programa d'habitatges compartits amb intervenció social de baixa intensitat
Descripció	Desenvolupar recursos residencials destinats a persones que no requereixen un acompanyament social intens, però que necessitin un seguiment i suport adequats per garantir la permanència i estabilitat en l'habitatge.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Entitats del tercer sector
Programa, recurs o servei ja existent	Pis compartit d'homes (Càritas) Pis compartit de dones monomarentals (Càritas) Llar Compartida de dones d'entre 55 i 65 anys (Ajuntament de Sant Cugat)

Reduir la taxa de recaiguda de persones que han superat situacions d'exclusió residencial severa

Acció 23	Coordinació i treball conjunt amb famílies acollidores per a la cerca d'alternatives habitacionals
Descripció	Establir protocols d'atenció, coordinació i seguiment conjunt amb les famílies acollidores que allotgen persones en situació d'exclusió residencial severa, per tal de facilitar alternatives habitacionals estables i evitar situacions de retorn a la precarietat.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Ciutadania i entitats del tercer sector
Programa, recurs o servei ja existent	La Floresta Contra Fronteres Refugees Welcome Migrastudium

● *Temporalitat*

	2026		2027		2028	
	1r sem	2n sem	1r sem	2n sem	1r sem	2n sem
Acció 18						
Acció 19						
Acció 20						
Acció 21						
Acció 22						

Acció 23

- *Indicadors d'avaluació*

Objectiu	Indicadors	Resultats esperats
4.1. Atenuar de manera primerenca les situacions de risc de sensellarisme	Nombre de persones beneficiàries de protocols d'actuació preventiva.	≥ 80% de les persones identificades en situació de risc ateses amb protocol actiu
	Nombre de participants en projectes formatius i comunitaris.	Mínim 30 participants anuals en tallers formatius o comunitaris
	% de participants amb millora en competències socials i ocupacionals.	≥ 70% mostren millora mesurable segons instruments d'avaluació (tests, observació, seguiment)
4.2. Reduir la taxa de recaiguda de persones que han superat situacions d'exclusió residencial severa	% de persones que mantenen l'habitatge després d'acompanyament.	≥ 85% mantenen l'habitatge 6-12 mesos després de l'acompanyament
	Nombre de pisos i programes d'habitatge compartit ocupats amb seguiment social.	100% ocupació amb seguiment actiu dels residents
	Temps mitjà de reinserció i estabilitat residencial.	≤ 3 mesos des de l'entrada en el programa fins a estabilització mínima definida
	Nombre de famílies acollidores implicades i efectivitat en la recerca d'alternatives habitacionals.	Mínim 10 famílies acollidores implicades amb ≥ 80% d'èxit en col·locació de persones en alternatives segures

EIX 5. Minimització de la durada de la situació de carrer (prevenció del sensellarisme de llarga durada)

Objectiu 5.1. Reduir la durada del sensellarisme i minimitzar el temps que les persones sense sostre passen en situació de carrer

Segons dades de l'INE (2022), el 40,3% de les persones en situació de sensellarisme acumulen més de 3 anys en aquesta condició. Aquesta realitat posa de manifest la necessitat de replantejar el model d'atenció vigent, que s'ha mostrat rígid i basat en respostes estàndard, generant sovint relacions de dependència cap a la xarxa d'atenció i exclouent persones amb necessitats particulars. Per això, és imprescindible desenvolupar respostes que promoguin la reinserció

social, la reconstrucció de xarxes de suport comunitari i la provisió de serveis integrats, no fragmentats i coordinats amb els recursos de protecció social.

Reduir la durada del sensellarisme i minimitzar el temps que les persones sense sostre passen en situació de carrer

Acció 24	Ampliació de la capacitat operativa i d'atenció del programa d'atenció socioeducativa a l'exclusió residencial
Descripció	Es proposa ampliar aquest servei d'atenció al sensellarisme per consolidar un model d'atenció integral a persones sense llar, basat en un enfocament comunitari i la coordinació efectiva amb altres serveis socials i sanitaris.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	
Programa, recurs o servei ja existent	Equip d'Intervenció Socioeducativa (licitació Suara Cooperativa)

Reduir la durada del sensellarisme i minimitzar el temps que les persones sense sostre passen en situació de carrer

Acció 25	Obertura d'un centre d'atenció diürna per a persones en situació d'exclusió residencial severa
Descripció	Implementar un centre d'atenció diürna que ofereixi espais de descans, guixetes, possibilitat de càrrega de dispositius mòbils i acompanyament professional. A mig termini, s'incorporaran serveis complementaris com dutxes i bugaderia.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Creu Roja
Programa, recurs o servei ja existent	

Reduir la durada del sensellarisme i minimitzar el temps que les persones sense sostre passen en situació de carrer

Acció 26	Generació d'espais en serveis d'atenció que permetin l'accés a persones acompanyades dels seus animals de companyia
Descripció	Atès que la manca d'espais adaptats per a persones amb animals de companyia limita l'accés a recursos, es proposa habilitar espais que permetin aquesta convivència o, en cas que la tipologia del recurs ho impossibiliti, establir alternatives de custòdia i suport per garantir la cobertura integral de les necessitats dels usuaris i els seus animals.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Benestar animal i entitats socials
Programa, recurs o servei ja existent	

- *Temporalitat*

	2026		2027		2028	
	1r sem	2n sem	1r sem	2n sem	1r sem	2n sem
Acció 24						
Acció 25						
Acció 26						

- *Indicadors d'avaluació*

Objectiu	Indicadors	Resultats esperats
5.1. Reduir la durada del sensellarisme i minimitzar el temps que les persones sense sostre passen en situació de carrer	Temps mitjà que les persones passen en situació de carrer.	Reducció mínima del 30% respecte la situació actual; temps mitjà ≤ 60 dies des de la identificació fins a derivació a recurs adequat
	Nombre de persones ateses en centres diürns i serveis socioeducatius.	≥ 90% de les persones detectades en situació de carrer ateses almenys una vegada mensualment
	Percentatge de persones amb animals de companyia que accedeixen a recursos adaptats.	≥ 80% de les persones amb animals tenen accés a serveis que els permeten mantenir-los amb seguretat
	Grau de satisfacció dels usuaris dels serveis diürns.	Mitjana ≥ 4/5 en enquestes de satisfacció, incloent atenció, accessibilitat i comoditat

EIX 6. Model d'allotjament i d'accés a l'habitatge

Objectiu 6.1. Adequar la cartera de serveis a les necessitats de les persones, millorant la seva qualitat de vida i prevenint l'exclusió social

L'Estratègia Nacional per a la Lluita contra el Sensellarisme a l'Estat Espanyol (2023–2030) estableix principis fonamentals inspirats en pràctiques d'èxit tant a nivell internacional com nacional. Entre aquests principis destaquen la personalització basada en una atenció individualitzada, la desinstitucionalització mitjançant processos de transició cap a la vida comunitària i l'autodeterminació de les persones, així com l'orientació cap a l'habitatge com a factor clau per a la seva inclusió social. En aquest sentit, els recursos d'atenció han de transitar cap a models que promoguin l'autonomia, la independència i l'empoderament de les persones ateses.

Cal tenir en compte que les accions orientades a la posada en funcionament d'allotjaments municipals d'urgència o a l'ampliació del parc d'habitatges han de garantir la compatibilitat amb

el planejament urbanístic, els requisits d'habitabilitat, les llicències i autoritzacions pertinents. Així mateix, en el cas de l'ampliació del parc d'habitatges o allotjaments, és recomanable explicitar **els** instruments urbanístics i patrimonials disponibles (reserves de sòl, equipaments, dret de superfície, convenis, etc.) i assegurar la coordinació amb la política municipal d'habitatge.

Adequar la cartera de serveis a les necessitats de les persones, millorant la seva qualitat de vida i prevenint l'exclusió social

Acció 27	Revisar el protocol d'accés a l'allotjament temporal d'urgència.
Descripció	Es proposa la implementació de mesures actualitzades per garantir un accés més adequat i flexible als allotjaments temporals d'urgència, tenint en compte l'impacte logístic i emocional que poden experimentar les persones usuàries, amb l'objectiu de facilitar processos de millora durant la seva estada.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	
Programa, recurs o servei ja existent	Protocol intern d'activació d'allotjament alternatiu temporal (Serveis Socials)

Adequar la cartera de serveis a les necessitats de les persones, millorant la seva qualitat de vida i prevenint l'exclusió social

Acció 28	Posada en funcionament d'un allotjament municipal alternatiu d'urgència
Descripció	Es planteja la creació del primer allotjament municipal d'urgència al municipi per donar resposta a situacions d'emergència habitacional de persones i famílies en situació d'exclusió residencial severa, assegurant la compatibilitat amb el planejament urbanístic, els requisits d'habitabilitat i les autoritzacions pertinents.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Disciplina urbanística, logística (Ajuntament de Sant Cugat)
Programa, recurs o servei ja existent	

Adequar la cartera de serveis a les necessitats de les persones, millorant la seva qualitat de vida i prevenint l'exclusió social

Acció 29	Ampliació dels programes d'acompanyament a la llar en el marc de les Llars Compartides
Descripció	Es valora l'ampliació dels programes de llars compartides adreçats a diferents col·lectius en situació d'exclusió residencial, per tal d'oferir suports específics i personalitzats, en coordinació amb els instruments i recursos disponibles a nivell municipal.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Entitats del tercer sector i Promusa
Programa, recurs o servei ja existent	Pis compartit (Càritas) Pis compartit dones monomarentals (Càritas) Llar compartida dones d'entre 55 i 65 anys (Ajuntament de Sant Cugat)

Adequar la cartera de serveis a les necessitats de les persones, millorant la seva qualitat de vida i prevenint l'exclusió social	
Acció 30	Increment del nombre d'habitatges destinats al programa "Primer la Llar"
Descripció	Es proposa ampliar el parc d'habitatges destinats al programa "Primer la Llar", per facilitar l'accés a l'habitatge a persones en situació de d'exclusió residencial severa
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Promusa i OLH
Programa, recurs o servei ja existent	L'Ajuntament compta amb 4 pisos destinats a Primer la Llar (març 2025)

- *Temporalitat*

	2026		2027		2028	
	1r sem	2n sem	1r sem	2n sem	1r sem	2n sem
Acció 27						
Acció 28						
Acció 29						
Acció 30						

- *Indicadors d'avaluació*

Objectiu	Indicadors	Resultats esperats
6.1. Adequar la cartera de serveis a les necessitats de les persones, millorant la seva qualitat de vida i prevenint l'exclusió social	Nombre d'allotjaments temporals d'urgència disponibles i ocupats.	100% d'ocupació dels allotjaments disponibles; cobertura ≥ 95% de la demanda identificada
	% de persones que transiten a allotjaments estables després d'ús temporal.	≥ 70% dels usuaris temporalment allotjats aconseguixen derivació a allotjament estable en ≤ 3 mesos
	Nombre de programes de llars compartides en funcionament.	Mínim 3 programes actius amb seguiment social adequat
	Nombre d'habitatges incorporats al programa "Primer la Llar"..	Increment de +2 habitatges anuals incorporats al programa
	Nivell de satisfacció dels usuaris respecte a l'acompanyament.	Mitjana ≥ 4/5 en enquestes de satisfacció, incloent claredat, suport i autonomia

EIX 7. Reduir el risc de sensellarisme vinculat a l'exclusió administrativa de les persones migrades

Objectiu 7.1. Coordinar els esforços d'entitats i administració municipal perquè ningú no sigui exclòs de l'atenció social pel seu origen o nacionalitat

Segons la Diagnosi 2024 sobre la situació del sensellarisme a Barcelona, la proporció de persones de nacionalitat espanyola ateses pels recursos de la Xarxa d'Atenció a les Persones Sense Llar (XAPSLL) es troba en un mínim històric del 28,5%. En aquest context, cal destacar que les persones de nacionalitat no comunitària representen un 58,4%, mentre que les de nacionalitat comunitària suposen un 9,9%. La proporció de persones en situació administrativa irregular és del 30,5%, xifra que s'assimila a la realitat del municipi de Sant Cugat, on gairebé la meitat de les persones detectades no han aconseguit regularitzar la seva situació administrativa. Aquest fet constitueix un factor clau que contribueix a la cronicitat de l'exclusió residencial, raó per la qual és necessari dissenyar un abordatge específic i diferenciador que doni resposta a aquesta problemàtica.

Coordinar els esforços d'entitats i administració municipal perquè ningú no sigui exclòs de l'atenció social pel seu origen o nacionalitat	
Acció 31	Establir i mantenir espais de coordinació entre entitats i administració municipal per a l'atenció als casos d'exclusió administrativa
Descripció	S'impulsaran mecanismes permanents de coordinació entre l'administració municipal i les entitats socials per assegurar que cap persona quedi exclòs de l'atenció social a causa de la seva situació administrativa.
Servei responsable	Ciutadania
Col·laboradors	Serveis Socials
Programa, recurs o servei ja existent	Assessoria jurídica en estrangeria

Objectiu 7.2. Desenvolupar itineraris específics per a la regularització de persones sense llar en situació administrativa irregular

La situació administrativa irregular constitueix un factor determinant en la trajectòria d'exclusió residencial i en la relació de les persones ateses amb l'administració pública. La manca de regularització dificulta l'accés a drets bàsics, la participació ciutadana i la inserció en el mercat laboral, incrementant així el risc de pobresa i l'exclusió social. Aquesta realitat fa que sovint els recursos d'atenció al sensellarisme esdevinguin finalistes, sense abordar les causes estructurals del problema. Per això, es considera imprescindible generar estratègies integrals de suport que facilitin l'obtenció de permisos de residència i promoguin la prevenció de l'exclusió administrativa.

Crear itineraris específics per a la regularització de persones sense llar en situació administrativa irregular

Acció 32	Mantenir espais de coordinació amb la promoció econòmica i entitats especialitzades en processos formatius i laborals
Descripció	Es consolidaran i potenciaran espais de treball conjunt entre Serveis Socials, el Servei d'Ocupació Municipal i entitats del tercer sector per facilitar l'accés a la formació i l'ocupació de les persones en situació administrativa irregular.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Servei d'Ocupació Municipal i entitats del tercer sector
Programa, recurs o servei ja existent	Càritas Sant Cugat i Creu Roja

Crear itineraris específics per a la regularització de persones sense llar en situació administrativa irregular

Acció 33	Mantenir i reforçar la capacitat de suport jurídic i d'acompanyament en processos de regularització administrativa
Descripció	Es mantindrà i es potenciarà el servei d'assessorament jurídic especialitzat i l'acompanyament individualitzat durant els processos de regularització administrativa de les persones sense llar.
Servei responsable	Ciutadania
Col·laboradors	
Programa, recurs o servei ja existent	Programa PIO Assessoria jurídica estrangera

- *Temporalitat*

	2026		2027		2028	
	1r sem	2n sem	1r sem	2n sem	1r sem	2n sem
Acció 31						
Acció 32						
Acció 33						

- *Indicadors d'avaluació*

Objectiu	Indicadors	Resultats esperats
7.1. Coordinar els esforços d'entitats i administració municipal perquè ningú no sigui exclòs de l'atenció social pel seu origen o nacionalitat	Nombre d'espais de coordinació entre administració i entitats.	Mínim 4 reunions/espais de coordinació anuals amb documentació de seguiment i acords
	% de persones sense llar que aconsegueixen regularitzar la seva situació administrativa.	≥ 60% de les persones derivades aconsegueixen regularitzar la seva situació en ≤ 6 mesos

7.2. Desenvolupar itineraris específics per a la regularització de persones sense llar en situació administrativa irregular	Nombre d'acompanyaments realitzats i resultat positiu.	≥ 80% dels acompanyaments resulten en accions efectives (sol·licitud de documentació, cita oficial, inici de procés de regularització)
	Nombre de processos formatius i laborals iniciats per persones amb situació irregular.	Mínim 20 processos formatius o laborals iniciats anualment amb seguiment i orientació professional

EIX 8. Generar coneixement per a la millora de les polítiques i i la transformació de la percepció social del sensellarisme

Objectiu 8.1. Combatre l'estigma social associat a les persones sense sostre i sense llar

Tal com es recull a l'Estratègia Nacional per a la Lluita contra el Sensellarisme a Espanya (2023–2030) i al Marc d'Acció per a l'Abordatge del Sensellarisme a Catalunya (2022–2025), el sensellarisme i la seva estigmatització generen l'aïllament social de les persones afectades, produint una ruptura dels seus vincles socials i comunitaris. Aquesta situació limita la participació activa de les persones en situació d'exclusió residencial severa, condicionant la seva capacitat d'agència per escollir, associar-se, col·laborar i participar en l'exercici dels seus drets. Per tant, és imprescindible incidir en els processos de recuperació, facilitant la visibilització pròpia del fenomen i promovent accions de sensibilització ciutadana des d'una perspectiva basada en els drets humans.

Combatre l'estigma social associat a les persones sense sostre i sense llar	
Acció 34	Elaboració d'una guia de recomanacions per al tractament mediàtic de l'exclusió residencial severa
Descripció	Partint de la Guia de Tractament Informatiu de les Persones Sense Llar (2016) desenvolupada per la Xarxa d'Atenció a les Persones Sense Llar, es redactarà una nova guia orientada a millorar el tractament mediàtic de l'exclusió residencial severa, amb l'objectiu de promoure una representació més rigorosa i respectuosa en els mitjans de comunicació.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Comunicació
Programa, recurs o servei ja existent	

Combatre l'estigma social associat a les persones sense sostre i sense llar

Acció 35	Creació d'espais de sensibilització ciutadana.
Descripció	Es promourà la creació d'espais de coneixement, reflexió i diàleg, oberts a la comunitat i professionals, que afavoreixin un intercanvi bidireccional d'informació i la construcció d'una mirada crítica i empàtica sobre la realitat local.
Servei responsable	Mediació i convivència
Col·laboradors	Serveis Socials
Programa, recurs o servei ja existent	Servei de mediació comunitària

Combatre l'estigma social associat a les persones sense sostre i sense llar

Acció 36	Impuls del treball comunitari entre els equips municipals i les entitats socials
Descripció	Es facilitaran trobades periòdiques entre els equips d'atenció al carrer i les entitats que treballen amb persones sense sostre per fomentar el treball comunitari i la sensibilització del veïnat.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Mediació i convivència, Creu Roja, Agents Cívics i Participació
Programa, recurs o servei ja existent	

Combatre l'estigma social associat a les persones sense sostre i sense llar

Acció 37	Promoció d'actes de participació ciutadana en motiu del Dia Mundial de les Persones Sense Llar (23 de novembre)
Descripció	Organització de jornades, activitats i conferències per commemorar el Dia Mundial de les Persones Sense Llar, garantint la participació activa de les persones en situació d'exclusió residencial severa en totes les fases de la seva dinamització, desenvolupament i implementació.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Comunicació
Programa, recurs o servei ja existent	

Objectiu 8.2. Ampliar el coneixement sobre la situació d'exclusió residencial severa al municipi

La diagnosi presentada evidencia la necessitat de continuar aprofundint en el coneixement del fenomen de l'exclusió residencial severa. La manca de dades i d'informació actualitzada limita la capacitat de dissenyar i planificar estratègies eficaces per abordar la problemàtica. Per això, es considera imprescindible desenvolupar accions orientades a generar informació fiable i actualitzada sobre la realitat local, amb la participació de tots els agents implicats.

Ampliar el coneixement sobre la situació d'exclusió residencial severa al municipi

Acció 38	Elaboració d'un informe diagnòstic anual
Descripció	Es realitzarà anualment un informe diagnòstic sobre la situació de les

	persones en exclusió residencial severa, amb participació de tots els agents i base de dades compartida. Inclourà indicadors (ETHOS, sexe, edat, origen, trajectòries, desnonaments, allotjaments), metodologia, garanties d'anonimització, resum executiu per transparència i connexió amb el quadre de comandament del Pla.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Entitats del tercer sector, Cap's de salut, Policia Local i CSMA. Assessoria jurídica i Secció de Protecció de Dades
Programa, recurs o servei ja existent	Grup de treball i coordinació per a l'atenció a l'exclusió residencial severa Aproximació diagnòstica 2024 i 2025

Ampliar el coneixement sobre la situació d'exclusió residencial severa al municipi

Acció 39	Implementació d'una eina de detecció i alerta precoç
Descripció	Es posarà a disposició una plataforma accessible amb codi QR per reportar la ubicació de persones en situació de sensellarisme, només per agents acreditats o amb avisos anònims de la ciutadania. Es restringirà la informació a incidències sense dades identificatives, sense geolocalització precisa, amb filtratge per l'equip de carrer i protocol de respecte, confidencialitat i seguretat.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Entitats del tercer sector, Cap's de salut, Policia Local i CSMA. Assessoria jurídica i Secció de Protecció de Dades
Programa, recurs o servei ja existent	

- *Temporalitat*

	2026		2027		2028	
	1r sem	2n sem	1r sem	2n sem	1r sem	2n sem
Acció 34						
Acció 35						
Acció 36						
Acció 37						
Acció 38						
Acció 39						

- *Indicadors d'avaluació*

Objectiu	Indicadors	Resultats esperats
8.1. Combatre l'estigma social associat a les	Nombre de guies de recomanacions mediàtiques publicades.	Mínim 1 guia anual dirigides a mitjans de comunicació i

persones sense sostre i sense llar 8.2. Ampliar el coneixement sobre la situació d'exclusió residencial severa al municipi		professionals de la informació
	Nombre d'espais de sensibilització ciutadana organitzats.	≥ 4 activitats anuals (tallers, xerrades, jornades, campanyes)
	Participació ciutadana en actes i jornades (Dia Mundial de les Persones Sense Llar).	≥ 150 participants anuals en actes i jornades públiques
	Nombre d'informes diagnòstics anuals publicats.	1 informe complet anual sobre exclusió residencial severa amb dades locals actualitzades
	Nombre de reportatges i incidències registrades en eina d'alerta precoç.	≥ 90% dels incidents rellevants documentats en l'eina d'alerta precoç
	Qualitat i actualització de la base de dades de seguiment.	Base de dades revisada i actualitzada trimestralment amb ≥ 95% de registres complets i fiables

EIX 9. Corresponsabilitat i treball en xarxa

Objectiu 9.1. Establir mecanismes de coordinació i de treball col·laboratiu

Durant l'any 2024 s'ha implementat la coordinació periòdica entre diversos serveis d'atenció a persones en situació d'exclusió residencial severa. Es valora com a prioritària la continuïtat i consolidació d'aquesta línia de treball per garantir una atenció integral, coordinada i de qualitat. Així mateix, es busca que tots els agents implicats disposin d'informació actualitzada sobre l'atenció, el seguiment i la intervenció que s'estan desenvolupant des dels diferents recursos, i per generar estratègies compartides que facilitin els processos de recuperació i inclusió social.

Establir mecanismes de coordinació i de treball col·laboratiu	
Acció 40	Establiment d'espais periòdics d'anàlisi de la intervenció social i casos compartits
Descripció	S'impulsaran espais de coordinació regulars entre Serveis Socials Bàsics (SSB), serveis sanitaris (Centre de Salut Mental d'Adults - CSMA) i entitats i serveis que gestionen recursos específics i atenen persones en situació d'exclusió residencial severa. Aquests espais permetran l'intercanvi d'informació, la discussió de casos complexos i l'adequació conjunta de les intervencions.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Entitats del tercer sector i CSMA.
Programa, recurs o servei ja existent	Reunions de casos complexos

Establir mecanismes de coordinació i de treball col·laboratiu

Acció 41	Desenvolupament d'un projecte per a la creació i explotació d'una base de dades compartida
Descripció	S'analitzarà la viabilitat jurídica i tècnica per crear una base de dades compartida o optimitzar les existents, condicionant la implantació a un projecte de governança de dades que defineixi finalitats i bases jurídiques, rols, catàleg mínim de dades, convenis d'intercanvi, terminis de conservació, informació a les persones usuàries i, si cal, avaluació d'impacte (DPIA) per garantir coordinació i qualitat d'intervenció.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Assessoria jurídica i Secció de Protecció de Dades
Programa, recurs o servei ja existent	

Establir mecanismes de coordinació i de treball col·laboratiu

Acció 42	Creació i consolidació d'una taula de participació sobre exclusió residencial severa
Descripció	Es promourà la constitució d'una taula integrada per entitats socials, serveis sanitaris, administració local i altres agents clau, amb la finalitat de generar noves línies d'acció i convertir-la en un espai estable de comunicació i coordinació. Aquesta taula abordarà la prevenció i l'atenció a l'exclusió residencial severa des d'una perspectiva holística i integral.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Entitats socials, Cap's de salut, CSMA i CAS, Ciutadania, Igualtat i Feminismes, Cossos policials.
Programa, recurs o servei ja existent	

Objectiu 9.2. Vetllar pel benestar de les professionals i persones voluntàries

Les persones que desenvolupen la seva tasca professional o voluntària en l'àmbit de l'atenció a persones en situació d'exclusió residencial requereixen un suport institucional continuat que asseguri unes condicions laborals i emocionals adequades. Aquest suport és fonamental per prevenir situacions de sobrecàrrega, estrès, esgotament emocional (burnout) i altres conseqüències derivades de la dedicació i cura a col·lectius vulnerables. Per això, és imprescindible dissenyar i implementar estratègies d'autocura col·lectiva que facilitin la gestió emocional i el benestar de les persones implicades.

Vetllar pel benestar de les professionals i persones voluntàries

Acció 43	Impuls d'accions de cura i autocura per a professionals i voluntariat
Descripció	A partir del recull documental i recursos bibliogràfics aportats per DIXIT en el marc de la V Jornada d'Ètica dels Serveis Socials de Catalunya (2023), es pretén emmarcar i aprofundir en les pràctiques ètiques vinculades a la cura i l'autocura dels professionals que intervenen en l'àmbit social. Aquestes accions fomentaran el benestar emocional i

	previndran l'esgotament laboral.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Entitats Socials i Secció de Ciutadania
Programa, recurs o servei ja existent	

Vetllar pel benestar de les professionals i persones voluntàries

Acció 44	Oferta de formacions i píndoles formatives per a la gestió de situacions conflictives
Descripció	Es promourà l'oferta de formacions específiques per a professionals dedicats a l'atenció directa, orientades a l'adquisició d'eines per a la gestió de situacions conflictives, incloent tècniques de comunicació, empatia, assertivitat i regulació emocional, amb l'objectiu de millorar l'eficàcia i la qualitat de la intervenció social.
Servei responsable	Servei de mediació comunitària
Col·laboradors	Serveis Socials i entitats del tercer sector
Programa, recurs o servei ja existent	

- *Temporalitat*

	2026		2027		2028	
	1r sem	2n sem	1r sem	2n sem	1r sem	2n sem
Acció 40						
Acció 41						
Acció 42						
Acció 43						
Acció 44						

- *Indicadors d'avaluació*

Objectiu	Indicadors	Resultats esperats
9.1. Establir mecanismes de coordinació i de treball col·laboratiu	Nombre d'espais periòdics de coordinació realitzats entre serveis i entitats.	Mínim 6 reunions/espais anuals amb acta i seguiment d'acords
	Percentatge de casos complexos tractats amb intervenció coordinada.	≥ 85% dels casos complexos gestionats amb coordinació efectiva entre serveis
	Percentatge de serveis que utilitzen la base de dades compartida.	≥ 90% dels serveis implicats utilitzen la base de dades actualitzada
	Grau de satisfacció dels professionals amb la coordinació i disponibilitat d'informació.	Mitjana ≥ 4/5 en enquesta semestral de satisfacció

	Nombre d'entitats i agents participants a la taula de participació	≥ 3 entitats i agents implicats activament
	Percentatge de propostes o línies d'acció generades per la taula implementades.	≥ 75% de les propostes aprovades implementades amb seguiment
9.2. Vetllar pel benestar de les professionals i persones voluntàries	Percentatge de professionals i persones voluntàries que participen en accions de cura i autocura.	≥ 70% del personal i voluntariat involucrat en activitats de benestar
	Grau de satisfacció i percepció de benestar emocional dels professionals.	Mitjana ≥ 4/5 en enquestes de benestar semestrals
	Nombre de formacions i píndoles formatives impartides per a la gestió de situacions conflictives.	Mínim 3 sessions anuals per al personal i voluntariat
	Percentatge de professionals que reporten millora en la gestió de situacions conflictives.	≥ 75% dels participants reporten millora segons enquesta de seguiment

EIX 10. Incorporar la perspectiva de gènere en totes les accions per a l'abordatge de l'exclusió residencial severa

Objectiu 10.1. Adequar l'organització i característiques dels serveis a la perspectiva de gènere i a la diversitat sexual

Tal com s'ha exposat en l'anàlisi teòric sobre la situació de les dones sense llar, els recursos i el model d'intervenció actuals mantenen un enfocament androcentrista que invisibilitza realitats diverses, com les de dones i persones de gènere dissident. Aquest enfocament no contempla les necessitats específiques derivades de la intersecció entre l'exclusió residencial severa, la perspectiva de gènere i la diversitat sexual. Per això, és imprescindible implementar mesures que garanteixin una atenció integral a totes les persones en situació d'exclusió residencial severa, atenent les múltiples formes en què els processos d'exclusió es manifesten segons el gènere.

Adequar l'organització i característiques dels serveis a la perspectiva de gènere i a la diversitat sexual

Acció 45	Replantejar els serveis d'atenció per crear espais específics que garanteixin la intimitat i la seguretat de dones, persones trans i de gènere no binari
Descripció	Es dissenyaran àrees i horaris diferenciats per assegurar espais d'intimitat i seguretat, a més de promoure la retolació inclusiva i no sexista dels equipaments.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Entitats del tercer sector, Secció Igualtat i Feminisme
Programa, recurs	

o servei ja existent	
-----------------------------	--

Adequar l'organització i característiques dels serveis a la perspectiva de gènere i a la diversitat sexual

Acció 46	Establir places reservades per a dones, persones trans i persones de gènere no binari en els serveis d'atenció
Descripció	Donada la vulnerabilitat específica de dones i persones de gènere dissident en trajectòries d'exclusió residencial, es reserva un nombre determinat de places per atendre de manera prioritària aquests col·lectius en els moments de detecció.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Entitats del tercer sector
Programa, recurs o servei ja existent	

Adequar l'organització i característiques dels serveis a la perspectiva de gènere i a la diversitat sexual

Acció 47	Garantir la cobertura de necessitats bàsiques tenint en compte les especificitats de gènere
Descripció	Es garantirà la disponibilitat i l'accés a productes d'higiene menstrual i altres recursos que contribueixin a mantenir l'autoestima i la dignitat de les persones ateses, a través d'ajuts socials i dels recursos propis dels equipaments.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Entitats socials, Secció Igualtat i Feminisme
Programa, recurs o servei ja existent	

Objectiu 10.2. Generar estratègies per garantir la seguretat de les dones, persones trans i de gènere no binari

Considerant el concepte de "violència institucional" —entès com la manca o l'aplicació inadequada de les polítiques públiques d'igualtat per part de les institucions, amb la corresponent responsabilitat— (Téllez, 2019), és essencial reconèixer que l'incompliment o la no consideració de les necessitats específiques d'aquests col·lectius contribueix a invisibilitzar les múltiples violències que pateixen, i que els recursos poden esdevenir còmplices d'aquesta situació, exercint una violència institucional manifesta. Aquestes circumstàncies generen que moltes dones i persones dissidents rebutgin sol·licitar ajuda o accedir als recursos existents, exposant-se novament a situacions de vulnerabilitat i violència. Per això, és prioritari dissenyar i implementar estratègies que assegurin la prevenció i la seguretat de totes les dones i persones de gènere dissident en situació d'exclusió residencial severa.

Generar estratègies per garantir la seguretat de les dones, persones trans i de gènere no binari

Acció 48	Garantir la seguretat al carrer de les dones sense llar
-----------------	---

Descripció	Incorporar la perspectiva de gènere i interseccional en les campanyes de sensibilització ciutadana i en les accions formatives dirigides a la xarxa de protecció integral.
Servei responsable	Secció Igualtat i Feminismes
Col·laboradors	Polícia Local i Serveis Socials
Programa, recurs o servei ja existent	

Generar estratègies per garantir la seguretat de les dones, persones trans i de gènere no binari

Acció 49	Desenvolupar protocols específics d'actuació davant la violència masclista
Descripció	Es definirà un protocol d'actuació per a casos de violència masclista que eviti la violència institucional i la revictimització, incloent mesures com la prevenció de trobades entre víctimes i agressors, estratègies de detecció precoç i altres actuacions de suport.
Servei responsable	Secció Igualtat i Feminismes
Col·laboradors	Serveis Socials
Programa, recurs o servei ja existent	

Objectiu 10.3. Capacitar als professionals en l'atenció a persones en situació d'exclusió residencial des de la perspectiva de gènere

La capacitat dels serveis d'atenció a la violència masclista per detectar les diferents formes i manifestacions de violència pot aportar estratègies preventives essencials per a la protecció de dones i persones dissidents en situació de sensellarisme. Així mateix, facilita la detecció de formes ocultes d'exclusió residencial, permetent comprendre millor la complexitat d'aquest fenomen i contribuir a la seva quantificació més ajustada. Per això, la coordinació interinstitucional és clau per sumar capacitats i coneixements especialitzats. La professionalització i la incorporació de perspectives teòriques i metodològiques específiques permetran establir protocols d'intervenció amb perspectiva de gènere que promoguin la prevenció i l'atenció adequada en tots els recursos i serveis destinats a persones sense llar.

Capacitar a les professionals en l'atenció a persones en situació d'exclusió residencial des de la perspectiva de gènere

Acció 50	Formar les professionals en l'atenció a formes de sensellarisme invisible, especialment en trajectòries d'exclusió residencial femenina
Descripció	S'organitzaran formacions especialitzades per capacitar les professionals en l'atenció a dones i persones de gènere dissident, amb l'objectiu de desenvolupar estratègies efectives de prevenció i intervenció.
Servei responsable	Serveis Socials

Col·laboradors	Entitats especialitzades
Programa, recurs o servei ja existent	

Capacitar a les professionals en l'atenció a persones en situació d'exclusió residencial des de la perspectiva de gènere

Acció 51	Establir espais periòdics de reflexió i coordinació conjunta amb la tècnica d'igualtat, SIAD i SAI
Descripció	La cooperació i el treball conjunt amb serveis especialitzats permetran l'intercanvi de coneixements i l'elaboració conjunta de noves estratègies d'atenció i intervenció, millorant així la capacitat d'actuació dels professionals.
Servei responsable	Serveis Socials
Col·laboradors	Secció Igualtat i Feminismes
Programa, recurs o servei ja existent	

- *Temporalitat*

	2026		2027		2028	
	1r sem	2n sem	1r sem	2n sem	1r sem	2n sem
Acció 45						
Acció 46						
Acció 47						
Acció 48						
Acció 49						
Acció 50						
Acció 51						

- *Indicadors d'avaluació*

Objectiu	Indicadors	Resultats esperats
10.1. Adequar l'organització i característiques dels serveis a la perspectiva de gènere i a la diversitat sexual	Nombre d'espais adaptats amb intimitat i seguretat per a dones i persones de gènere dissident..	Tots els serveis principals compten amb mínim 1 espai adaptat (100%)
	Grau de satisfacció dels usuaris amb els espais adaptats.	Mitjana $\geq 4/5$ en enquestes d'usuaris sobre intimitat i segureta
	Percentatge de places reservades per a dones, persones trans i de gènere no binari	$\geq 20\%$ de les places totals reservades per a col·lectius prioritari
	Percentatge de serveis que ofereixen recursos específics de gènere (higiene menstrual, etc.).	$\geq 90\%$ dels serveis ofereixen recursos específics segons necessitats
	Grau de satisfacció dels usuaris amb cobertura de necessitats bàsiques..	Mitjana $\geq 4/5$ en enquestes sobre cobertura de necessitats bàsiques

10.2. Generar estratègies per garantir la seguretat de les dones, persones trans i de gènere no binari	Nombre d'accions de sensibilització i formació realitzades sobre seguretat i violència de gènere.	Mínim 3 sessions anuals (formació i tallers pràctics)
	Percentatge de participants que reconeixen millor comprensió sobre violències de gènere.	≥ 80% dels participants declaren millora de coneixements en enquestes post-formació
	Nombre de protocols d'actuació davant la violència masclista implementats.	Tots els serveis amb ≥ 1 protocol formalitzat (100%)
	Percentatge de casos de violència masclista amb aplicació correcta del protocol.	≥ 90% dels casos amb aplicació correcta segons registre i auditoria interna
10.3. Capacitar als professionals en l'atenció a persones en situació d'exclusió residencial des de la perspectiva de gènere	Nombre de professionals formats en trajectòries d'exclusió residencial femenina i diversitat de gènere.	≥ 25 professionals formats anualment
	Percentatge de professionals que apliquen les estratègies apreses en la intervenció.	≥ 80% d'aplicació segons supervisió i informes de seguiment
	Nombre d'espais periòdics de reflexió i coordinació amb serveis especialitzats.	≥ 4 sessions anuals de coordinació i reflexió
	Grau de percepció d'increment en coneixements i coordinació amb serveis especialitzats	Mitjana ≥ 4/5 segons enquesta semestral a professionals

10.1. Cronograma

EIX	ACCIÓ	DESCRIPCIÓ	2026		2027		2028	
			1r sem	2n sem	1r sem	2n sem	1r sem	2n sem
Eix 1: Reconeixement dels drets i protecció de les persones en situació d'exclusió residencial severa	Acció 1	Protocols atenció víctimes						
	Acció 2	Sensibilitzar xarxa atenció						
	Acció 3	Garantia alimentària						
	Acció 4	Serveis higiene i rober						
	Acció 5	Creació WC públics						
	Acció 6	Serveis de consigna						

	Acció 7	Procés empadronament						
	Acció 8	Website per persones usuàries						
Eix 2: Prevenió del sensellarisme en processos de desinstitucionalització	Acció 9	Protocol joves extutelats						
	Acció 10	Protocol altes hospitalàries						
	Acció 11	Protocol altes hospitalàries SM						
	Acció 12	Coordinació centres de justícia						
Eix 3: Salut al Sistema sanitari	Acció 13	Registre atenció sanitària						
	Acció 14	Formacions personal mèdic sensellarisme						
	Acció 15	Sistema de coordinació salut						
	Acció 16	Sistema de coordinació SM i addiccions						
Eix 4: Prevenir i reduir el	Acció 17	Model d'atenció comunitària						
	Acció 18	Protocol de risc pèrdua d'habitatge						

nombre de persones que cauen en situacions d'exclusió residencial severa	Acció 19	Formació grupal i comunitària							
	Acció 20	Projecte pla ocupacional							
	Acció 21	Programa accés a l'habitatge							
	Acció 22	Programa habitatges compartits							
	Acció 23	Treball amb famílies acollidores							
EIX 5: Minimitzar el temps que les persones passen en situació de carrer	Acció 24	Ampliació equip d'atenció socioeducativa							
	Acció 25	Centre d'atenció diürna							
	Acció 26	Accés animals de companyia							
EIX 6: Model d'allotjament i d'accés a l'habitatge	Acció 27	Protocol accés allotjament temporal							
	Acció 28	Allotjament alternatiu d'urgència							
	Acció 29	Ampliar Llars Compartides							
	Acció 30	Ampliar Primer la Llar							
EIX 7: Reduir el risc de sensellarisme vinculats a	Acció 31	Coordinació administració i entitats							
	Acció 32	Processos formativolaborals							

l'exclusió administrativa	Acció 33	Suport processos de regularització						
EIX 8: Generar coneixement per millorar les polítiques i transformar la percepció social	Acció 34	Guia tractament mediàtic						
	Acció 35	Sensibilització ciutadana						
	Acció 36	Treball comunitari						
	Acció 37	Participació ciutadana						
	Acció 38	Diagnòsics anual						
	Acció 39	Eina de detecció i alerta						
EIX 9: Corresponsabilitat i treball en xarxa	Acció 40	Anàlisi de casos compartits						
	Acció 41	Base de dades compartida						
	Acció 42	Taula exclusió residencial severa						
	Acció 43	Autocura professional						
	Acció 44	Formació gestió conflictes						
	Acció 45	Íntimitat i seguretat dels serveis						

EIX 10: Incorporar la perspectiva de gènere en totes les accions destinades a l'abordatge de l'exclusió residencial severa	Acció 46	Places reservades						
	Acció 47	Necessitats específiques						
	Acció 48	Seguretat al carrer						
	Acció 49	Protocol d'atenció a la violència						
	Acció 50	Capacitació professional						
	Acció 51	Coordinació àmbit dona						

11. Seguiment del pla local

El seguiment del Pla Local es realitzarà mitjançant un sistema estructurat que garanteixi la coordinació, la participació i l'avaluació continuada de les accions planificades.

11.1. Òrgans de seguiment

11.1.1. Comissió tècnica de seguiment

La Comissió estarà formada per la Cap de Servei de Drets socials, la Cap de Secció d'Emergència habitacional i Drets energètics i la tècnica d'exclusió residencial.

L'objectiu d'aquest òrgan és dinamitzar, coordinar i promoure el treball transversal d'acord amb les línies estratègiques definides pel Pla Local.

Els objectius de treball seran:

- Convocar reunions sectorials per fer el seguiment dels diferents eixos estratègics i establir un calendari de prioritització de les accions.
- Assegurar l'execució efectiva de les accions planificades.
- Identificar i recollir noves necessitats per actualitzar el Pla i proposar accions complementàries.

11.1.2. Comitè Polític Tècnic (Òrgan polític de validació)

El Comitè estarà constituït per la regidora referent, la Cap de Servei de Drets Socials i la Cap de Secció d'Emergència Habitacional i Drets Energètics.

La funció principal d'aquest òrgan és liderar i impulsar el desplegament del Pla, així com realitzar-ne el seguiment i l'avaluació.

La periodicitat de les sessions serà semestral, amb els següents objectius específics:

- Establir la prioritització anual de les línies estratègiques, objectius i accions a desenvolupar.

- Fomentar el treball transversal entre les diferents àrees de l'organització municipal.
- Garantir l'execució efectiva del Pla.
- Definir i supervisar l'estratègia de comunicació institucional vinculada al Pla.

11.1.3. Taula de participació en exclusió residencial severa

Aquest espai esdevé un òrgan consultiu i participatiu amb representants de serveis municipals implicats, entitats socials del territori, professionals especialitzats i, quan sigui escaient, persones amb experiència directa en situacions d'exclusió residencial severa.

La Taula té com a finalitat recollir aportacions, detectar necessitats emergents i generar propostes d'acció que contribueixin a la millora contínua del Pla.

La seva activitat es regirà pels objectius següents:

- Promoure la col·laboració i la coordinació entre els diferents agents implicats en l'atenció a la població en situació d'exclusió residencial severa.
- Recollir indicadors, experiències i propostes que permetin avaluar l'impacte de les actuacions implementades.
- Fomentar la participació activa de les entitats i de les persones afectades en el disseny i desplegament de les polítiques públiques en aquesta matèria.
- Contribuir a l'actualització periòdica del Pla, amb una mirada comunitària i centrada en els drets de les persones.

11.1.4. Consell Assessor

El Consell assessor estarà format per experts externs, acadèmics, professionals del sector i representants d'entitats referents, amb inclusió d'espais estables de participació de persones amb experiència viscuda i entitats socials.

Té com a funció:

- proporcionar assessorament tècnic i estratègic
- identificar tendències i bones pràctiques
- avaluar l'impacte de les accions
- aportar indicadors qualitatius
- oferir recomanacions per millorar l'eficàcia i sostenibilitat del Pla.

11.2. Calendari i procediment d'actes

La Comissió tècnica es reunirà amb periodicitat trimestral, i l'òrgan polític de validació semestralment.

Les sessions generaran actes formals que documentaran les decisions adoptades, els compromisos i les accions de seguiment.

La Taula de participació es reunirà com a mínim un cop a l'any, amb possibilitat de convocar sessions extraordinàries segons les necessitats detectades.

El Consell Assessor i espais estables de participació es reunirà anualment, amb sessions extraordinàries si cal, per revisar accions, aportar indicadors qualitius, validar bones pràctiques i oferir recomanacions estratègiques.

Totes les sessions generaran actes formals que documentaran decisions, compromisos i seguiment de les accions planificades.

11.3. Informe anual de seguiment

S'elaborarà un informe anual que inclogui l'execució de les accions, l'ús del pressupost, incidències detectades, indicadors d'impacte, experiències recollides i propostes de millora.

Aquest informe servirà per a la transparència, la comunicació interna i la presa de decisions per ajustar el Pla segons evidències i necessitats emergents.

11.4. Avaluació intermèdia i final

Es preveuen moments d'avaluació intermèdia i final per analitzar l'eficàcia de les accions, l'assoliment d'objectius i la incidència de les actuacions sobre les persones en situació d'exclusió residencial severa.

L'avaluació permetrà proposar ajustos, noves línies d'actuació i identificar bones pràctiques transferibles a altres àmbits.

11.5. Mecanisme de revisió del catàleg d'accions

S'establirà un procediment formal per revisar i actualitzar el catàleg d'accions del Pla, incorporant les noves necessitats detectades, els resultats de l'avaluació i les aportacions dels agents implicats i de la comunitat.

Aquest mecanisme assegura la flexibilitat i la capacitat d'adaptació del Pla a l'evolució de la situació de vulnerabilitat al municipi, garantint una resposta eficient i coordinada.

12. Bibliografia

I. Plans municipals consultats

- Tarragona (2024) – vegeu enllaços a l'Informe v2 annex
- El Prat (2023) – vegeu enllaços a l'Informe v2 annex
- L'Hospitalet (2025-2030) – vegeu enllaços a l'Informe v2 annex
- Barcelona (2016-2020) – *Pla de lluita contra el sensellarisme de Barcelona 2016-2020*. Gerència de Drets Socials.

II. Informes i observatoris locals

- Ajuntament de Barcelona. (2024). *Informe de l'Observatori de les Discriminacions a Barcelona 2023*.
- Ajuntament de Sant Cugat del Vallès. (2021). *Baròmetre Inclusiu Sant Cugat 2020*.
- Ajuntament de Sant Cugat del Vallès. (2023). *Memòria 2023: Drets Socials, Infància, Igualtat i Feminismes*.
- Ajuntament de Sant Cugat del Vallès. (2023). *Baròmetre Inclusiu 2023*
- Ajuntament de Sant Cugat del Vallès. (2025). *Baròmetre Inclusiu 2025*

III. Organitzacions i informes especialitzats

- Entitats Catalanes d'Acció Social (ECAS). (2022). *Habitatge i exclusió residencial* [Informe INSOCAT núm. 14].
- FEANTSA. (2008). *El papel de la vivienda en el sinhogarismo: Alojamiento y Exclusión residencial*.
- FEANTSA. (2017). *ETHOS. European Typology on Homelessness and Housing Exclusion*.
- RAIS Fundación. (2015). *Los delitos de odio contra las personas sin hogar: informe de investigación* (1a ed.).
- SIIS – Centro de Documentación y Estudios. (2016). *La exclusión residencial grave en la CAPV desde una perspectiva de género*.

IV. Marcs europeus i internacionals

- Unión Europea. (2021). *Plan de Acción del Pilar Europeo de Derechos Sociales*.
- Comisión Europea. (2021). *Puesta en marcha de la Plataforma Europea para Combatir el Sinhogarismo*.
- Naciones Unidas. (1948). *Declaración Universal de los Derechos Humanos*.
- Naciones Unidas. (s.f.). *Objetivos de Desarrollo Sostenible*.

V. Estudis i investigacions rellevants

- De La Fuente, M. (2017). *Crisi, austeritat i pobresa amb perspectiva de gènere*. Barcelona Societat, 21, 10–18.
- Fernández-Rasines, P., & Gámez-Ramos, T. (2013). *La invisibilidad de las mujeres sin hogar en España*. *Revista de Psicología*, 22(2), 42–52.
- Matulic Domandžič, M.V. (2013). *Los procesos de exclusión social de las personas sin hogar en la ciudad de Barcelona*.
- Pleave, N. (2016). *Housing First Guide – Europe*. FEANTSA.

VI. Normativa i marcs legals consultats

- Normativa catalana i estatal

- Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials (Portal Jurídic de Catalunya)
- Decret 142/2010, d'11 d'octubre, Cartera de serveis socials 2010-2011 i modificacions (Portal Jurídic de Catalunya)
- Llei 18/2007, de 28 de desembre, del dret a l'habitatge (DOGC; text consolidat)
- Llei 24/2015, de 29 de juliol, mesures urgents per a l'emergència en habitatge i pobresa energètica (DOGC/BOE; text consolidat)
- Llei 4/2016, de 23 de desembre, protecció del dret a l'habitatge per persones en risc d'exclusió residencial (DOGC/BOE; text consolidat)
- Ley 12/2023, de 24 de mayo, por el derecho a la vivienda (BOE-A-2023-12203)
- Real Decreto 42/2022, de 18 de enero, Bono Alquiler Joven i Plan Estatal Vivienda 2022-2025 (BOE-A-2022-802)
- Ley 7/1985, de 2 de abril, Reguladora de las Bases del Régimen Local (BOE-A-1985-5392)
- Real Decreto 1690/1986, Reglamento de Población y Demarcación Territorial de las Entidades Locales (BOE-A-1986-21944)
- Instruccions tècniques de l'INE sobre gestió padronal (inclòs empadronament sense domicili)

- Protecció de dades i drets digitals

- Reglamento (UE) 2016/679 (RGPD)
- Ley Orgánica 3/2018 (LOPDGDD)

- Marcs europeus i internacionals

- European Pillar of Social Rights (2017)
- Lisbon Declaration on the European Platform on Combatting Homelessness (2021)
- OHCHR: *Guidelines for the implementation of the right to adequate housing* (A/HRC/43/43)

- **Altres instruments**

- CIDO (DIBA): Acord GOV/296/2025 (pròrroga del Marc d'acció 2022-2025 fins 2026)

13. Agents participants en el Pla Local

Volem expressar el nostre agraïment a totes les persones i entitats que han contribuït a l'elaboració i al seguiment d'aquest Pla Local. A continuació, es presenta el llistat complet dels agents que hi han participat, reconeixent la seva aportació i compromís amb el procés.

Àmbit salut

- Begoña Infante. Treballadora social. CAP Turó de Can Mates.
- Marta Pujolar. Treballadora social. CAP Valldoreix
- Mireia Salvador. Cap de la Unitat de Treball social. Mútua de Terrassa
- Laura Martínez. Treballadora social. CSMA i CAS Sant Cugat del Vallès
- Olga Pérez. Treballadora social. CAP Sant Cugat.
- Dr. Alvaro Muro. Coordinador CAS

- Dra. Raquel Hernandez. Directora. CAP Sant Cugat.

Entitats socials

- Josep Ferrer. Educador social. Caritas Sant Cugat del Vallès
- Mireia Muñoz. Tècnica. Creu Roja Sant Cugat del Vallès.(Creu Roja)
- Rebeca Galán. Coordinadora de Gilgal Solidari
- Xavier Royo. Coordinador de Creu Roja Sant Cugat del Vallès
- Joana Casteleiro. La Floresta contra Fronteres
- Marta Melo. La Floresta Contra Fronteres

Serveis socials

- Anna Guisado. Educadora social Serveis socials. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.
- Anna Martinez. Educadora social Serveis socials. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.
- Ariadna Brignardelli. Treballadora social Serveis socials. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.
- Aroa Raya. Treballadora social Serveis socials. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.
- Bet Orta. Educadora social Serveis socials. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.

- Estefania Pla. Treballadora social Serveis socials. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.
- Imma Moyano. Educadora social Serveis socials. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.
- Joan Marc Gimenez. Treballador social Serveis socials. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.
- Judit Feliu. Educadora social Serveis socials. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.
- Laia Rodón. Treballadora social Serveis socials. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.
- Lola Albadalejo. Treballadora social Serveis socials. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.
- Lucia Lanfranconi. Treballadora social Serveis socials. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.
- Mar Faus. Treballadora social Serveis socials. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.
- Maria Carmen Crespo. Treballadora social Serveis socials. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.
- Maria José Moure. Treballadora social Serveis socials. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.
- Mercè Vidal. Psicòloga Serveis socials. Ajuntament Sant Cugat del Vallès
- Montse Bote. Treballadora social Serveis socials. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.
- Montse Puig. Educadora social Serveis socials. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.
- Neus Espinach. Educadora social Serveis socials. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.
- Nolasc Millan. Educador social. Equip Intervenció socioeducativa (Suara Coop). Ajuntament Sant Cugat del Vallès (personal extern)
- Olga Giner. Educadora social Serveis socials. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.
- Francisca Carmona. Treballadora social Serveis socials. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.
- Pilar Gómez. Treballadora social Serveis socials. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.
- Raquel Ruiz. Treballadora social Serveis socials. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.
- Raül Navarro. Educador social Serveis socials. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.
- Virginia Cortes. Cap de Secció Serveis socials. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.
- Yolanda Lopez. Educadora social Serveis socials. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.

Secció Igualtat, feminismes i LGTBI

- Cristina Recasens. Cap de Secció Igualtat, Feminismes i LGTBI. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.
- Marta Brau. Tècnica d'Igualtat. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.

Cossos de seguretat

- Maria Medina. Mossos d'Esquadra. Sant Cugat del Vallès

- Òscar Fernandez. Policia Local. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.

Secció ciutadania, migració i convivència

- Anna Belén Ugencio. Tècnica de mediació i convivència. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.
- Laura Termens. Tècnica de mediació i convivència. Ajuntament Sant Cugat del Vallès. (personal extern)
- Marta Pla. Tècnica migració i refugi. Ajuntament Sant Cugat del Vallès.
- Roger Zamorano. Tècnic de mediació i convivència. Ajuntament Sant Cugat del Vallès. (personal extern)
- Núria Ballús. Tècnica PIO. Ajuntament Sant Cugat del Vallès. (personal extern)

Febrer 2026

Servei de Drets socials

Àmbit de Drets socials, Igualtat, Feminismes i Cooperació

Ajuntament de Sant Cugat del Vallès